

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

Teorie rizika a analýza neživotního pojištění v ČR

Bc. Tereza Slavíková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Slavíková Tereza

Podnikání a administrativa

Název práce

Teorie rizika a analýza neživotního pojištění v ČR

Anglický název

Risk theory and analysis of non-life insurance in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem zpracování diplomové práce bude nejen definovat teorii rizika, ale také provést analýzu odvětví v neživotním pojištění na pojistném trhu České republiky a následně definovat hlavní pojistné události související s největšími přírodními katastrofami.

Metodika

Teoretická část práce obsahující teoretická východiska spojená s rizikem a s odvětvím neživotního pojištění bude zpracována pomocí deskripce a bude čerpáno zejména z odborné literatury v kombinaci s informacemi z webových stránek a stránek institucí, např. České asociace pojišťoven. V praktické části práce bude provedena analýza pojistných událostí vybraných odvětví neživotního pojištění se zaměřením na povodňové události v ČR, dále analýza jejich dopadu na pojistný trh. Získaná data budou uspořádána do grafů a tabulek pro přehlednost.

Harmonogram zpracování

1. Zápočet LS / 2013: vyhledání a studium literatury
2. Zápočet ZS/ 2014: vypracování teoretické části
3. Zápočet LS/ 2014: vypracování analytické části a závěru

Rozsah textové části

60-80 stran

Klíčová slova

Riziko, neživotní pojištění, pojistná událost, pojišťovna, pojistné, pojistná smlouva, náhrada škody, živelní škody, pojištění majetku

Doporučené zdroje informací

CIPRA, Tomáš. Zajištění a přenos rizik v pojištnictví. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2004, ISBN 80-247-0838-8.

TICHÝ, Milík. Ovládání rizika: analýza a management. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, ISBN 80-7179-415-5.

ČEJKOVÁ, Viktória. Pojistný trh. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2002, ISBN 80-247-0137-5.

DAŇHEL, Jaroslav a kolektiv. Pojistná teorie. Praha: Professional Publishing, 2006, ISBN 80-86946-00-2.

BUŠTA, Pavel, PŘIKRYL, Vladimír. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla – v otázkách a odpovědích. Praha: Mobil Data, 2001. ISBN: 80-238-6889-6.

BÖHM, Arnošt, MUŽÁKOVÁ, Karina. Pojištnictví a regulace finančních trhů. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2010, ISBN 978-80-7431-035-5.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojištnictví. Praha: Ekopress, 2009, ISBN 978-80-86929-51-4.

ZUZAŇÁK, Aleš a kolektiv. Příručka pro zprostředkovatele pojištění. Praha: Linde Praha, 2011, ISBN 978-80-7201-838-3.

KOPECKÝ, Karel. Povinné ručení – otázky a odpovědi. Praha: GRADA Publishing, 2005. ISBN: 80-247-1065-X

JANATA, Jiří. Pojištění a management majetkových podnikatelských rizik. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-64-9

Vedoucí práce

Šrédl Karel, doc. Ing. PhDr., CSc.

Termín odevzdání

březen 2014

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.
Děkan fakulty

V Praze dne 1.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Teorie rizika a analýza neživotního pojištění v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. PhDr. Karlu Šředlovi, CSc. za odborné vedení a poskytnuté cenné rady během zpracování této diplomové práce.

Teorie rizika a analýza neživotního pojištění v ČR

Risk theory and analysis of non-life insurance in the Czech Republic

Souhrn

Obsahem této diplomové práce je problematika zabývající se odvětvím neživotního pojištění. V úvodní části je blíže prozkoumáno riziko z teoretického hlediska, je zde výklad hlavních pojmů souvisejících s rizikem i pojištěním, objasnění samotného pojmu a základních druhů rizik. Dále jsou popsány vývojové trendy neživotního pojištění v ČR, do čehož spadají informace o vývoji od 90. let i změny v přístupech k řešení rizik, které museli pojistitelé podstoupit. Další část informuje o samotném neživotním pojištění a jeho druzích od neživotního pojištění osob až po podnikatelská majetková pojištění. Následující kapitola poukazuje na riziko povodní a záplav, jež je v České republice velmi aktuální a teoretický popis likvidace pojistných událostí. Teoretická část je zakončena popisem zajištění, Zákona o pojišťovnictví a České asociace pojišťoven. Analýza se zabývá pojišťovnami na českém trhu, pojistným plněním a samotnými pojistnými událostmi v neživotním pojištění, včetně čtyř nejničivějších povodní a jejich dopadů na pojistný trh ČR. Posléze jsou srovnány charakteristiky majetkového pojištění občanů ze tří tuzemských pojišťoven a na závěr zanalyzován postoj občanů k neživotnímu pojištění, konkrétně majetkovému díky dotazníkovému šetření.

Klíčová slova: riziko, škoda, neživotní pojištění, pojistná událost, pojišťovna, pojistné, pojistná smlouva, náhrada škody, živelní škody, pojištění majetku.

Summary

The content of this thesis is the issue of dealing with non-life insurance. In the introductory part is closely investigated risk from a theoretical point of view, there is an interpretation of key concepts related to risk and insurance as well, clarification of the risk concept and the basic types of risks. The following part describes the trends in non-life insurance in the Czech Republic, which contains information about its development since the 90s and changes in approaches to address risks that insurers had to undergo. Another part informs about non-life insurance and its types from non-life insurance of people to the business property insurance. The following section highlights the risk of flooding and inundation, that is very actual in the Czech Republic right now and theoretical description of the settlement of claims. The theoretical part ends with a description of collateral, the Insurance Act and the Czech Insurance Association. The analysis deals with insurance companies on the Czech market, claims and insurance events of non-life insurance including the most destructive floods and their impact on the Czech insurance market. Then the thesis compares main characteristics of the citizens' property insurance from the three domestic insurance companies and finally citizens' attitude to non-life insurance is analyzed through the questionnaire survey.

Keywords: risk, damage, non-life insurance, insurance event, insurance company, insurance premium, insurance contract, compensation for damage, natural disasters, property insurance

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika práce	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Teorie rizika	13
3.1.1 Všeobecné pojmy vztahující se k pojištění a riziku	13
3.1.2 Pojem riziko	14
3.1.3 Újma a škoda	14
3.1.4 Riziko a pojištění	15
3.1.4.1 Rizika obecně pojistitelná, obecně nepojistitelná, podmíněně nepojistitelná ..	15
3.1.4.2 Pojistitelná rizika v neživotním pojištění	16
3.1.4.3 Pojišťování a vlastní rizika	17
3.1.4.4 Řízení rizik v neživotní pojišťovně	19
3.2 Vývojové trendy neživotního pojištění v ČR	20
3.2.1 Vývoj pojistného trhu od 90. let do současnosti	20
3.2.2 Faktory ovlivňující pojištěnost	24
3.2.3 Změny v přístupech pojistitelů k řešení rizik	24
3.3 Neživotní pojištění	25
3.3.1 Základní charakteristika	25
3.3.2 Neživotní pojištění osob	28
3.3.3 Pojištění majetku	29
3.3.4 Pojištění odpovědnosti za škodu	36
3.3.5 Pojištění záruky	37
3.3.6 Pojištění úvěru	38
3.3.7 Pojištění právní ochrany	38
3.3.8 Pojištění přerušování provozu (šomážní)	39
3.3.9 Cestovní pojištění	39
3.4 Riziko povodně a záplavy	40
3.5 Likvidace pojistných událostí	42
3.5.1 Samostatný likvidátor pojistných událostí	43
3.6 Zajištění	43
3.6.1 Zajišťovny	44
3.7 Česká asociace pojišťoven (ČAP)	44
3.8 Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví	45
4 Analytická část	46
4.1 Analýza pojišťoven na pojistném trhu	46
4.1.1 Nejlepší neživotní pojišťovna 2014	48
4.2 Analýza pojistného plnění se zaměřením na neživotní pojištění	48
4.3 Analýza pojistných událostí se zaměřením na neživotní pojištění	51
4.3.1 Čtyři nejničivější povodňové události od počátku 90. let	54
4.3.2 Následky povodní a použité opatření	61
4.4 Pojištění majetku občanů jednotlivých pojišťoven	67
4.4.1 Česká pojišťovna, a.s.	69
4.4.1.1 Současná nabídka produktů	69
4.4.1.2 Kooperativa pojišťovna, a.s.	72

4.4.2.1 Současná nabídka produktů	72
4.4.3 Allianz pojišťovna, a.s.	76
4.4.3.1 Současná nabídka produktů	76
4.4.4 Modelový příklad – pojištění domácnosti a stavby	78
4.5 Dotazníkové šetření – neživotní pojištění: majetek občanů	87
4.5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	87
5 Výsledky a diskuse	95
6 Závěr	98
7 Seznam použitých zdrojů	100
8 Seznam obrázků, grafů a tabulek.....	106
9 Přílohy	108

1 Úvod

V současné době, která je především charakteristická svou uspěchaností a rychlým tempem, na každého jedince bez výjimky působí celá řada nahodilých událostí, velké množství rizik i nejistot. Spousty jevů působících na jedince jsou velmi často nepředvídatelné i neovlivnitelné. Objevují se v nečekanou dobu a bez sebemenšího varování. Tyto jevy mají různou podobu, přesto jedna z jejich vlastností je jim společná, je to fakt, že působí nahodile a ovlivní stávající životy každého, koho postihnou.

V důsledku toho, že dochází k dynamičtějším rozvoji lidské společnosti, procesům vážných technických, ekonomických i sociálních změn, globalizaci světové ekonomiky, silnému trendu koncentrace výsledků ekonomické činnosti, kdy dochází ke shromáždění objemnějších hodnot na menším prostoru, dále ke zranitelnosti stále nových technologií a k dalším podobným faktorům s dynamickým charakterem, se zvyšuje nejen životní úroveň a styl života ekonomických subjektů, ale také jejich ohrožení a nebezpečí, vůči kterému jsou vystaveny. V důsledku těchto změn je nezbytné vybudovat nové formy organizace a způsoby řízení, jež povedou k lepší předvídatelnosti a eliminaci negativních důsledků. Dynamický rozvoj se dá nalézt i u jedné z oblastí tržní ekonomiky, tedy u odvětví pojišťovnictví. Tento fakt lze potvrdit díky rozrůstajícímu se počtu poskytovatelů pojištění i množství pojistných produktů.

Odvětví neživotního pojištění je velmi často mimo jiné spjato s riziky povodně a záplavy. Frekvence povodní se bohužel na našem území neustále stupňuje a tento typ živelní události spojují značné majetkové škody. V lidských silách není povodně naprosto eliminovat, nýbrž alespoň zmírnit následky a vzniklé finanční škody na majetku díky pojištění. Důležitost majetkového pojištění proti nebezpečí živelních událostí si lidé uvědomovali již v minulosti. Po listopadových událostech roku 1989 byl po delší době znovuotevřen soukromý sektor podnikání na území České republiky a význam pojištění tak posílil. Občané si mohli pojistit svůj soukromý majetek a došlo k rozmachu pojištění i majetku podnikatelů, jelikož v případě jeho poškození musí podnikatelé čelit následkům velkých rozměrů.

Je důležité rizika nepodceňovat a snažit se případné následky zmírnit či eliminovat. Ne každý si v tomto ohledu počíná zodpovědně. Řada lidí provádí určité činnosti bez uvědomění si faktu, že tím způsobuje škody na majetku svém i cizím. Problematika vztahu občanů České republiky k neživotnímu pojištění je blíže prozkoumána v analytické části

práce. Demokratická společnost je charakteristická tím, že se každý rozhoduje svobodně a může si vybrat jakýkoli statek nebo službu pro svou potřebu. Toto se týká i pojištění. Český pojistný trh nabízí velké množství pojišťoven i druhů neživotního pojištění. Avšak jak zjistit, které je to nejvíce vhodné? I touto otázkou a následným srovnáním neživotního pojištění majetku se zabývá diplomová práce. Pojišťovnictví má za sebou velmi dlouhý vývoj, vždy bylo, je a dá se s určitostí předpokládat, že i bude považováno za velmi důležitou část na finančním trhu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem zpracování diplomové práce je nejen definovat teorii rizika spolu s jeho základními druhy i dalšími pojmy, jež s rizikem a neživotním pojištěním úzce souvisí, ale také poskytnout povědomí o vývoji neživotního pojištění na území ČR včetně popisu jeho základních odvětví pro ucelený přehled čtenáře.

Cílem praktické části práce je provést analýzu odvětví v neživotním pojištění na pojistném trhu České republiky, konkrétně se analýzy budou týkat tuzemských pojišťoven, pojistného plnění a pojistných událostí v neživotní oblasti pojištění se zaměřením na ty, jež souvisí s největšími přírodními katastrofami. Dále budou srovnána majetková pojištění občanů tří tuzemských pojišťoven s cílem vybrat to nejvhodnější nejen z hlediska ochrany proti povodni a záplavě a v neposlední řadě dojde k analýze postoje občanů k majetkovému pojištění a jejich zkušeností s pojistnými událostmi nejen živelního charakteru s cílem upozornit na případné chyby, jež se občané ve vztahu k pojištění dopouští. Těchto závěrů bude dosaženo pomocí dotazníkového šetření.

2.2 Metodika práce

Teoretická část práce obsahující teoretická východiska spojená s rizikem a odvětvím neživotního pojištění bude zpracována pomocí deskripce a bude čerpáno zejména z odborné literatury v kombinaci se získáváním informací z webových stránek institucí, například České asociace pojišťoven či jednotlivých komerčních pojišťoven apod. V praktické části práce bude provedena metoda analýzy pojistných událostí vybraných odvětví neživotního pojištění se zaměřením na povodňové události v ČR, i analýza jejich dopadu na pojistný trh. Dále budou zanalyzována data ohledně pojišťoven a pojistného plnění. Všechna data nezbytná pro provedení analýz budou čerpána převážně z výročních a tiskových zpráv České asociace pojišťoven a České národní banky za poslední zveřejněná období. Bude též provedena metoda komparace majetkových pojištění tří tuzemských pojišťoven, k čemuž poslouží jejich webové stránky, nabízené srovnávače, kalkulátory pojištění i samotní pracovníci pojišťoven na přepážce. V závěru práce bude proveden výzkum ohledně postoje občanů k odvětví neživotního pojištění, konkrétně pojištění majetku pomocí metody dotazníkového šetření. Získaná data budou uspořádána do grafů a tabulek pro lepší přehlednost.

3 Teoretická východiska

3.1 Teorie rizika

Následující kapitola se zabývá přiblížením obecných pojmů vztahujících se k riziku, objasněním samotného pojmu riziko, újma a škoda, dále je popsán vztah rizika k pojištění, problematika vlastních rizik, jimž musí čelit obě strany uzavírající obchod i způsoby, kterými se neživotní pojišťovny vypořádávají s řízením rizik.

3.1.1 Všeobecné pojmy vztahující se k pojištění a riziku

Pojištění – převzetí rizika pojištěného pojistitelem na základě pojistné smlouvy

Pojišťování – všechny činnosti směřující k realizaci pojištění

Pojišťovnictví – finanční odvětví

Zajištění – rozložení pojistného rizika mezi pojistitele a další pojišťovací instituci

Pojistník – osoba uzavírající pojistnou smlouvu s pojistitelem, platí pojistné

Pojištěný – osoba, na kterou se vztahují hodnoty pojistného zájmu (majetek, odpovědnost)

Oprávněná osoba – osoba oprávněná k pojistnému plnění po pojistné události

Pojistitel – osoba, jež přebírá riziko pojištěného

Pojišťovna – právnická osoba mající právo na pojišťování

Likvidátor – osoba zabývající se škodou a pojistným plněním, pracovník pojišťovny

Pojistná smlouva – vyjadřuje závazkový vztah mezi pojistitelem a pojistníkem, má písemnou formu

Pojistné nebezpečí – příčina pojistné události, jež může vzniknout

Pojistné riziko – míra pravděpodobnosti, že vznikne pojistná událost, je vyvoláno pojistným nebezpečím

Pojistitelné riziko – riziko splňující podmínku, že scénář nebezpečí bude realizován náhodně

Pojištěné riziko – vztahuje se na něj pojistná smlouva

Pojistná událost – nahodilá skutečnost, s ní vzniká povinnost pojistitele na poskytnutí pojistného plnění

Pojistná částka – částka, jež byla dohodnuta v pojistné smlouvě, z této částky je stanovena výše plnění, pokud nastane pojistná událost

Pojistná hodnota – nejvyšší možná újma na majetku, jež může nastat v důsledku pojistné události

Pojistné – úplata za pojištění

Pojistné plnění – pojistitel tuto částku poskytuje pojištěnému, když vznikne pojistná událost

Připojištění – pojištění, jež lze uzavřít společně s pojistnou smlouvou, ale s hlavním pojištěním netvoří nikdy jeden celek (Tichý, 2006)

3.1.2 Pojem riziko

Na úvod je třeba podotknout, že jediná definice rizika neexistuje. Aby bylo snazší tomuto pojmu porozumět, je nutné si uvědomit, jakého odvětví se týká, jaké problematiky či oboru. Dle jednotlivých oblastí se vnímání rizika často kvalitativně liší.

Literární vysvětlení pojmu „riziko“ často uvádí, že se jedná o variabilitu možných výsledků, odchylku od střední hodnoty, nebezpečí negativního odchýlení od předpokladů či cílů a nebezpečí vzniku ztráty či chybného rozhodnutí (Řezáč, 2011).

Je možné nalézt definice technické, ekonomické i sociální. Z pohledu těch technických je možné uvést, že se například jedná o nejistotu, jež se vztahuje k újmě či vzniká v souvislosti s možným výskytem události. Může se rovněž jednat o nebezpečí, po jehož realizaci dojde k újmě fyzické, psychické či ekonomické. V neposlední řadě z pohledu technických definic vztahujících se k pojistné problematice je možné o riziku hovořit jako o pojištěné osobě nebo pojištěném hmotném statku, na které se vztahuje pojistná smlouva a jež jsou vystaveny nějaké újmě (Řezáč, 2011).

Riziko je spjato s dalšími dvěma důležitými pojmy, kterými jsou *nejistota* a *neurčitost*. Pokud ho srovnáme s prvním zmíněným, riziko se od nejistoty liší tím, že se jedná o stav s do budoucna jednoznačně pravděpodobnostně charakterizovanou situací. Tedy takovou, kdy je předem známo objektivní rozdělení pravděpodobností při nástupu hodnot náhodných veličin. Na druhé straně u nejistoty se jedná o stav, kdy není možné rozdělení pravděpodobností specifikovat. Druhý pojem neurčitost je specifický tím, že není známa přesná definice veličin a vztahů a mohou ji charakterizovat označení typu přibližný, značný, nevýrazný atd. (Řezáč, 2011).

3.1.3 Újma a škoda

V rizikologické oblasti je slovo „újma“ považováno za pojem obecný, jemuž je druhý pojem „škoda“ podřízen. Slovo újma je závislé převážně na tom, komu byla způsobena. Může se jednat o *újmu nehmotnou*, tedy takovou, kdy po nějaké negativní události lidé

pocit'ují bolest, zármutek, úlek i strach. Tento druh újmy není možné vyjádřit penězi. Pokud je však možné následky situace změřit, pak se jedná o *újmu hmotnou*. Její vymáhání odškodnění je snadnější (Rais, Smejkal, 2009).

O škodě lze říci, že se jedná o hmotnou formu újmy. „Škoda vyjadřuje definovanou majetkovou újmu vzniklou realizací nebezpečí“. Škoda je vyjádřena v naturálních jednotkách, často se jedná o peníze, o počet zmařených lidských životů, o počet ztracených pracovních míst či poničených výrobků atd. Jelikož výše škody nelze předem odhadnout, je označována za časově a prostorově závislou náhodnou veličinou (Rais, Smejkal, 2009).

3.1.4 Riziko a pojištění

S rizikem je úzce spojena vědní disciplína nazývajíc se *Risk management*, která používá pojem riziko jen z pohledu realizace negativních odchylek. Tato disciplína dále systematicky využívá inženýrské znalosti, technické a manažerské dovednosti k tomu, aby optimálně ochránila životy, majetek a životní prostředí. Cílem Risk managementu je pochopit stávající rizika, poznat je, katalogizovat a rozhodnout, která rizika jsou vhodná k eliminaci, redukci, přenesení nebo ponechání (Hopkin, 2012).

Pokud hovoříme o riziku ve spojení s pojištěním, tak je právě pojištění definováno jako nejčastější způsob přenosu rizika negativních dopadů nahodilosti, které se přenáší z ekonomického subjektu na specializovanou instituci - pojišťovnu.

Obecně platí, že nepojistitelná je událost, která s určitostí nastane, tedy není nahodilá. Příkladem může být opotřebování věci, úmyslná škoda atd. Pokud se shrnou veškerá rizika krytá příslušným pojištěním tak, jak je pojišťovna převezme, používá se termín *pojistné riziko*. Rámec pojistného práva vždy vymezuje pojistné riziko. Uvádí se platnost pojištění z hlediska času – pojistná doba a místní vymezení (Hopkin, 2012).

3.1.4.1 Rizika obecně pojistitelná, obecně nepojistitelná, podmíněně nepojistitelná

Prvním případem jsou *rizika obecně pojistitelná*, která jsou hlavním cílem pojišťoven. Jedná se o nepříznivé události, jež jsou přímo nebo nepřímo matematicko-statisticky popsatelné, dále musí být náhodné a kvantifikovatelné. Pojišťovny se převážně soustředí na tato rizika a jsou schopny a ochotny na ně uzavřít pojistné smlouvy (Tichý, 2006).

U rizik, jež jsou ovládána pojištěnými, nemá pojišťovna možnost tato rizika převzít. Důvodem tohoto faktu jsou pojišťovací podvody, ke kterým by v tomto případě mohlo dojít. Tato rizika jsou nazvána *riziky obecně nepojistitelnými*. Jako příklad je možno uvést

rizika úpadku stavebního dodavatele. U těchto forem rizik se naskytuje příležitost využít nějakou formu jistoty jako ochranný finanční nástroj, která se předkládá před uzavřením smlouvy. Příkladem druhu jistoty může být ručení třetí osobou, zástavní právo, směnka, bankovní záruka atd. (Tichý, 2006).

V posledním případě se jedná o *podmíněně nepojistitelná rizika*. Pojištění těchto rizik je jedna pojišťovna ochotna převzít, ale jiná ne. Nemožnost pojištění těchto rizik může být někdy jen dočasné. Pro pojišťovnu je důležité mít informace o daném nebezpečí. Pojišťovny začínají často s pojišťováním rizika proto, aby získaly znalosti o nebezpečí, zato na druhou stranu někdy dojde k zastavení pojišťování do té chvíle, než se informace o daném nebezpečí změní. Nepojistitelnost bývá také regionálního charakteru, kdy riziko není možné pojistit na určitém území, anebo charakteru věcného, to pak jsou nepojistitelné věci, které byly nějak poškozeny (Tichý, 2006).

3.1.4.2 Pojistitelná rizika v neživotním pojištění

Zde se nachází výčet základních pojistitelných rizik neživotního pojištění a jejich popis, jak se postupem času vyvíjely a přidávaly další možná rizika:

- riziko živelní
- riziko krádeže
- riziko vandalismu
- riziko havárie
- riziko následných škod
- riziko strojní
- riziko úvěrové
- riziko v zemědělství (Řezáč, 2011)

Pokud se ohlédneme do minulosti, tak konkrétně *riziko požární* bylo považováno za klasické a tradiční riziko pojištění majetku. První neživotní pojišťovny začínaly svou činnost právě jako požární pojišťovny. Klienti však postupně začali vyžadovat, aby se krytí příčin škod stalo širším. Po nějaké době došlo k tomu, že se do sdružených pojistek začaly přidávat další příbuzné zdroje nebezpečí a z původního požárního rizika se rázem stalo *riziko živelní*. „Mezi pojistitelnými živly bývá nejčastěji zahrnován požár, výbuch, bezprostřední úder blesku, vichřice, povodeň nebo záplava, krupobití, sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, sesouvání nebo zřícení lavin, pád stromů nebo stožárů. Mezi

alternativní pojistitelné živly se dá zařadit zemětřesení, tíha sněhu a námrazy“ (Daňhel, Ducháčková, 2010).

Z hlediska historického pohledu je požárnímu riziku podobné *riziko krupobití*. Pro pojišťovny zabývající se tímto rizikem byly charakteristické zejména zemědělské oblasti jejich působnosti.

Dalším klasickým rizikem je *riziko krádeže*. Bohužel stále častěji dochází k situaci, že toto riziko se stává na hranici pojistitelnosti. S vývojem společnosti bohužel roste i kriminalita a toto pravidlo se potvrzuje zejména u motorových vozidel. Pojišťovny do svých produktů vkládají tzv. podmínku kvalifikované krádeže. Chtějí, aby věc byla zajištěna a pojištěním je možno krýt pouze případ, kdy pachatel dokázal překonat překážku, která chrání věc proti odcizení (Daňhel a kol., 2006).

Často bývá s rizikem krádeže spjato i *riziko vandalismu*. V tomto případě však pojišťovny chtějí zjistit pachatele činu vandalismu nebo se toto riziko musí zároveň krýt s rizikem odcizení.

Za objemově největší skupinu neživotního pojištění lze pokládat pojištění motorových vozidel, které za své prvenství vděčí zvýšenému počtu vozidel na silnici a významu *rizika havárie* společně s odpovědností z provozu motorového vozidla (požadavky na pojištění stanoveny zákonem), (Daňhel a kol., 2006).

Posléze se začalo s pojišťováním proti *riziku následných škod*, jež využívali převážně podnikatelé a je spjato s pojištěním pro případ přerušení provozu podniku. Průmyslníci a podnikatelé do svých produktů pojištění začali zahrnovat též *riziko strojní*, kdy dochází k havárii či poruše nějakého strojního zařízení. Makroekonomického významu nabývá *riziko úvěrové*, převážně v tom případě, pokud vezmeme v úvahu vztah k zahraničnímu obchodu. A dále se jedná o *rizika spojená s výrobním procesem v zemědělství*, pěstování plodin a hospodářských zvířat (Daňhel a kol., 2006).

3.1.4.3 Pojišťování a vlastní rizika

Pojišťování je charakterizováno jako dvoustranný obchodní proces, kdy je riziko přebíráno pojistitelem od pojištěného za úplatu za účelem dosáhnout zisku. Pro pojišťování, ostatně jako i pro jiné druhy podnikání je charakteristická spjatost s *vlastními riziky*. Obě strany uzavírající obchod (pojistitel i pojištěný) musí těmto rizikům čelit. Pro souhrn rizik, jimž je pojišťovna za svou činnost vystavena se používá termín rizikové portfolio (Tichý, 2006).

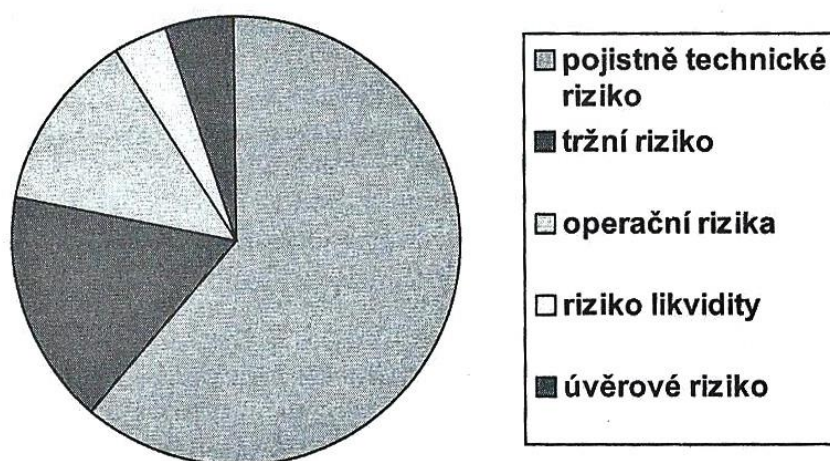
Pokud srovnáme provozování produktů neživotního pojištění oproti ostatním finančním službám, tak jejich hlavním specifickým cílem je krýt negativní důsledky nahodilostí. I neživotní pojišťovny jsou však vystaveny rizikům a při provádění pojišťovací činnosti je důležité brát tato rizika v potaz. Může se jednat o nejistý škodní průběh, nejistotu ohledně okamžiku výplaty pojistného plnění, možnost vzniku katastrofických škod či změny na finančním trhu (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007). Pojistitel dále může čelit rizikům, jako jsou náhlé změny hodnot (válka, nedostatek surovin, hospodářské otřesy), mimořádné události (katastrofy, teroristický útok), změna technologií či kurzů měn, pojistné podvody i konkurence na trhu (Tichý, 2006).

Mezi rizika ohrožující pojištěného či pojistníka je možné zařadit například riziko neznalosti postupů pojišťování, špatně zpracovaná pojistná smlouva, špatná péče o pojištěného, chybný expertní posudek po pojistné události (Rais, Smejkal, 2009).

Dle současné metodiky řízení rizik je možné rizika neživotních pojišťoven rozdělit na následující skupiny, jejichž struktura je vidět na obrázku č. 1.

- Pojistně technické riziko
- Tržní riziko
- Úvěrové riziko
- Riziko likvidity
- Operační rizika (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007)

Obrázek č. 1: Struktura rizik neživotní pojišťovny dle odhadu a zkušenosti

Zdroj: (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007)

Skupina *pojistně technický rizik* je výhradně spjata s pojišťovnictvím a tvoří největší podíl. Řeč je o těch rizicích, které ostatní subjekty nejsou ochotny krýt z vlastních zdrojů a při kterých může pojišťovna vykazovat značnou konkurenční výhodu při jejich řízení a zvládnutí. Konkurenční výhoda se zde dá definovat jako znalost pojistitele v posuzování a hodnocení jednotlivých rizik a jejich managementu (Daňhel a kol., 2006).

Tržní, úvěrové i riziko likvidity patří do skupiny rizik investičních. *Úvěrové* nastává v okamžiku, kdy podmínky finanční transakce nejsou splněny ze strany dlužníka. K *tržnímu* riziku dochází, pokud nastane neočekávaná změna cen finančních investic vzniklá následkem změny na kapitálovém trhu, trhu nemovitostí, změny směnného kurzu aj. Tržní riziko zaujímá druhé místo v podílu všech rizik. Riziko *likvidity* lze definovat jako převod daných aktiv do potřebné hotovosti (čímž se splní závazek vůči pojištěným) za podmínek, které jsou pro nás nevýhodné.

Nakonec zmíněná *operační* rizika, jejichž vznik je spojen s lidskými chybami, selháním IT systémů, nepoctivostí při obchodních jednáních, terorismem či jinými externími událostmi (Daňhel a kol., 2006).

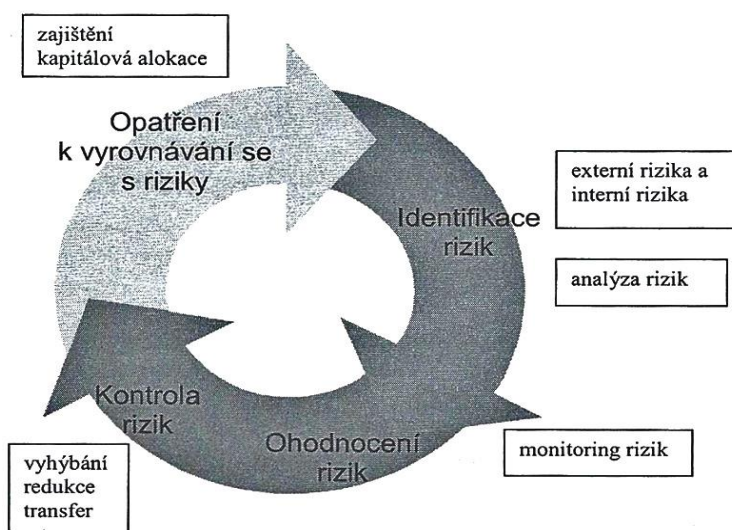
3.1.4.4 Řízení rizik v neživotní pojišťovně

Snahou pojišťoven je brát v potaz výše zmíněná rizika v rámci tzv. řízení rizik. Jde vlastně o uskutečnění konceptu Risk management, o kterém byla v této práci již zmínka. Pojišťovny provádí cílevědomé změny, jež mají ovlivnit potenciální rizikové situace či procesy. Oblast řízení rizik je v současné době součástí jakékoli společnosti a má značný význam.

Proces řízení rizik je graficky znázorněn v obrázku č. 2 a je nutné provést tyto jeho důležité fáze:

- vymezit druhy rizik, tedy je identifikovat (pojistně technické, tržní, úvěrové, likvidity, operační)
- změřit a zhodnotit dopady rizik na hospodaření pojišťovny z kvantitativního hlediska
- zkontrolovat rizika a reagovat na existenci rizik, využít postupy k vyrovnání se s rizikem (Daňhel, Ducháčková, 2010)

Obrázek č. 2: Proces řízení rizik neživotní pojišťovny

Zdroj: (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007)

K tomu, aby mohla neživotní pojišťovna pokrýt svá rizika, je zapotřebí mít určitou velikost vlastního kapitálu. Při hodnocení solventnosti pojišťoven je právě kritérium velikost vlastního kapitálu bráno jako velmi důležitý faktor (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007).

3.2 Vývojové trendy neživotního pojištění v ČR

3.2.1 Vývoj pojistného trhu od 90. let do současnosti

Na počátku devadesátých let zaznamenalo české pojišťovnictví zásadní změnu. Jednalo se o návrat k ekonomickému řízení pojišťovnictví, došlo k přechodu k tržním mechanismům od dříve státního monopolního řízení. Byly nastoleny nové podmínky, bylo zapotřebí umožnit zahraničním pojišťovnám vstup na tuzemský trh na základě tržně konformních pravidel. Pojišťovny jsou na jejich zahraničních trzích na tato pravidla zvyklé. Posléze bylo třeba upravit i pojistnou legislativu, konkrétně šlo o přizpůsobení systémům, jež jsou užívány v Evropské unii. Toto byla také jedna z podmínek pro vstup ČR do Evropské unie (Böhm, Mužáková, 2010).

Na počátku devadesátých let docházelo v České republice k transformaci vlastnických vztahů a toto období je spjato s dobou doznívání nárůstu sazeb ve druhé polovině osmdesátých let. Mezi roky 1995 až 1999 byla neživotní sféra, převážně oblast průmyslových rizik charakterizována poklesem sazeb. Reakce některých klientů byly dokonce takové, že o nabídkách jistých pojišťoven prohlásili, že budí nedůvěru vzhledem

k nízkému pojistnému a vyhledali raději dražší variantu, však nevýhodnou (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

Od roku 2000 však nastala prudká změna. Dochází ke strmému růstu sazeb až ve stovkách procent. Tato změna se týkala hlavně klientů, kteří v minulosti zaznamenali vysoký škodní průběh či je u nich možnost akutního nebezpečí přírodních rizik jako vichřice či povodeň. Cenový nárůst též dopadl na odvětví s vyšší mírou rizika požárního (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007).

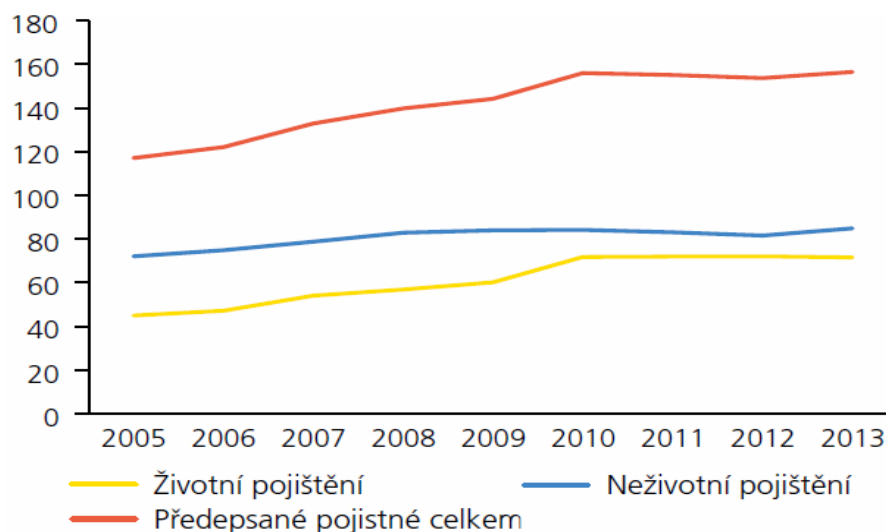
Český pojistný trh je od vzniku na začátku devadesátých let charakterizován rychlým růstem. Tento trend se číselně projeví hlavně na jednotlivých ukazatelích pojištěnosti. Mezi základní ukazatele patří celkový ekonomický vývoj, legislativní změny nebo vývoj ve škodovosti. Zmíněné faktory též ovlivňují stranu poptávky po určitém pojistném produktu (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

Aby bylo možné zhodnotit vývoj pojistného trhu, je též nezbytné posoudit vývoj ukazatelů úrovně pojistného trhu. Díky těmto ukazatelům úrovně je možné hodnotit účinnost využití zdrojů a prostředků, jež byly vynaloženy. Je nezbytné vybrat ukazatele takovým způsobem, aby bylo možné trh hodnotit komplexně. Ukazatele by též měly být uznávány i ve vyspělých ekonomikách (Čejková, 2002).

Zde je výčet hlavních ukazatelů úrovně pojistného trhu:

- Předepsané pojistné
- Pojištěnost
- Pojistné plnění
- Škodovost
- Počet komerčních pojišťoven
- Počet uzavřených pojistných smluv
- Počet zaměstnanců v pojišťovnictví
- Počet vyřízených pojistných událostí a jiné ukazatele (Čejková, 2002)

Graf č. 1: Hrubé předepsané pojistné (v mld. Kč)

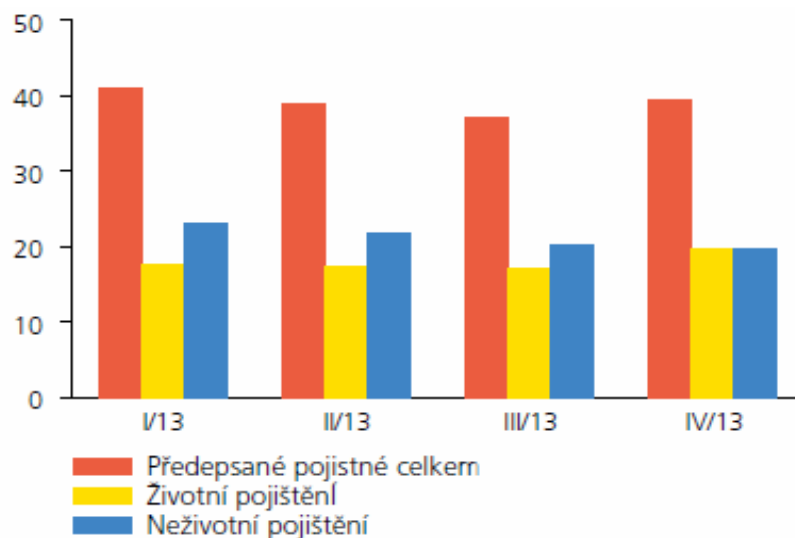

Zdroj: Česká národní banka, <http://www.cnb.cz/>, Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013

Postupný vývoj pojistného trhu je možné zjistit díky jednomu ze základních ukazatelů – *hrubé předepsané pojistné*. Toto pojistné je předepsáno na základě příslušných pojistných smluv v daném roce a jeho část může být uskutečněna jako příjem až v dalších letech.

Jak je patrné z grafu č. 1 zobrazující trend předepsaného pojistného od roku 2005 do roku 2013, celkové předepsané pojistné do roku 2010 stále pozvolně stoupalo. Strmější změny se dočkal právě rok 2010, od té doby se drží na velmi podobných hodnotách a rapidní změna se zatím nekonala. Předepsané pojistné neživotního pojištění se v těchto osmi letech drží bez větších výkyvů a od roku 2012 začalo opět výrazněji stoupat (Česká národní banka, ©2003-2015).

Graf č. 2: Hrubé předepsané pojistné roku 2013 (v mld. Kč)

Zdroj: Česká národní banka, <http://www.cnb.cz/>, Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013

Zatímco v roce 2012 došlo k poklesu celkového hrubého předepsaného pojistného o 1 %, tak poslední známé hodnoty za rok 2013 poukazují naopak na jeho růst o 1,9 %. Celkové hrubé předepsané pojistné tohoto roku dosáhlo hodnoty 156,5 mld. Kč. Toto zvýšení hlavně způsobil nárůst v oblasti neživotního pojištění o 4,2 %. Neživotní pojištění tedy získalo výrazné oživení oproti roku 2012. Hlavní příčinou byl vyšší výběr pojistného v oblasti pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (Česká národní banka, ©2003-2015). Hodnota předepsaného pojistného v neživotním pojištění za rok 2013 dosáhla na sumu 84,9 mld. Kč a za první tři čtvrtletí přesahovalo hodnoty pojistného v životním pojištění. Hodnoty jsou zobrazeny v grafu č. 2.

Tuzemský pojistný trh byl v uplynulých letech ovlivňován i globálními vlivy, jež zapůsobily na světových pojistných trzích neživotního pojištění. Obecně začal zvyšovat objem vyplacených živelních událostí, hlavně to platí o událostech povodňových a vichřicových. Rovněž se postupem času mění kvalitativní charakter nahodilých rizik, jež jsou přijímána do pojištění (Daňhel, Ducháčková, Radová, 2007).

V důsledku nepříznivých klimatických změn a živelních událostí se problémy s rovnovážným tarifním pojistným neživotního pojištění začaly prohlubovat i na českém pojistném trhu. V některých případech byly ještě vyostřenější než na světových trzích. Specifickým znakem tuzemského pojistného trhu je fakt, že se stále musí vyrovnávat

s administrativně-příkazovým systémem z let totalitních. Jako příklad lze uvést povinné smluvní pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla, které delší dobu nemělo tarify stanovené dle tržního principu ekvivalence (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

3.2.2 Faktory ovlivňující pojištěnost

Obecně je možné definovat hlavní faktory, jež ovlivňují globální pojištěnost. Mezi ně patří:

- Ekonomická úroveň země – vychází z toho, jak se vyvíjí hrubý domácí produkt a jaký je jeho objem, dále hodnoty inflace, nezaměstnanost, příjem obyvatel, výdaje obyvatel
- Struktura a podoba finančního trhu
- Legislativa, pojistné právo
- Podoba a rozsah zásahů státu – v oblasti krytí u ekonomických subjektů
- Rizikovost dané oblasti
- Otevřenost ekonomiky
- Alternativní komerční nástroje jako způsob krytí rizik u ekonomických subjektů (penzijní fond)
- Obecná rozvinutost pojišťovnictví (Nowak, 2014)

Výše zmíněné faktory je třeba brát v úvahu komplexně. Za jeden z nejvýznamnějších faktorů se pokládá ekonomická úroveň. Čím je ekonomická úroveň větší, tím větší je využití technických zařízení vyšších hodnot, úroveň rizika se také zvyšuje a tím nastává i vyšší poptávka po pojištění (Nowak, 2014).

Postupem času je často viditelný trend, kdy jsou rozšiřována rizika do komerčního pojištění. Může to být výsledek změny ve způsobu života, změny ve využívání jiných druhů technologií či právního povědomí veřejnosti. Rozsah pojištěných rizik i produktů se stále více rozšiřuje (Nowak, 2014).

3.2.3 Změny v přístupech pojistitelů k řešení rizik

Povinností pojistitelů je včas reagovat na ekonomické podmínky, které se často mění. Týká se to hlavně oblasti ohledně rizikovosti u jejich pojistných produktů a změn na finančních trzích. Je nutné uplatňovat nové přístupy ve vyrovnání se s rizikem a řídit pojišťovací instituce na základě měnících se podmínek. Následující tabulka č. 1 ukazuje,

jak se postupem času měnilo finanční hospodaření pojistitelů v letech devadesátých a po roce 2000 (Daňhel a kol., 2006).

Tabulka č. 1: Změny finančního hospodaření pojistitelů

90. léta	Po roce 2000
<ul style="list-style-type: none"> - Výnosy z investování pokrývají ztráty z pojistně technické činnosti - Rostou aktiva pojišťovacích společností - Marketingové zaměření redukce cen - Překapitalizace 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízké investiční výnosy - Přehodnocování projevů konkurence - Důraz na ohodnocování rizik z pohledu jejich pojistitelnosti a kalkulace pojistného - Důraz na nesnižování nákladů pojišťoven - Napjatá kapitálová pozice - Hledání alternativních nástrojů řešení rizik

Zdroj: (Daňhel a kol., 2006)

3.3 Neživotní pojištění

3.3.1 Základní charakteristika

Hlavní podstata a důvod pojištění spočívá v ochraně proti finančním důsledkům nahodilostí a právě tato podstata se nejvíce projeví v neživotním, hlavně v klasickém majetkovém pojištění. V tomto druhu pojištění se odškodní nahodilá poškození nebo zničení věcí patřících pojištěnému (Ducháčková, 2009).

Hlavní rozdíly mezi životním a neživotním pojištěním jsou zřejmé, stojí mezi nimi především diametrálně odlišná pojistně-technická konstrukce. Existují však také jistá pojištění, jež se nachází v hraniční oblasti mezi těmito dvěma druhy pojištění, či se nevejdou do klasického historického rámce dělení na životní a neživotní oblast. Na této pomyslné hranici se nachází pojištění patřící svou pojistně-technickou konstrukcí do pojištění neživotního, avšak v jejich obsahu můžeme najít souvislost s rizikem újmy na zdraví lidí. Tato rizika z pohledu ekonomického se vyznačují újmou na příjmech, z toho plyne souvislost s riziky životními. Takovýchto pojištění je možné najít celou řadu a jejich význam stále stoupá. Jako příklad lze uvést *úrazové pojištění*, ve kterém se nachází prvky

životního pojištění v konkrétní složce smrt úrazem. Dále například *pojištění vážných chorob, léčebných výloh nebo ušlého výdělku* (Daňhel a kol., 2006).

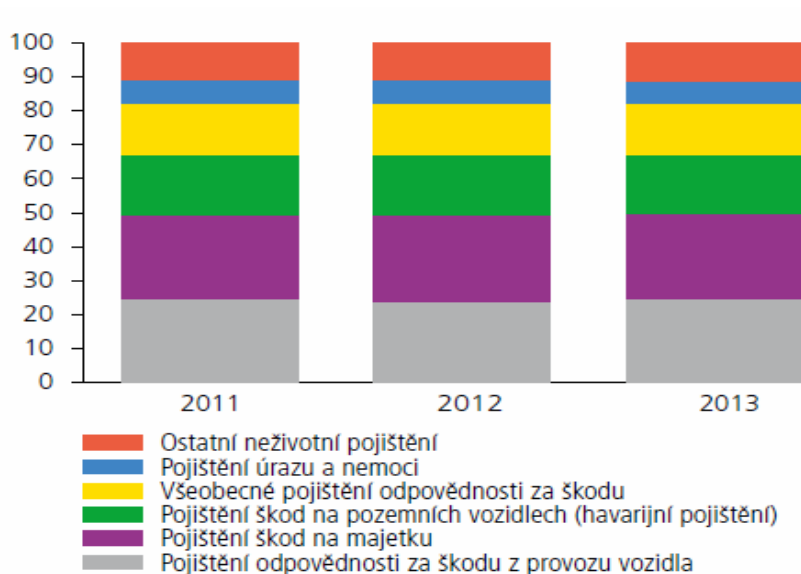
Základním a zároveň nejdůležitějším členěním pojištění je dělení dle pojistného odvětví na **životní** a **neživotní** pojištění. Dané rozdělení je v souladu se Zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. Neživotní pojištění spadá do odvětví pojištění soukromého, někdy je také nazýváno pojištěním komerčním. Pokud pro něj chceme najít nejjednodušší definici, pak se jedná o všechna ostatní odvětví pojištění, jež nespádají do skupiny životního pojištění. To je určeno pro fyzické osoby a je tu možnost pojistit riziko smrti či dožití (lze pojistit i obě naráz).

Nezákladnější dělení neživotního pojištění je na následující skupiny:

- „*neživotní pojištění osob (úrazové, soukromé sociální a zdravotní pojištění)*,
- *pojištění majetku a odpovědnosti za škodu*,
- *pojištění právní ochrany*,
- *pojištění úvěru, kauce a ostatních finančních rizik*,
- *pojištění přerušení provozu“* (Hradec, Zárybnická, 2003).

Pokud se zaměříme na clientský sektor, pak jsou za nejvýznamnější produkty neživotního pojištění považovány produkty pojištění domácnosti, budov a motorových vozidel. Z oblasti podnikatelských a průmyslových rizik je možné se nejčastěji setkat s pojištěním pro případ přerušení provozu podniku, pojištěním úvěru a dopravy. Následující graf č. 3 ukazuje podíl jednotlivých odvětví neživotního pojištění za poslední 3 roky na předepsaném pojistném (Daňhel a kol., 2006).

Graf č. 3: Podíl odvětví neživotního pojištění na předepsaném pojistném (v %)

Zdroj: Česká národní banka, <http://www.cnb.cz/>, Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013

Pokud se zaměříme na konkrétní čísla, největší podíl na předepsaném pojistném tvoří pojištění škod na majetku, jeho podíl je 25,2 %. Těsně za ním je pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla s 24,7 %. Na třetím místě je havarijní pojištění s podílem 17,1 % na předepsaném pojistném. Poté následuje pojištění odpovědnosti za škodu, ostatní neživotní pojištění a nakonec pojištění úrazu a nemoci zaujímá podíl nejmenší (Česká národní banka, ©2003-2015).

Tabulka č. 2: Předepsané pojistné dle odvětví neživotního pojištění

Odvětví neživotního pojištění	Objem (v mil. Kč)			Změna 2013/2012 (v %)
	2011	2012	2013	
Pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla	20 460	19 418	20 976	8
Pojištění škod na majetku	20 585	20 861	21 442	2,8
Pojištění škod na pozemních vozidlech (havarijní pojištění)	14 862	14 546	14 532	-0,1
Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu	12 416	12 436	12 869	3,5
Pojištění úrazu a nemoci	5 708	5 434	5 481	0,9
Ostatní neživotní pojištění	9 052	8 859	9 647	8,9
NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ CELKEM	83 083	81 554	84 947	4,2

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České národní banky, <http://www.cnb.cz/>, Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013

3.3.2 Neživotní pojištění osob

V současné době se toto pojištění sjednává málokdy samostatně. Jde o pojištění rizikové, nedochází k tvorbě spořicí složky a v okamžiku kdy dojde k ukončení pojistné smlouvy, toto pojištění zaniká. Je možné ho sjednat jako připojištění k životními pojištění. I přes současný systém sociálního a zdravotního pojištění má mnoho lidí problém pokrýt všechny výdaje (hospitalizace, zákroky lékařů, pracovní neschopnost). Toho je právě možné dosáhnout díky soukromému zdravotnímu a nemocenskému pojištění (Hradec, Křivohlávek, Zárybnická, 2005).

3.3.2.1 Úrazové pojištění

Pojistná událost nastává tehdy, pokud dojde ke vzniku úrazu pojištěného. V rámci tohoto pojištění uhrazuje pojistitel i následnou újmu za škodu, která vznikla na zdraví a byla způsobena:

- nemocí vzniklou následkem úrazu
- zhoršujícím se stavem následků úrazu nemocí (pojištěný měl nemoc před úrazem)
- komplikacemi, jež vznikly v návaznosti na úraz
- zákroky, jejichž důvodem provedení bylo léčení následků úrazu (Hradec, Křivohlávek, Zárybnická, 2005)

Mezi hlavní pojistné produkty úrazového pojištění patří:

- a) pojištění pro případ smrti následkem úrazu
- b) pojištění pro případ trvalých následků úrazu
- c) pojištění pro případ invalidity následkem úrazu (Hradec, Křivohlávek Zárybnická, 2005)

3.3.2.2 Soukromé zdravotní a sociální pojištění

Dané pojištění se sjedná, pokud dojde k nemoci pojištěného. Ve chvíli kdy nastane pojistná událost, pojistitel hradí náklady za pojištěného vztahující se ke zdravotní péči, jež vznikly následkem nemoci, úrazu či úkonů souvisejících se stavem pojištěného (Čejková, 2002).

Mezi hlavní pojistné produkty zdravotního a sociálního pojištění patří:

- a) pojištění hospitalizace následkem úrazu
- b) pojištění pracovní neschopnosti následkem úrazu
- c) pojištění lékařských zákroků
- d) pojištění invalidity následkem nemoci
- e) pojištění pro případ závažných onemocnění (Čejková, 2002)

3.3.3 Pojištění majetku

Majetkové hodnoty pojištěného představují předmět majetkového pojištění. Dochází k poskytnutí pojistné ochrany ze strany pojistitele pro případy, kdy by mohlo dojít k jejich zničení, poškození nebo odcizení v důsledku pojistného nebezpečí, jež se uvádí v pojistné smlouvě (Ducháčková, 2009).

S pojištěním majetku souvisí tři důležité pojmy, které je zapotřebí vysvětlit. Prvním z nich je *podpojištění*. S tímto pojmem je možné se setkat, pokud pojistná částka uvedená v pojistné smlouvě je menší než hodnota pojišťované věci. Horní hranici pojistného plnění tvoří pojistná částka, jež je totožná s hodnotou pojišťovaného majetku v době, kdy je uzavírána pojistná smlouva. Naopak v případě sjednání vyšší pojistné částky, než je hodnota věci, poté hovoříme o *přepojištění*. A v posledním případě lze narazit na pojem *pojištění na první riziko*, kdy pojistná hodnota pojišťované věci se nedá stanovit (Ducháčková, 2009).

Problematika postupu pojistitele je vyobrazena v následující tabulce č. 3, kdy je pojištění sjednáno nejprve na pojistnou částku, poté na limit pojistného plnění.

Tabulka č. 3: Postup pojistitele při pojištění majetku

Pojištění sjednané na pojistnou částku			Pojištění sjednané na limit pojistného plnění
PČ = PH	PČ > PH	PČ < PH	Stanoven limit pojistného plnění
Správně sjednané pojištění	Přepojištění	Podpojištění	Pojištění na 1. riziko
Pojišťovna poskytuje pojistné plnění ve výši skutečné škody	Pojišťovna poskytuje pojistné plnění ve výši skutečné škody	Na pojistné plnění se použije vzorec: pojistné plnění = skutečná škoda x PČ/PH	Pojišťovna poskytuje pojistné plnění ve výši skutečné škody

Pozn.: PČ = pojistná částka, PH = pojistná hodnota

Zdroj: (Hradec, Křivohlávek, Zárbybnická, 2005)

Pokud dojde ke sjednání pojistné částky stejné jako pojistná hodnota, nebo tato pojistná částka převyšuje pojistnou hodnotu, pak pojišťovna poskytuje pojistné plnění ve výši škody. To splňuje vztah, kdy je odškodné stejně vysoké jako škoda vzniklá nahodilou událostí. Je-li pojistná částka pod pojistnou hodnotou, odškodné se stanoví výpočtem vzorce uvedeného v tabulce (Daňhel a kol., 2006).

V případě stanovení limitu pojistného plnění v okamžiku vzniku pojistné události se může stát kterýkoli ze tří uvedených možných scénářů – podpojištění, přepojištění i pojištění správně sjednané. Avšak pojistitel vždy poskytuje pojistné plnění ve výši skutečně vzniklé škody (Hradec, Křivohlávek, Zárbybnická, 2005).

Mezi základní druhy pojištění majetku patří:

- „Pojištění pro případy poškození nebo zničení věcí živelní událostí,
- pojištění pro případ krádeže vloupáním, loupežným přepadením,
- pojištění rizik technických,
- stovebně montážní pojištění,
- pojištění strojů a strojních zařízení,
- pojištění elektrotechnických zařízení,
- pojištění skel a reklamních výloh,
- pojištění hospodářských zvířat a plodin“ (Hradec, Zárbybnická, 2003).

3.3.3.1 Pojištění pro případ poškození či zničení věci živelní událostí

Pojištění je sjednáno pro nebezpečí poškození či zničení pojištěných věcí živelní událostí, jež je definována v pojistné smlouvě.

Jako *předmět* živelního pojištění majetku jsou uváděny věci movité a nemovité. Za prvé se jedná o věci vlastní, jež má ve vlastnictví pojištěný, popřípadě také věci cizí, které jsou po právu v užívání pojištěného (jedná se o leasing, pronájem) nebo je pojištěný převzal k tomu účelu, aby na nich byla provedena objednaná činnost. Jako příklad lze uvést oprava, úprava, úschova atd. Do předmětu pojištění tak patří budovy a stavby včetně těch staveb, které jsou ještě rozestavěné, stavební součásti k nim připadající, zásoby, movitý majetek, dokumenty, cennosti, vzorky a oplocení. Do předmětu pojištění spadá jednotlivá věc či soubor věcí. Soubor věcí je charakterizován jako předmět stejného či podobného charakteru, který byl určen pro stejný účel (Ducháčková, 2009).

Základní živelní pojištění:

Pojištění pro případ poškození či zničení věci živelní událostí je sjednáváno pro ty případy, kdy jako možná příčina pojistné události je uváděn:

- „*požár (FIRE)*,
- *přímý úder blesku (LIGHTNING)*,
- *výbuch (EXPLOSION)*,
- *náraz, zřícení letadla, jeho části či nákladu (AIR CRAFT)*“ (Hradec, Zárbynická, 2003).

Výše jsou uvedena základní živelní nebezpečí a toto pojištění je označováno jako pojištění *FLEXA*. Tato základní živelní nebezpečí není možné sjednat jednotlivě, nýbrž jen současně (Hradec, Zárbynická, 2003).

Dodatkové živelní pojištění

Dodatková živelní pojištění jsou limitována podmínkou, že nemohou být sjednána bez pojištění základních živlů. Na druhou stranu je možné jejich jednotlivé připojištění k základnímu rozsahu nebezpečí nebo mohou být sjednána jako sdružené živelní pojištění formou balíčku.

Doplňková živelní nebezpečí jsou:

- vichřice
- krupobití
- pád stromu, stožáru nebo jiného předmětu
- sesuv půdy, zřícení skal, zeminy
- tíha sněhu, námrazy
- povodeň
- záplava
- zemětřesení (minimálně 6. st. MCS)
- náraz vozidla silničního nebo kolejového
- kouř
- aerodynamický třesk (Ducháčková, 2009)

Existují ještě další dvě pojištění, která lze sjednat jako pojištění doplňková v rámci živelních rizik. První z nich je zaměřeno na riziko poškození nebo zničení majetku vodou pocházející z vodovodního zařízení a druhé pojištění je pro případy poškození nebo zničení věci či její pohřešování, jež souvisí s pojistným rizikem (Hradec, Zárybnická, 2003).

3.3.3.2 Pojištění pro případ škod způsobených krádeží vloupáním a loupežným přepadením

Jako *předmět* tohoto pojištění jsou uváděny věci movité, konkrétně věci vlastní, mající ve vlastnictví pojištěný. Popřípadě se též jedná o věci cizí, jež jsou právem pojištěným užívány (leasing, pronájem), nebo byly pojištěným převzaty k provedení objednané činnosti (oprava, úprava, úschova atd.).

Rámeček tohoto pojištění umožňuje pojistit:

- věci movité (vlastní, cizí, jednotlivé věci či soubor movitých věcí)
- stavební součásti místa pojištění
- elektrické zabezpečovací signalizace, schránky
- cennosti
- ceniny
- věci přepravované (Hradec, Krivohlávek, Zárybnická, 2005)

Do *pojistných rizik* tohoto pojištění spadá případ odcizení pojištěné věci, kdy k tomuto činu došlo **krádeží vloupáním** nebo **loupežným přepadením**. Pojistná plnění z tohoto druhu pojištění však není možné poskytnout, pokud došlo k odcizení pojištěné věci bez překonání překážek pachatelem, které tuto věc ochraňují před jejím odcizením. V tomto případě hovoříme o krádeži prosté (Hradec, Krivohlávek, Zárybnická, 2005).

a) Krádež vloupáním

Tento termín označuje čin, kdy došlo k přivlastnění pojištěné věci pachatelem, který při tomto činu překonal překážky pro ochranu věci před odcizením. Provedl to níže uvedenými způsoby:

- do místa pojištění se dostal s použitím nástrojů, které nejsou uzpůsobeny k řádnému otevírání
- do místa pojištění se dostal jinou cestou než dveřmi
- ukryl se v místě pojištění, až došlo k jeho uzamčení, poté se věci zmocnil
- dveře místa pojištění odemknul originálním klíčem nebo jeho duplikátem, jež byl zhotoven legálně, klíč či jeho duplikát získal krádeží vloupáním nebo loupežným přepadením (Hradec, Zárybnická, 2003)

b) Loupežné přepadení

Pachatel se v tomto případě zmocnil či si přivlastnil pojištěné věci použitím násilí či pohrůzek bezprostředního násilí pojištěnému, pracovníkovi pojištěného či ostatním osobám, které byly pověřeny pojištěným. Pokud došlo k poškození nebo zničení pojištěné věci v souvislosti se způsobem jednání pachatele, jež směřovalo k odcizení, pak v tomto případě má pojištěný právo na plnění (Hradec, Zárybnická, 2003).

Výše jsou uvedena dvě základní rizika, ke kterým je ještě možnost připojistit doplňkové pojištění pro případy odcizení věci. Tato pojištění lze připojistit, pokud byly použity tyto případy:

- zpronevěra
- neoprávněné užívání věci cizí
- podvod
- zatajení věci

- vandalismus (Ducháčková, 2009)

Mezi nejvíce frekventovaná a uzavíraná pojištění majetku občanů patří *pojištění nemovitosti* a *pojištění domácnosti* vztahující se na výše uvedená rizika. Pojištěním nemovitosti je poskytnuta pojistná ochrana budov obytných a staveb s nimi souvisejících, jež se nachází na stejném pozemku. Za předmět pojištění tedy lze považovat rodinný dům, bytový dům, chata či chalupa určena k rekreaci, byt v osobním vlastnictví, garáže a další stavby, mezi které může patřit plot, bazén, skleník atd. Pojištění lze sjednat již v okamžiku, kdy ještě probíhá výstavba (Ducháčková, 2009).

Pojištěním domácnosti je pojištěn soubor movitých věcí, které vytváří zařízení domácnosti a slouží k provozu této domácnosti nebo k uspokojení potřeb jejích členů. Do pojištění mohou být zahrnuty i součásti stavby či příslušenství budovy, jako příklad lze uvést plovoucí podlahu, kuchyňskou linku, obklady na stěnách a střepech atd. (Ducháčková, 2009).

3.3.3.3 Pojištění technických rizik

Tento druhu pojištění majetku je určen pro osoby fyzické a právnické, které podnikají. Pojištění technických rizik poskytuje velmi širokou pojistnou ochranu, obecně se mu říká pojištění ALL RISK – je schopno krýt všechna rizika škod, jež vznikla kteroukoli událostí (nahodilou) s vyloučením té, která se nenachází v pojistných podmínkách či pojistné smlouvě. Obsahem tohoto pojištění jsou speciální druhy majetkového pojištění, zejména **pojištění stavebně montážní** (považováno za nejvýznamnější druh), **pojištění strojů a strojních zařízení** a **pojištění elektrotechnických zařízení** (Hradec, Zárbynická, 2003). Předmětem stavebně montážního pojištění je budované stavební dílo a jeho stavební součásti, budované montážní dílo, pomocná stavba a stavební materiál, zařízení staveniště, montážní a stavební stroj i materiál. Do základních pojistitelných rizik patří živelní nebezpečí, zřícení montážního lešení, stožáru, jeřábu a jiných strojů, manipulační škody a pád předmětů výstroje, vandalismus, nedbalost či nešikovnost, škody vzniklé po odcizení či ztrátě a odpovědnost za škodu při montážních a stavebních pracích (Daňhel a kol., 2006).

3.3.3.4 Havarijní pojištění

Pro případy vzniku škody následkem havárie vozidla (motorové vozidlo, letadlo, plavidlo) dochází k uzavření havarijního pojištění. Pojistná částka může být klasifikována jako tzv. nová cena (nové vozidlo při prvním pořízení) nebo obecná cena (starší vozidlo pořizované z bazaru či od jiného majitele). Havarijní pojištění je ve většině případů sjednáno jako pojištění ALL RISK (viz pojištění technických rizik), (Hradec, Křivohlávek, Zárybnická, 2005).

Mezi rizika, jež jsou kryta z havarijního pojištění, patří riziko živelní, havárie v důsledku střetu, riziko nárazu, pádu, odcizení, vandalismu. Vždy je sjednána spoluúčast (podíl vypočítané náhrady škody nebo pevně stanovená částka), kdy každá vzniklá škoda bude pro pojištěného znamenat jeho podíl na této škodě. Mezi doplňková pojištění patří úrazové pojištění osob, jež jsou přepravovány, pojištění čelního skla a právní ochrany řidiče (provozovatele vozidla), (Hradec, Zárybnická, 2003).

Pokud pojistník v předchozím pojistném období dokáže bezeškodní průběh, je mu připsána sleva na pojistném. Tato sleva nese název *bonus*. Naopak *malus* znamená navýšení pojistného v důsledku často vyplacených pojistných plnění v minulosti (Hradec, Zárybnická, 2003).

3.3.3.5 Pojištění zbožových zásilek

V tomto případě se jedná opět o pojištění ALL RISK, tedy zahrnující všechna rizika. Rizika krytá z tohoto pojištění jsou riziko poškození, zničení, pohřešování pojištěné zásilky vzniklé nahodilou událostí. Pojištění je sjednáváno na vnitrostátní a mezinárodní přepravu zásilek a to po silnicích, železnicích, lodí či letadly, je možné připojistit i riziko stávký a války. Nabízí se také možnost zahrnutí cla, dopravného, pojistného či zisku do pojistné částky, tedy pojistit nepřímé škody. Do ochrany je také zahrnuta nakládka a vykládka, překlady a skladování během přepravy (Daňhel a kol., 2006).

3.3.3.6 Zemědělské pojištění

Jedná se o pojištění movitých a nemovitých věcí (budova, zařízení, vybavení), zahrnuje rizika živelní, odcizení krádeží (vloupání, loupežné přepadení) a také technická rizika. Tento druh pojištění se objevuje ve dvou typech a to *pojištění hospodářských zvířat* a *pojištění plodin*. V prvním případě se jedná o škody, jež byly způsobeny na pojištěných zvířatech. Mohla je způsobit nákaza, která musí být povinně nahlášena nebo živelní událost sjednaná ve smlouvě. Pojištění lze sjednat i na riziko úrazu (Daňhel a kol., 2006).

Pojištění plodin se týká především výnosů, je sjednáváno proti škodám vzniklých poškozením či zničením zemědělských plodin. V rámci pojištění plodin lze pojistit i lesy, jsou kryta živelní rizika (vichřice, oheň, námraza) a rizika, kdy škůdci poškodí lesní porosty (Hradec, Křivohlávek, Zárybnická, 2005). Z historického hlediska bylo nejvýznamnějším pojištěním plodin pojištění proti krupobití. Velmi specifické poškození kroupami bylo těžko zaměnitelné s jiným druhem poškození. Na druhou stranu za nevýhodu lze považovat fakt, že toto riziko činí asi jen 8 – 10 % rizik ohrožující plodiny (Daňhel a kol., 2006).

3.3.4 Pojištění odpovědnosti za škodu

Ochrana v tomto pojištění je vztažena na odpovědnost pojištěného za škody vzniklé druhé osobě úrazem či nemocí, škoda také mohla vzniknout díky poškození, zničení nebo pohřšování určité věci. Popřípadě se vztahuje i na jinou škodu, v případě že je pojištěný za tuto škodu dle příslušného právního předpisu odpovědný. Úhrada škody je rámci takového rozsahu, v jakém je za ni pojištěný dle zákonných ustanovení odpovědný (Ducháčková, 2009).

Forma zákonného pojištění

Nedochází k uzavření pojistné smlouvy, vznik pojištění je spojen s podmínkami uvedenými v zákoně. Dle zákona dochází ke stanovení pojišťovny, u které toto pojištění vzniklo. Všechny právnické a fyzické osoby, jež provozují jistou činnost a jsou zaměstnavateli osob, jsou pojištěny bez uzavírání pojistné smlouvy ze zákona. Toto platí i v případech, kdy nedojde k úhradě pojistného, jehož výši uložil právní předpis. „Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání“ se nachází v režimu zákonného pojištění. Stanovuje ho Zákoník práce. Zákonná pojištění mají vždy přednost před ostatními druhy (Ducháčková, 2009).

Smluvní pojištění

Pojištění vznikne v okamžiku uzavření pojistné smlouvy a má dvě základní podoby:

- a) *Povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škodu* – povinnost uzavření tohoto pojištění se řídí dle zákona. Jako příklad osob, které mají povinnost toto pojištění uzavřít lze uvést provozovatele vozidla, letadel, plavidel, advokáta, notáře aj.

- b) *Pojištění dobrovolné smluvní* – je zcela na samotném klientovi, zda dojde k uzavření pojištění.

Pojištění dobrovolné smluvní se člení na dvě skupiny:

Pojištění občanů

- „*Pojištění odpovědnosti občana za škodu způsobenou v běžném občanském životě,*
- *Pojištění občana jako zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu zaměstnání,*
- *Pojištění odpovědnosti za škodu z držby a provozu nemovitosti“* (Hradec, Zárbynická, 2003).

Pojištění podnikatelských rizik

- „*Pojištění odpovědnosti za škodu z provozní činnosti včetně odpovědnosti za výrobek,*
- *Pojištění odpovědnosti silničního dopravce,*
- *Pojištění odpovědnosti managementu (vedoucí podniku, členové představenstva, dozorčí rady),*
- *Pojištění profesní odpovědnosti“* (Hradec, Zárbynická, 2003).

3.3.5 Pojištění záruky

Tato pojištění se sjednávají pro případy, kdy pojištěný nesplnil svoje závazky stanovené ve smlouvě nebo zákonném předpisu a věřiteli tohoto pojištěného tím vznikla majetková újma. Dochází k vystavení záruční listiny pojišťovnou (ručitel), ta se zavazuje k úhradě takto vzniklých splatných závazků pojištěného věřiteli (beneficient).

Pojištění smluvních záruk

Toto pojištění je vhodné pro podniky, které podnikají v oblasti služeb. Jedná se o pojištění převážně těchto záruk: za akontaci, za nabídku, za řádné provedení smlouvy, za zádržné, za údržbu.

Pojištění záruk zákonných

Jedná se o pojištění záruky za celní dluh (záruka za dlužníka příslušnému celnímu úřadu) a pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře (nárok na vznik plnění zákazníkovi cestovní kanceláře), (Ducháčková, 2009).

3.3.6 Pojištění úvěru

Pokud dojde k nesplacení úvěru, jež byl poskytnut pojistníkem, tak právě pojištění úvěru je vhodné ke krytí finančních ztrát vzniklých touto skutečností. U pojištění se objevuje vysoká míra subjektivní stránky rizika, týká se případné platební neschopnosti dlužníka (Böhm, Janatka, 2004).

Jedná se o následující druhy pojištění:

- „*Obecné pojištění platební neschopnosti,*
- *Pojištění spotřebních úvěrů,*
- *Pojištění vývozních úvěrů,*
- *Pojištění hypotečních úvěrů,*
- *Pojištění zemědělských úvěrů“* (Böhm, Janatka, 2004).

3.3.7 Pojištění právní ochrany

Díky tomuto pojištění je zajišťována právní ochrana pojištěné osobě, je možné uplatnit její právní zájmy a úhrady nákladů, které je v souvislosti s touto skutečností třeba uhradit. Možnost hájit právní zájmy pojištěného lze nejen v případech, kdy on sám způsobil škodu, ale i tehdy, kdy se sám cítí poškozený ve svých právech v důsledku jemu způsobené škody. Do této pojistné ochrany patří právní poradenská činnost pojistitele, pomoc a podpora pojištěnému při prosazení jeho zájmů a finanční úhrada důležitých výdajů.

Rámec tohoto pojištění umožňuje poskytnout *kauci* – kauci skládá pojistitel do výše částky, jež si pojištěný určí ve smlouvě a *čekací lhůtu* – časový úsek mezi vznikem pojištění a okamžikem stanoveným pojistným plněním ve smlouvě, v rámci této lhůty pojištěnému nevzniká povinnost na pojistné plnění (Ducháčková, 2009).

Základními druhy pojištění právní ochrany jsou:

- „*Pojištění právní ochrany rodiny a pracovněprávní ochrany,*
- *Pojištění právní ochrany při provozu motorových vozidel,*
- *Pojištění právní ochrany pro vlastníky a nájemce nemovitostí“* (Ducháčková, 2009).

3.3.8 Pojištění přerušení provozu (šomáží)

Pokud dojde k výpadku výroby díky přímým škodám, nejvhodnější variantou je pojištění přerušení provozu, které je pojištěním škod následných a nepřímých. Pojistná ochrana má zajistit obnovení provozu podniku po vzniklé škodě a tím znovuoobnovit zisk podniku.

Níže je uveden výčet základních pojištění přerušení provozu:

- *Požární pojištění přerušení provozu a jiná živelní šomáží pojištění* – pojištění následných škod, jež vznikly požárem.
- *Strojní pojištění přerušení provozu a jiná technická šomáží pojištění* – krytí následných škod podniku způsobených rozbitím strojů či zařízení.
- *Kontingentové pojištění přerušení provozu* – přerušen provoz u odběratele nebo dodavatele.
- *Šomáží pojištění teplotních škod* – z důvodu změny teplot dochází ke zničení zásob, ke změně došlo živelní událostí nebo byla přerušena dodávka energie.
- *Šomáží dešťové pojištění* – cílem je náhrada za ušlý příjem způsobený nepřízní počasí, díky které došlo ke zrušení konání akce (Hradec, Křivohlávek, Zárbynická, 2005).

3.3.9 Cestovní pojištění

Při cestách do cizích zemí jsou osoby vystaveny finančním rizikům v důsledku neočekávaných událostí a právě cestovní pojištění je využíváno k eliminaci či alespoň zmírnění těchto rizik. Cestovní pojištění poskytuje při vycestování pocit jistoty, že pojištěná osoba je zabezpečena pro chvíle, kdy by mohlo dojít k nemoci, úrazu, ztrátě zavazadel nebo škodě třetích osob. Asistenční společnost je tu vždy pro pojištěného ve chvílích, kdy je potřeba žádat o pomoc (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

V základním cestovním pojištění lze pojistit léčebné výlohy v zahraničí, což znamená pro případy, kdy je nutno vynaložit náklady spojené s lékařským ošetřením, léčbou úrazu nebo s akutním onemocněním či smrtí pojištěného. Z pojištění jsou hrazeny náklady na ošetření, kterému se pojištěný musel podrobit. Do nákladů na ošetření se zejména řadí ošetření lékařem, předepsané léky, zubní ošetření, pobyt v nemocnici, přeprava do nemocnice, přeprava do míst trvalého bydliště (zdravotní důvody nedovolují použití původního dopravního prostředku), náklady na repatriaci, převoz ostatků v případě smrti (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

Pojistné plnění je poskytnuto do skutečné výše nákladů. V případě úhrady nákladů pojištěným v hotovosti přímo na místě dochází ke zpětnému proplacení u pojistitele po návratu z cesty. Je však nutné předat veškeré doklady a účty dokládající vynaložené náklady.

Asistenční služby jsou velmi významnou částí cestovního pojištění, kdy si pojištěný v zahraničí neumí sám poradit a jsou k dispozici 24 hodin denně. V rámci cestovního pojištění je možno připojistit i další rizika. Mezi základní složky připojištění patří úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti za škody, zavazadel, pojištění storna, doplňkové asistenční služby (Kahoun, Kučerová, Vurm, 2008).

3.4 Riziko povodně a záplavy

Co se týká nejvýznamnějších živelních rizik s katastrofickým dopadem, kterým musíme na území České republiky čelit, tak mezi tato rizika spadá především *povodeň* a *záplava*. Při povodni dochází k zaplavení územní vodou, tato voda se vylila z břehů vodních toků či vodních nádrží (přehrady, rybníky), nebo došlo k protržení těchto břehů a hrází. Na druhé straně při záplavě se vytváří souvislá vodní plocha, tato souvislá plocha může určitou dobu stát či proudit a jejími zdroji nemusí být jen vodní toky, ale i dešťové srážky, tání ledu, vodovodní zařízení, nádrže aj. Bohužel tato rizika není možné výrazně ovlivnit jednotlivci, protože jejich zdrojem výskytu jsou objektivní příčiny, jež vyplývají z hydrometeorologických podmínek (Daňhel, 2003).

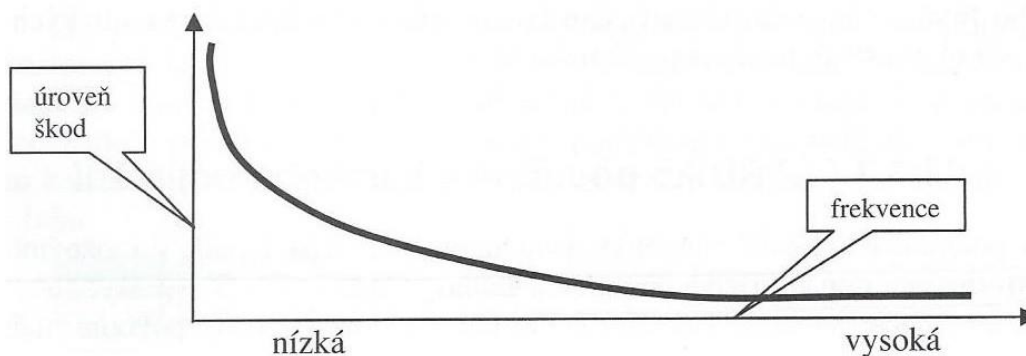
Níže je uveden výčet základních typů povodní dle různých příčin vzniku:

- Povodně vznikající rozvodněnými vodními toky, hladiny vodních toků jsou vyšší v důsledku dlouhodobých nadměrných srážek
- Vichřice, kdy dochází k růstu hladiny vodních ploch a toků jako její průvodní jev, nebo nashromážděná voda v konkrétních lokalitách
- Otřes, vulkanická erupce, sesuv půdy, jejichž následkem dochází k rozlívání vody do oblastí, kde se jindy nenachází
- Protržení hrází a přehrad
- Náhlé povodně, velká intenzita srážek v jednom místě, jejich oblast výskytu není nijak omezena, jejich následkem jsou lokální škody
- Nahromaděný led v zimním a jarním období, to způsobuje, že vodní tok se stává neprostupným a voda se rozlívá
- Příliv bahna

- Vysoká hladina podzemních vod (Janata, 2004)

Je nezbytné provést analýzu charakteru rizik povodní a záplav a vzít především v potaz jejich dopad na velikost škod. Povodňové škody s vysokou frekvencí se odráží v menší úrovni škod, a pokud jde o vyšší škody, ty jsou zase charakteristické nízkou frekvencí škod (Janata, 2010). Tento vztah je patrný z následujícího obrázku č. 3.

Obrázek č. 3: Vztah mezi frekvencí povodně a velikostí způsobených škod povodní

Zdroj: (Daňhel a kol., 2006)

Existuje mnoho přístupů, jak se vyrovnat s rizikem povodní a záplav. Je důležité se vyhnout oblastem, kde hrozí vysoké riziko povodně, vhodně konstruovat majetkové hodnoty, chránit jednotlivé majetkové hodnoty, rekultivovat řeky a zajistit povodňovou ochranu, zajistit mobilitu, tedy rychlý přesun majetkových hodnot a nakonec je velmi důležité uzavřít vhodnou formu pojištění pro krytí škod.

Lze uplatňovat jak preventivní opatření tak financování již způsobených škod. Pokud se zaměříme na oblast financování, existují dva přístupy k financování důsledků povodní a záplav – *ex ante* a *ex post* (Daňhel, 2003).

K financování přístupu *ex post* slouží především úvěry, státní dotace a privátní dary. Na první pohled se může zdát, že tento přístup značí prospěch, jde o získání odpovídajícího krytí škod ekonomickým subjektem, aniž by si musel vytvořit vlastní finanční podmínky. Jeho nevýhoda je fakt, že jeho zátěž je větší, jelikož břemeno se po události nedá rozdělit na jednotlivé ekonomické subjekty. Někdy se může zdát, že *ex post* působí neloajálně k části populace, jež škodou nebyla postižena. Finanční pomocí od vlády vzniká totiž tvrdší daňové břemeno pro všechny ekonomické subjekty (Daňhel, 2003).

V přístupu *ex ante* je zahrnuta forma tradičního pojištění, k vyrovnání rizik dochází na základě velkého rizikového kolektivu. Členové z rizikového kolektivu dávají příspěvky do jednoho společného fondu vzhledem k velikosti rizika povodní nebo záplav a čekají na uhrazení nákladů, jež jsou spojeny s krytím škod z povodní v případě, že dojde k jejich realizaci (Daňhel, 2003).

Mezi základní kritéria, která ovlivňují rozhodnutí pojistitele o přijetí rizika povodní či záplav patří jeho nahodilost, možnost určení důsledků rizika, možnost riziko odhadnout, jeho jednoznačnost, schopnost vzájemného vyrovnání při krytí rizika a nakonec i to, jak je možné dosáhnout ekonomické vyrovnanosti (Janata, 2010).

3.5 Likvidace pojistných událostí

V okamžiku, kdy dojde k pojistné události a je nezbytné ji vyřídit, nastává nejdůležitější bod spolupráce mezi hospodářským subjektem a makléřskou firmou. Hlavní důvod sjednání pojistné smlouvy tkví v poskytnuté pomoci pro případ vzniklé škody. Je nezbytné, aby zásady postupů byly v těchto situacích naprosto jasné a zřejmé. Klient musí dostat instrukce co učinit v případech vzniklé škody a právě makléřské firmy musí veškeré akce související s likvidací řídit. V případě havárie je nutná rychlá návštěva specialisty na likvidace. Samotnou likvidaci právě ve většině případů provádí specialista pojišťovny. V případě velké škody na sebe přebírá větší část rizika zajistitel a řízení se účastní i zástupce pojistitele (Janata, 2004).

Je důležité vzniklou škodu oznámit ihned a snažit se zachovat všechny indicie, které pomou pomoci k objasnění, například fotografickou dokumentací. Důležitý je nahodilý charakter škody, který naznačuje, že se nejedná o předvídanou událost. Tento fakt je významným činitelem v likvidaci. Na začátku likvidace bude potřeba zodpovědět na otázky ohledně platnosti pojistné smlouvy, dokladů o zaplacení pojistného či celkové formální správnosti. Během likvidace se mohou vyskytnout i některé problémy při tarifování rizika, jako například konstrukce budovy. Některé pojišťovny dokonce vylučují z pojistného krytí stavby s dřevěnými stavebními součástmi v rámci nebezpečí požáru. Hromadně jsou vylučovány škody, jež způsobuje koroze, eroze, přirozené stárnutí a opotřebení (Janata, 2004).

3.5.1 Samostatný likvidátor pojistných událostí

Celým názvem samostatný likvidátor pojistných událostí je osoba provádějící šetření nezbytné k tomu, aby se dal zjistit rozsah povinnosti pojišťovny ohledně poskytnutí pojistného plnění z konkrétního sjednaného pojištění. Činnost je vykonávána na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou, na její účet i jméno. Daná smlouva vymezuje pojistné události, jichž se týká, dále vymezuje rozsah sjednaných činností a pravomoc smluvní strany při likvidaci. Udává také možnost využití a součinnost jiných osob při činnosti, včetně stanovených podmínek (Janata, 2004).

Před začátkem činnosti samostatného likvidátora pojistných událostí je nutno ho zapsat do registru, musí splnit podmínky důvěryhodnosti i ty, jež stanovil zákon pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Likvidátor musí mít pro celý výkon činnosti uzavřeno pojištění z odpovědnosti za škodu, jež vznikla výkonem této činnosti se stanoveným minimální limitem pro pojistné plnění (Hradec, Křivohlávek, Zárbynická, 2005).

3.6 Zajištění

K zajištění dochází, pokud se pojištění nevztahuje pouze na klienty, nýbrž i na samotné pojišťovny a dochází k jejich pojištění. Jednoduše je zajištění pojištěním pojišťoven. Pojišťovna se zajišťovnou uzavírá dohodu a zajišťovna na sebe za úplatu bere část rizik pojistitele. Zajištění má především význam pro vyšší kapacitu pojistitele, harmonizaci pojistného kmene, stabilizaci výsledků pojistitele, pro lepší diverzifikaci rizik, dosažení finančních výhod a profesionálních služeb zajistitele (Böhm, Mužáková, 2010).

Zajišťovny chrání pojišťovny před potenciálními škodami. Vůči pojišťovně má zajištění hlavní tři funkce a to poskytnout kapacitu (z důvodu velikosti a povahy rizik), vytvořit stabilitu (volatilita výsledků v porovnání s ostatními roky), řešit míru solventnosti (podíl kapitálu a technických rezerv na čistém předepsaném pojistném) a tím posílit finanční ukazatele (Böhm, Mužáková, 2010).

V současné době význam zajištění stoupá, především z důvodu klimatických, sociálních a technologických změn, jež s sebou nesou spoustu negativních důsledků. Těmito negativními důsledky je rostoucí počet a rozsah katastrof nejen přírodních, ale i těch způsobených člověkem (terorismus). Za poslední roky je zajištění hlavně spjato s živelními událostmi, v České republice konkrétně s rozsáhlými povodněmi. Ceny za zajistné krytí

stále rostou, je to způsobeno nepříznivým vývojem pro zajišťovny (velké škodní průběhy) (Cipra, 2004).

3.6.1 Zajišťovny

Zajišťovny jsou subjekty podnikající v pojišťovnictví a zabývají se zajištěním. Kvalita zajišťoven je promítána do hospodářského výsledku pojišťoven, je tedy velmi důležité vybrat vhodného a kvalitního zajistitele. V rámci jejich výběru je tedy vhodné vzít v potaz následující parametry:

- Rating (finanční síla, stabilita zajišťovny)
 - Know – how (rady, zkušenosti, znalosti aj.)
 - Možnost jejího dosažení (dostupnost z hlediska informací, kontakt)
 - Flexibilita představující rychlou reakci na měnící se potřeby pojistitele
- (Cipra, 2004)

3.7 Česká asociace pojišťoven (ČAP)

Jedná se o zájmové sdružení vytvořené pro organizaci a podporu pomoci navzájem, dále pro spolupráci a zabezpečení zájmů zajišťoven a pojišťoven. Cílem je podpora a rozvoj pojišťovnictví i pojistného trhu v České republice. Na trhu působí od roku 1994, kdy zastoupila Československou asociaci pojišťoven.

Jejími členy mohou být jen pojišťovny, jež dostaly povolení pro podnikatelskou činnost v pojišťovnictví na území ČR a splnily podmínky stanovené zákonem o pojišťovnictví. Dalšími přidruženými členy patří do asociace je Česká sekce Mezinárodního sdružení pro pojistné právo (AIDA) a Česká kancelář pojistitelů (ČKP), (Ducháčková, 2009).

Česká asociace pojišťoven spolupracuje s Ministerstvem financí a jejich společným úkolem je dokončit harmonizaci českého pojistného práva a legislativy Evropské unie a zabezpečit podmínky k tomu, aby byly více a více uspokojovány rostoucí společenské objednávky na služby z oblasti pojišťovnictví ze strany klientů i státu. Česká asociace pojišťoven také každý měsíc vydává odborný časopis s názvem Pojistný obzor (Hradec, Křivohlávek, Zárubnická, 2005).

3.8 Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví

Celým názvem Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, tímto zákonem jsou upravovány v souladu s právem Evropských společenství podmínky, za kterých je provozována pojišťovací a zajišťovací činnost, dále zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví a státní dozor dohlížející na provozování těchto činností, který je vykonáván Ministerstvem financí. Rozdělení komerčního pojištění na oblast životní a neživotní je v souladu se Zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví (Hradec, Zárybnická, 2003).

Pojišťovnictví je dáno veřejnoprávní úpravou, jež určí formy podnikání, upraví činnost zprostředkovatelů, stanoví podmínky pro její provoz, dále stanoví pojistně technické rezervy, které vytváří povinně pojišťovny. Též upravuje účetnictví provozované pojišťovnami a zajišťovnami, dalším středem zájmu je regulace působnosti zahraničních subjektů na trhu (Čejková, 2002).

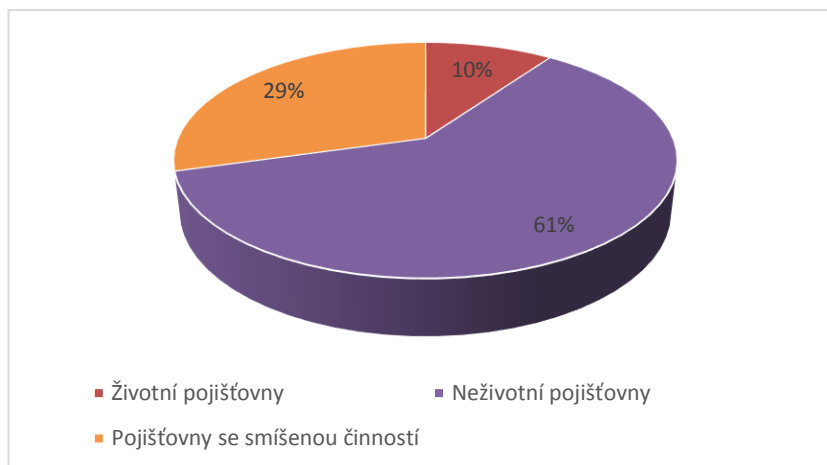
Zákon sestává ze sedmi základních částí, z nichž každá má svůj specifický obsah. První část zákona obsahuje výklad základních pojmů a rozsah působnosti, v části druhé jsou uvedeny základní podmínky pro provoz činnosti v pojišťovnictví, dále jsou zde informace o kontrolních systémech, důvěryhodnosti fyzických osob i právnických osob, informace o detailním vymezení již zmíněné činnosti pojišťoven a zajišťoven. Ve třetí části je možno nalézt problematiku dohledu v pojišťovnictví a správních deliktů, čtvrtá část je zaměřena na povinnost zachování mlčenlivosti, pátá část na společná ustanovení – pojistné riziko, povinnost pojišťovny z informačního hlediska a výměně informací, v šesté části nalezneme zmocňovací, přechodná a zrušovací ustanovení, sedmá část je věnována účinnosti, posléze následují přechodná ustanovení a nakonec část příloh (Hradec, Zárybnická, 2003).

4 Analytická část

4.1 Analýza pojišťoven na pojistném trhu

Na úvod je dobré zmínit, že celkem 33 tuzemských pojišťoven působilo na českém pojistném trhu v roce 2013, jejich počet se oproti roku 2012 snížil o jednu. Zato počet poboček zahraničních pojišťoven zůstal beze změny. Celkem bylo těchto pojišťoven 18. Celkové číslo ohledně počtu pojišťoven na pojistném trhu v ČR dosáhlo tedy hodnoty 51. Během tohoto roku nenastaly na českém pojistném trhu radikální organizační změny. Co se týká názvů subjektů na pojistném trhu, tak ty zůstali beze změny. K mírnému zvýšení v počtu došlo u pojišťoven a jejich poboček z jiných států Evropské unie (přeshraniční poskytování služeb), kdy se jejich počet zvýšil o 13 pojišťoven na celkové číslo 743. Tyto pojišťovny jsou zaměřeny převážně na produkty neživotního pojištění. Pojišťovny museli též čelit velké změně v podobě nového občanského zákoníku a jejich adaptace je hodnocena velmi pozitivně. Pro pojišťovny (i ostatní finanční instituce) bylo hlavně důležité si uvědomit, zda jsou pro své klienty dosti srozumitelné i čitelné a změny s novým zákoníkem jim dostatečně objasnit (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Graf č. 4: Pojišťovny dle jejich zaměření v roce 2013

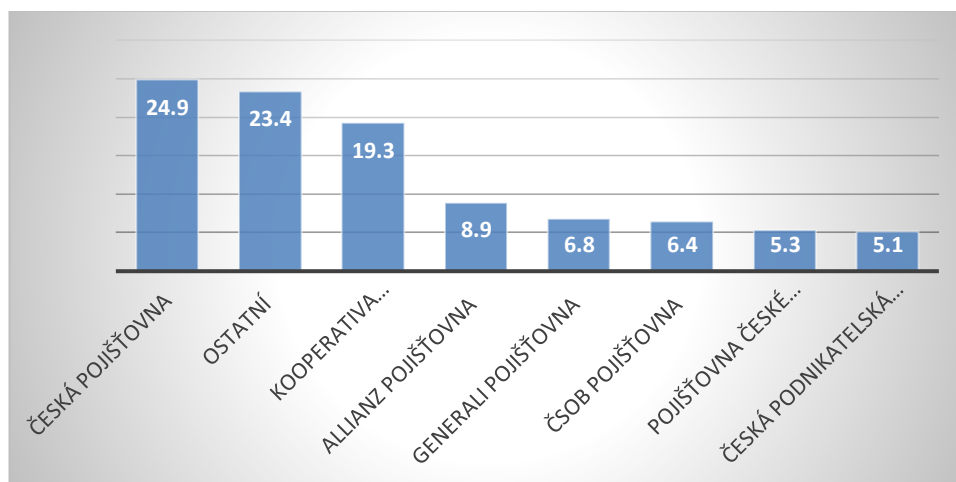

*Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013*

Výše uvedený graf č. 4 ukazuje podíl pojišťoven podle jejich zaměření v roce 2013 na pojistném trhu v ČR. Podíl neživotních pojišťoven výrazně převyšuje ostatní dva typy s 61 %, v roce 2013 bylo na trhu konkrétně 31 neživotních pojišťoven. Podíl pojišťoven se

smíšenou činností je 29 % a s celkovým počtem 15 pojišťoven a na posledním místě jsou s 10 % podílem pojišťovny životní, celkový počet 5 životních pojišťoven na českém trhu.

Graf č. 5: Pojišťovny s největším podílem na celkovém pojistném v roce 2013 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013

Tabulka č. 4: Pojišťovny s nejvyšším předepsaným smluvním pojistným a podílem na trhu v neživotním pojištění v roce 2013

Pojistitel	Pojistné v tis. Kč	Podíl v %	Počet zaměstnanců v ks
Česká pojišťovna	18 430 847	26,96	3 758
Kooperativa pojišťovna	15 734 166	23,01	3 809
Allianz pojišťovna	7 390 179	10,81	833
Generali pojišťovna	5 097 092	7,45	698
Česká podnikatelská pojišťovna	4 693 273	6,86	814

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013

Pokud srovnáme dvě výše uvedené graf č. 5 a tabulku č. 4 ohledně podílu pojišťoven na celkovém pojistném a ukazatelů o pojistném konkrétně v oblasti neživotního pojištění, tak se na prvních příčkách drží *Česká pojišťovna, Kooperativa pojišťovna a Allianz*

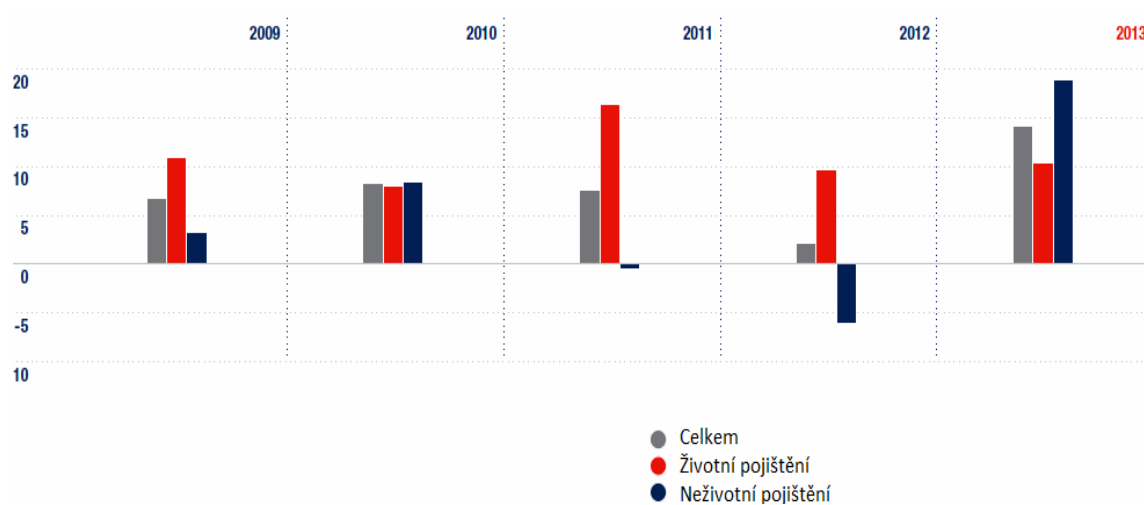
pojišťovna. Proto byly právě tyto pojišťovny vybrány k podrobnějšímu seznámení se základními informacemi o těchto subjektech a k porovnání jejich konkrétních pojištění z oblasti pojištění majetku občanů – pojištění nemovitosti a domácnosti.

4.1.1 Nejlepší neživotní pojišťovna 2014

Hospodářské noviny pořádají každoročně soutěžní klání s názvem Nejlepší banka a Nejlepší pojišťovna roku. Pro rok 2014 se právě *Česká pojišťovna* může chlubit rovnou dvěma prvenstvími v této prestižní ceně Hospodářských novin a to za Nejlepší neživotní pojišťovnu roku 2014 (2. místo Kooperativa pojišťovna, 3. místo Allianz pojišťovna) a též za první místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější neživotní pojišťovna roku 2014 (2. místo Kooperativa pojišťovna, 3. místo Generali pojišťovna). Cílem je schopnost pojišťoven nabídnout klientům nejvýhodnější služby i produkty, kvalitní komunikaci i dostupnost ze strany pojišťoven a dobré hospodářské výsledky. Na základě tohoto výzkumu se hodnotí více než 21 bankovních domů a v úvahu je bráno více než 200 kritérií. Jsou například hodnoceny parametry ceny, jak moc široká je nabídka produktů i celkový přístup ke klientovi. Dochází k hodnocení finančních ústavů jak ze strany klienta, tak i akcionáře. Vyhlášení tohoto projektu je pod záštitou viceguvernéra České národní banky (Nejlepší banka, ©2008-2014).

4.2 Analýza pojistného plnění se zaměřením na neživotní pojištění

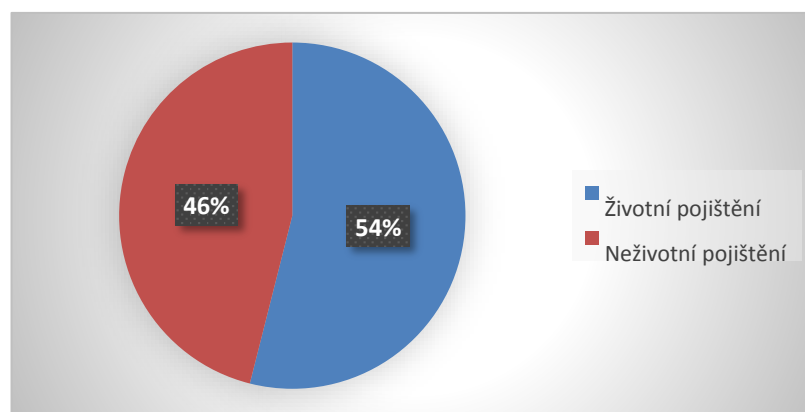
Obrázek č. 4: Meziroční změny vyplaceného pojistného plnění (v %)

Zdroj: Česká asociace pojišťoven, <http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013

Co se týká velikosti nákladů v roce 2013 na pojistná plnění, tak jejich velikost se zvýšila o 13,2 % na celkový objem 98,3 mld. Kč. Jak je vidno z výše uvedeného obrázku č. 4, znatelný nárůst vyplaceného pojistného plnění se konal hlavně v oblasti pojištění neživotního, kdy se pojistná plnění v roce 2013 zvýšila o 18,9 % a v posledních pěti letech poprvé výrazně přesáhla změny v pojištění životním. Tento rapidní nárůst byl v roce 2013 způsoben převážně velkým výskytem katastrofických událostí. Velkou měrou k tomu přispěly červnové povodně, zasáhly rozsáhlá území České republiky a pojistné škody z nich dosáhly výše 7,6 mld. Kč. Svůj podíl na zvýšení pojistných plnění měly též letní bouře, jejichž pojištěné škody se dostaly na výši 1,5 mld. Kč.

Graf č. 6: Podíl vyplaceného pojistného plnění v roce 2013

*Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013*

I přes fakt, že neživotní oblast zaznamenala výraznou změnu oproti minulým rokům ve vyplaceném pojistném plnění směrem nahoru, tak z hlediska konkrétních částek předstihlo životní pojištění odvětví neživotní s částkou 49 662 951 tis. Kč. Úhrn vyplaceného pojistného plnění v neživotním pojištění byl menší, konkrétně 42 397 604 tis. Kč.

Vyplacené pojistné plnění u živelních rizik narostlo oproti roku 2012 více než dvojnásobně a to o 122 % v celkovém úhrnu 7,7 mld. Kč. Podíl vyplaceného pojistného plnění neživotního pojištění je uveden v grafu č. 6.

Tabulka č. 5: Vyplacená celková pojistná plnění podle jednotlivých rizik (v tis. Kč)

Ukazatel (riziko)	2013	2012	2011	2010
Živel	7 717 466	3 480 566	4 614 215	6 744 492
Krádež	731 948	678 916	733 580	723 226
Havárie motorových vozidel	10 145 978	9 830 461	10 659 862	10 519 728
Plodiny, lesy, zvířata vč. nákaz	799 342	1 014 400	606 922	696 080
Úraz	1 836 856	1 757 487	1 344 416	977 080
Život	47 677 345	42 752 791	38 794 913	33 065 143
Důchod	1 985 606	2 232 165	2 203 443	2 161 715
Léčebné výlohy v zahraničí	439 709	434 558	441 748	413 747
Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	3 571 145	3 587 816	3 502 693	3 317 664
Všeobecná odpovědnost	2 262 300	2 047 891	2 201 095	2 124 301
Ostatní rizika	18 464 005	16 425 576	17 352 335	15 930 223
Pojistná plnění celkem	95 631 700	84 242 627	82 455 222	76 673 394

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2012 a 2013

K růstu vyplaceného pojistného plnění v roce 2013 o 13,5 % dle tabulky č. 5 došlo hlavně v důsledku živelních událostí, krádeže i havárie motorových vozidel, které zaznamenaly výrazný růst a opět spadají do oblasti pojištění neživotního. Celkový trend vyplaceného pojistného plnění za poslední 4 roky lze charakterizovat jako rostoucí. Rozdíl celkového vyplaceného pojistného plnění mezi rokem 2010 a 2013 činí 18 958 306 tis. Kč, což rozhodně není zanedbatelná částka a dle trendu se dá očekávat růst i v nadcházejících letech.

4.3 Analýza pojistných událostí se zaměřením na neživotní pojištění

Tabulka č. 6: Počet vyřízených pojistných událostí podle jednotlivých rizik (v ks)

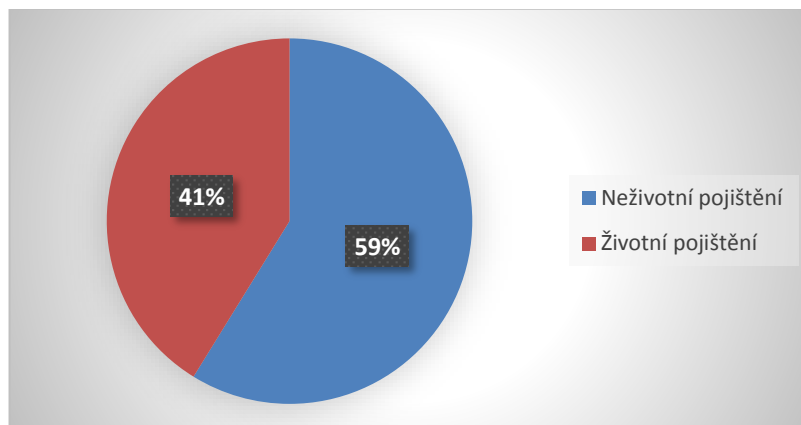
Ukazatel (riziko)	2013	2012	2011	2010
Živel	121 819	85 479	87 787	151 108
Krádež	41 845	37 784	38 554	36 998
Havárie motorových vozidel	422 838	397 333	409 142	366 404
Plodiny, lesy, zvířata vč. nález	2 444	4 419	3 981	2 824
Úraz	217 893	182 252	166 592	180 328
Život	1 121 069	1 044 471	1 068 058	998 654
Důchod	29 967	37 579	42 568	50 888
Léčebné výlohy v zahraničí	46 161	45 493	45 493	39 575
Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	48 733	50 051	53 485	51 436
Všeobecná odpovědnost	198 404	184 187	178 045	179 451
Ostatní rizika	543 667	604 522	600 052	304 109
Vyřízené pojistné události celkem	2 794 840	2 673 570	2 692 746	2 361 775

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2012 a 2013

V roce 2013 dle tabulky č. 6 došlo k nárůstu počtu celkových vyřízených pojistných událostí o 4,5 %. Opět k tomuto faktu přispěly převážně živelní události i vyšší počet krádeží z oblasti neživotního pojištění. Právě v produktech neživotního pojištění dochází dle dlouhodobého trendu ke zvyšování počtu vyřízených pojistných událostí oproti produktům pojištění životního. Celkový trend v počtu pojistných událostí dle známých čísel za poslední 4 roky má rostoucí charakter.

Graf č. 7: Podíl pojištění na celkovém počtu vyřízených pojistných událostí v roce 2013

*Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013*

Podíl na celkovém počtu vyřízených pojistných událostí tvoří dle grafu č. 7 neživotní pojištění s 59 % a životní pojištění s 41 %.

Tabulka č. 7: Škody na pojistných událostech v živelním pojištění dle druhu škod (v tis. Kč)

Druh škody	Leden-Září/2014	2013	2012	2011	2010
Škody z tíhy sněhu	4 165	140 553	151 446	271 774	1 246 871
Škody z povodní	873 696	7 318 121	356 624	336 827	3 743 162
Vichřice a krupobití	817 212	1 766 761	1 735 285	1 045 302	2 751 925
Celkem	1 695 072	9 225 435	2 243 355	1 653 798	7 741 957

*Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,
<http://www.cap.cz/>, Statistické údaje*

Tabulka č. 8: Počet pojistných událostí v živelním pojištění dle druhu škod (v ks)

Druh škody	Leden- Září/2014	2013	2012	2011	2010
Škody z tíhy sněhu	270	7 848	8 626	12 145	57 494
Škody z povodní	9 859	47 562	9 998	10 405	39 123
Vichřice a krupobití	17 815	39 880	33 948	22 826	53 226
Celkem	27 944	95 290	52 572	45 371	149 843

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Statistické údaje

Z první výše uvedené tabulky č. 7 o škodách na pojistných událostech v živelním pojištění za posledních pět let je patrné, že výrazné výkyvy dle ukazatele celkových škod zaznamenaly roky 2010 a 2013. Pokud se zaměříme na konkrétní druh škody, který tento výkyv mohl způsobit, tak v obou případech tvoří nejvyšší částku škody z povodní. Tyto výsledky jsou především ovlivněny ničivými povodněmi z roku 2009 a 2012, které jsou považovány za jedny z nejtragičtějších a statistické výsledky nejsou bohužel daleko od reality.

Výsledek se promítl i do počtu pojistných událostí v živelním pojištění patrného z tabulky č. 8. Opět vyčnívají roky 2010 a 2013 dle ukazatele celkový počet pojistných událostí. Avšak v případě roku 2010 to nebyly povodně, které zvedly tyto počty. Tento rok škody z tíhy sněhu a z vichřice s krupobitím zaznamenaly větší počet pojistných událostí než škody z povodní. Paradoxem tedy je, že v roce 2010 počet pojistných událostí z povodní představoval nejnižší položku škod z živlů, avšak nejvyšší položku ve vyčíslených škodách v korunách. Rok 2013 už pokračoval v trendu, kdy nejvyšší počet pojistných událostí byl ze škod z povodní.

4.3.1 Čtyři nejničivější povodňové události od počátku 90. let

4.3.1.1 Povodně 1997

V červenci roku 1997 proběhly na Moravě a Slezsku rozsáhlé povodně způsobené hlavně přívalovými dešti v oblasti Jeseníků. Tehdy byla postižena třetina území republiky. Celkové ekonomické škody z těchto povodní dosáhly výše 62,6 mld. Kč. Pojištění dokázalo pokrýt pouze 9,7 mld. Kč, což představuje jen 15 %. Jak je vidno z tabulky č. 9, počet celkových pojistných událostí dosáhl čísla 116 912 a po 11 měsících po této události bylo vyplaceno 87 % plnění (Tabulka č. 10). Tato živelní událost způsobila úpadek jedné pojišťovny – pojišťovna Morava a.s., jíž nešlo o zajištění rizika. Navíc doufala v to, že k žádné katastrofě vůbec nedojde (Kozák a kol., 2007).

Tyto povodně se staly největší světovou pojištěnou škodou roku. Veřejnost byla překvapena povodněmi z toho důvodu, že nebyla připravena na krytí katastrofických událostí, majetkové hodnoty byly velmi nízce pojištěny. Na počátku devadesátých let totiž došlo ke změnám v cenách majetkového pojištění, z čehož plyne nízká pojištěnost. Prakticky se dá říci, že moderní generace si na vlastní kůži vyzkoušely řešení povodňového problému právě v tomto roce. Pojišťovny se z těchto povodní poučily a získaly cenné zkušenosti. Zasažená území s dříve nízkou pravděpodobností výskytu povodní se posléze posunuly do vyšších rizikových i cenových pásem (Kozák a kol., 2007).

Tabulka č. 9: Celkový počet nahlášených pojistných událostí při povodních 1997

	Počet pojistných událostí	
	(v ks)	(v %)
Celkem	116 912	100
Pojištění obyvatel (celkem)	103 818	88,8
pojištění budov	52 636	49,3
pojištění domácnosti	51 182	39,5
Pojištění podnikatelská (celkem)	13 029	11,2

Zdroj: (Daňhel, 2003), vlastní zpracování

Tabulka č. 10: Průběh vyřizování pojistných událostí z povodní 1997

Údaje ČAP k datu	Počet měsíců po pojistné události	Vyplacená pojistná plnění včetně záloh (v mld. Kč)	Vyplacená plnění (v %)
15. 09.1997	2	3,2	32
04. 11.1997	4	4	41
08. 12.1997	5	5,9	61
09. 02.1998	7	6,9	71
31. 03.1998	8	8	82
30. 04.1998	9	8,3	85
24. 06.1998	11	8,5	87

Zdroj: Pojistný obzor 1998, roč. 75, č. 8, <http://www.pojistnyobzor.cz/>

4.3.1.2 Povodně 2002

V srpnu roku 2002 zasáhly ničivé povodně nejen území naší republiky, ale také Německo a Rakousko. Hlavní příčinou těchto rozsáhlých povodní byl intenzivní déšť. 11. srpna 2002 se nad naše území přesunula tlaková níže vzduchu. Vydatné deště trvaly až do 14. srpna. Během jednoho týdne byl změřen úhrn srážek na Šumavě cca 300 mm a až 200 mm ve velké oblasti jižních Čech. Intenzivní srážky meteorologové zaznamenali i v oblasti Krušných Hor a Krkonoš (Langhammer, 2007).

V Praze byl zaznamenán průtok vody 5300 m³/s, což odpovídá hodnotě 36 krát větší než je průměr. Vltavská kaskáda nebyla schopna takové množství vody zachytit. Praha tak zažila 500-letou vodu. Došlo k rozvodnění celé řady řek v ČR (Langhammer, 2007).

Ekonomické škody z těchto povodní dle upřesněných odhadů činily 73 mld. Kč. Výše pojištěných ztrát dle tabulky č. 12 dosahovala téměř čísla 37 mld. Kč, z čehož plyne, že pojištění dokázalo pokrýt přibližně 50 % všech škod. Hodnota škod u pojištění obyvatel podle odhadů činila 7 646 mil. Kč a u pojištění podnikatelů to byla částka 29 143 mil. Kč. Lidé podali 120 000 požadavků, aby jim bylo poskytnuto pojistné plnění. Nastaly problémy s likvidací, jelikož pojišťovny neměly dostatečné kapacity na provedení všech likvidací. Museli být využiti i pracovníci jiných oddělení. Co se týká škod zaplacených zajišťovnami, tak ty poskytly kolem 90 % celkového plnění. Nakonec se pojišťovny se vzniklou situací vypořádaly dobře a necelý rok po této události bylo vyřízeno kolem 91 % pojistných událostí (Daňhel, 2003).

Na konci roku 2002 docházelo k obnovení dlouhodobých obligatorních zajišťovacích smluv, z důvodu rozsáhlosti této živelní události. Výsledkem těchto smluv spočíval v tom, že lokality nacházející se v záplavových oblastech nemohou získat náležité pojištění. Došlo ke značnému omezení limitů plnění pro povodně (Kozák a kol., 2007).

Tabulka č. 11: Průběh vyřizování pojistných událostí z roku 2002

údaje ČAP k datu	počet měsíců po pojistné události	počet vyřízených pojistných událostí	počet vyřízených pojistných událostí k odhadu celkového počtu škod (v %)
16. 09. 2002	1	4 647	5,7
14. 10. 2002	2	31 291	38,1
11. 11. 2002	3	42 976	52,3
9. 12. 2002	4	52 440	63,8
31. 12. 2002	5	56 964	69,3
31. 01. 2003	6	60 092	73,1
28. 02. 2003	7	64 572	78,6
31. 03. 2003	8	67 244	81,8
30. 04. 2003	9	70 310	85,6
31. 05. 2003	10	71 789	87,4
30. 06. 2003	11	73 437	89,4
31. 07. 2003	12	74 876	91,1
Odhad celkového počtu škod		82 182	100

Zdroj: Pojistný obzor 2003, roč. 80, č. 9, <http://www.pojistnyobzor.cz/>

Tabulka č. 12: Struktura pojištěných škod z povodní 2002

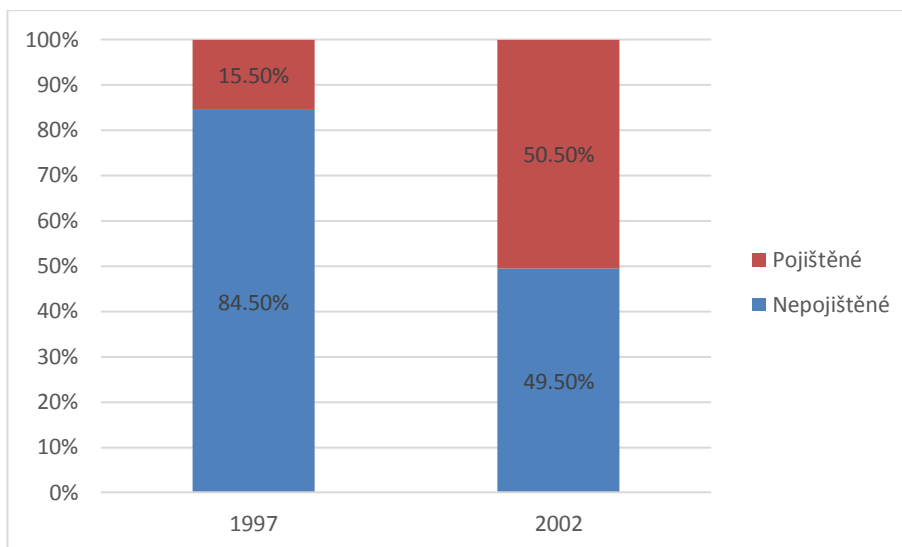
Ukazatel	Pojištění obyvatel	Pojištění podnikatelská	Celkem
Počet pojistných událostí (v mil. Kč)	68 382 (83,3 %)	13 800 (16,7 %)	82 182 (100 %)
Hodnota škod (v ks)	7 646 (20,3 %)	29 143 (79,7 %)	36 789 (100 %)

Zdroj: Vlastní zpracování, data převzata z Pojistného obzoru 2003, roč. 80, č. 9, <http://www.pojistnyobzor.cz/>

Srovnání povodní z let 1997 a 2002

Objemy škod, které vznikly během těchto dvou povodní, byly řádově stejné. Přesto existuje jedna výrazná odlišnost a to dopad na jednotlivé komerční pojišťovny. Rozdíl byl hlavně způsoben tím, že poškozený a zničený majetek během obou povodní měl jinou strukturu. Srovnání výše pojištěných škod a celkových škod je patrný z následujícího grafu č. 8.

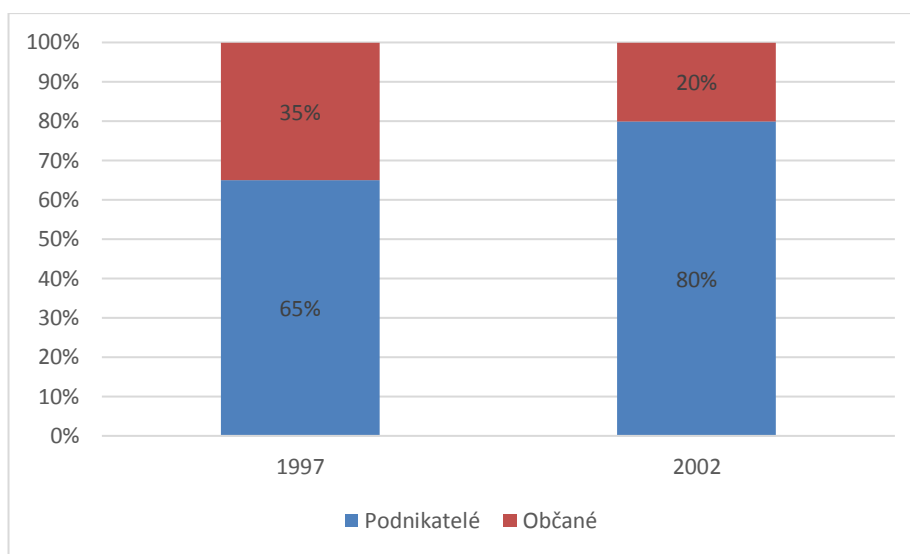
Graf č. 8: Podíl pojištěných škod na škodách celkových v roce 1997 a 2002

Zdroj: (Daňhel, 2003), vlastní zpracování

V obou letech se liší také poměr majetku zasaženého povodní z hlediska občanů a podnikatelů. Dle grafu č. 9 roku 1997 představovaly škody na majetku občanů 35 % z celkových pojištěných škod a v roce 2002 jen 20 %. Zbylé škody připadly na podnikatele a průmysl, protože povodně převážně zasáhly oblasti městských a průmyslových aglomerací.

Graf č. 9: Poměr zasaženého majetku z hlediska občanů a podnikatelů během povodní 1997 a 2002

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z *Pojistného obzoru 2003*, roč. 80, č. 9, <http://www.pojistnyobzor.cz/>

4.3.1.3 Povodně 2010

V roce 2010 se Českou republikou prohnaly povodně rovnou v třech vlnách. V první fázi byla zasažena severní Morava a Slezsko, konkrétně v květnu a v červnu 2010. Celkové ekonomické škody přesáhly 5 mld. Kč. Druhá vlna povodní v tomto roce byla ještě větší a ničivější. V první půli měsíce srpna roku 2010 v důsledku vydatných dešťů zasáhly povodně sever Čech, zejména oblasti Liberecka a Děčínska. Bleskovými povodněmi byl nejhůře postížen kraj Liberecký, kde došlo k zaplavení až 79 obcí, což představuje více jak třetinu kraje (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Odhad celkových ekonomických škod přesahoval částku 10 mld. Kč, z čehož 8,2 mld. Kč připadlo na Liberecký kraj. Při povodních v srpnu bylo dle tabulky č. 13 nahlášeno celkem 10 867 pojistných událostí a částka celkových nahlášených škod přesahovala 1,4 mld. Kč. Tabulka č. 14 poukazuje na vyplacená pojistná plnění.

Tabulka č. 13: Statistika povodní ze srpna 2010

	Počet pojistných událostí (ks)			Škody (tis. Kč)	
	Nahlášené	Vyřízené	Podíl vyřízených k nahlášeným (%)	Nahlášené	Podíl plnění celkem k nahlášeným (%)
Pojištění obyvatel (celkem)	9 437	2 997	31,8	626 064	27,1
- pojištění domácnosti	2 786	865	31,0	172 440	22,5
- pojištění budov	5 183	1 472	28,4	325 296	27,7
- pojištění motorových vozidel	360	211	58,6	24 489	53,5
- pojištění ostatní	1 108	449	40,5	103 840	26,8
Pojištění podnikatelská (celkem)	1 391	334	24,0	784 261	18,0
- pojištění majetku	1 156	223	19,3	697 494	18,5
- pojištění motorových vozidel	180	101	56,1	18 711	62,8
- pojištění ostatní	55	10	18,2	68 056	0,8
Pojištění plodin a zvířat (celkem)	39	14	35,9	17 337	14,6
Celkem	10 867	3 345	30,8	1 427 662	22,0

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven, <http://www.cap.cz/>, Statistické údaje

Tabulka č. 14: Vyplacená pojistná plnění při povodních v srpnu 2010

	Vyplacená pojistná plnění (v tis. Kč)
Pojištění obyvatel (celkem)	169 744
pojištění domácnosti	38 824
pojištění budov	90 032
pojištění motorových vozidel	13 093
ostatní pojištění	27 794
Pojištění podnikatelská (celkem)	141 222
pojištění majetku	128 945
pojištění motorových vozidel	11 753
ostatní pojištění	523
Pojištění plodin a zvířat (celkem)	2 526
Celkem	313 492

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Statistické údaje

4.3.1.4 Povodně 2013

Během června 2013 docházelo v České republice k tvorbě velmi silných bouřek a s nimi spojených intenzivních srážek. Tímto byly vyvolány tzv. přívalové povodně, jež zasáhly převážně menší vodní toky a způsobily zatím poslední rozsáhlé povodně v ČR. Povodně v červnu 2013 zasáhly téměř 1400 obcí v 10 krajích ČR, včetně Hlavního města Prahy, tedy došlo k zasažení poměrně velké části ČR. Povodně nejvíce zasáhly kraje Středočeský a Ústecký, kde došlo k poškození téměř 3000 obytných objektů, řada z těchto objektů byla posléze určena k demolicí. Výše celkových škod se zastavila na částce zhruba 15,4 mld. Kč. Nejvíce zasaženou obcí se při těchto povodních stal Terezín, kde škody dosahovaly téměř 1 mld. Kč. Dle tabulky č. 15 bylo celkem vyplaceno pojistné plnění ve výši zhruba 3,7 mld. Kč a nahlášených pojistných událostí při těchto povodních bylo 44 418. Všechny významné povodňové události, které zasáhly Českou republiku v posledních letech (především povodně 2002), jsou spjaty i s místy, kde se vyskytla povodeň v červnu 2013 (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Tabulka č. 15: Statistika povodní z června 2013

	Vyplacená pojistná plnění (v tis. Kč)	Počet pojistných událostí (v ks)		
		Nahlášené	Vyřízené	Podíl vyřízených k nahlášeným (%)
Pojištění obyvatel (celkem)	1 581 506	38 227	34 456	90,1
pojištění domácnosti	277 521	9 251	8 567	92,6
pojištění budov	990 140	23 371	21 545	92,2
pojištění motorových vozidel	47 827	1 157	1 035	89,5
ostatní pojištění	266 018	4 448	3 308	74,4
Pojištění podnikatelská (celkem)	1 911 054	5 845	3 364	57,6
pojištění majetku	1 662 096	5 047	2 940	58,3
pojištění motorových vozidel	122 752	447	296	66,2
ostatní pojištění	126 205	351	127	36,2
Pojištění plodin a zvířat (celkem)	215 894	346	330	95,4
Celkem	3 708 454	44 418	38 149	85,9

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven, <http://www.cap.cz/>, Statistické údaje

Tabulka č. 16: Celkové škody z povodní v červnu 2013 dle krajů

Kraj	Celkové škody (v tis. Kč)
Jihočeský	2 012 647
Královéhradecký	871 745
Liberecký	568 409
Plzeňský	278 855
Středočeský	4 091 519
Ústecký	3 523 108
Hlavní město Praha	3 841 484
Celkem	15 187 768

Zdroj: vlastní zpracování,

data převzata z Českého hydrometeorologického ústavu,

<http://www.voda.chmi.cz/>, Vyhodnocení povodní v červnu 2013

4.3.2 Následky povodní a použité opatření

Tabulka č. 17: Srovnání největších povodní z hlediska celkových ekonomických škod

	1997	2002	2010	2013
Celkové škody	63 mld. Kč	73 mld. Kč	10 mld. Kč	15 mld. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Díky špatným zkušenostem plynoucích z povodní, jejichž síla nabrala obrátky v roce 2002 (povodňová událost s nejvyššími celkovými ekonomickými škodami), začaly pojišťovny s modelací záplavových oblastí. Při této činnosti lze využít speciální systém s názvem Geografický informační systém (GIS). Hlavním posláním bylo vynalézt takový počítačový program, díky němuž lze určit polohu určité adresy z hlediska záplavové oblasti, a pokud se tam opravdu nachází, určit předpokládanou frekvenci povodně. Díky tomuto systému je možné lépe znát riziko a klasifikovat pojištění. Česká pojišťovna a.s. zadala tento požadavek specializovaným firmám, které ve spolupráci se světovou zajišťovnou Swiss Re vynalezly program Aquarius.net. Program se zaměřuje i na další pojistná nebezpečí (vichřice, zemětřesení, pravděpodobnost krádeže). Klienti si riziko povodně mohou zjistit díky aplikaci České asociace pojišťoven s názvem Povodňové mapy (Janata, 2010).

Častý výskyt povodní s vážnými dopady měl vliv na přístup pojistitelů i zajistitelů. Zhruba z 97 % byly škody z povodní 2002 hrazeny zajistiteli, proto první dopad na pojistitele nebyl tak závažný. Zajistné, jež zajistitelé získali během jejich působení v České republice, bylo mnohokrát překročeno placeným plněním. Posléze byly proto omezeny zajistné kapacity a zdražena zajistná ochrana (Daňhel a kol., 2006).

I samotní pojistitelé museli změnit pohled na pojistitelnost rizika povodně. Ale vzhledem k negativním zkušenostem ekonomických subjektů začalo docházet k přehodnocení tohoto rizika a i přesto, že došlo ke zvýšení cen majetkového pojištění, lidé o ně jeví velký zájem. Rovněž ekonomické subjekty začaly provádět změny v souvislosti se škodami z povodní a začaly mít tedy o pojištění větší zájem. Pojistitelé však v některých lokalitách odmítají pojištění uzavřít vzhledem k velkému výskytu povodně na stejném místě již vícekrát, nebo též nastolili omezenou výši pojistného plnění. (Daňhel a kol., 2006)

Níže je uveden výčet základních položek, jež pojišťovny díky zkušenostem po povodních v rámci nové strategie pojišťování povodní zavedly:

- Zvýšené sazby pojistného u pojištění jak občanů, tak podnikatelů,
- v případě povodňových škod nové nižší limity pojistného plnění,
- větší spoluúčast,
- zavedení doplňkových pojištění katastrofických rizik,
- lepší risk management a ocenění rizika povodně,
- tvorba scénářů, pokud dojde k zasažení určitých míst (hlavně pro účely zajištění) (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Povodňové mapy

V okamžiku, kdy klienta zajímá, jak velké nebezpečí povodně mu hrozí, je vhodné využít aplikaci s názvem *Povodňové mapy*. Díky této aplikaci je možné po zadání přesné adresy zjistit, v jaké povodňové zóně se nachází klientův domov. Když dochází ke stanovení výše pojistného, tak nebezpečí povodně je jedním ze základních parametrů. Tento systém rizikových zón byl vynalezen v letech 2002 až 2003 (bezprostředně po druhé ničivé vlně povodní v ČR) převážně pro potřeby členů České asociace pojišťoven a jeho aktualizace probíhá díky digitálnímu modelu terénu. Obsahuje také říční rizikové zóny a hloubky

a rizikové zóny záplav způsobených přívalovými dešti včetně hloubek. Do mapy je zavedeno zhruba 30 000 km řek (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Jsou rozlišovány 4 úrovně nebezpečí povodně. Díky rizikovým zónám záplav je ukazována míra rizika zasažení povodní v určité lokalitě z pohledu pojistného trhu. Na určování povodňových zón má hlavně vliv charakteristika terénu a výskyt trvalých protipovodňových zábran.

Zóna 1 – V této zóně jsou zanedbatelná nebezpečí výskytu povodní a každá pojišťovna klienta pojistí bez problémů.

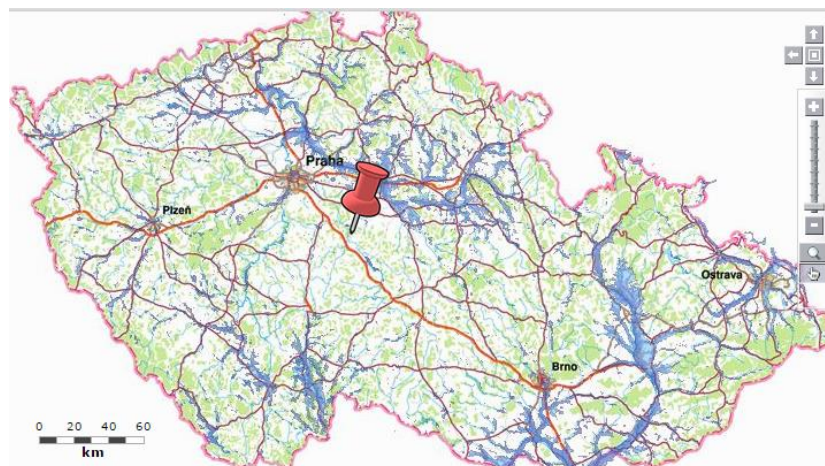
Zóna 2 – Tato zóna je charakterizována jako oblast s nízkým nebezpečím výskytu povodně. Pokud je objekt umístěn v oblasti ohrožené povodní, může dojít k zohlednění této skutečnosti pojišťovnou v pojistné smlouvě. Například může dojít k navýšení o rizikový příplatek.

Zóna 3 – Zde existuje střední nebezpečí výskytu povodně. Pojistné riziko může být pojistitelem z pojistné smlouvy vyloučeno nebo ho může v podmínkách pojištění zohlednit. Krom rizikového příplatku je i možné snížit limit pojistného plnění k tomuto riziku nebo může dojít ke zvýšení spoluúčasti.

Zóna 4 – Poslední zóna znamená vysoké nebezpečí výskytu povodně. Objekty v této zóně bohužel není možno pojistit proti riziku povodně, ostatní rizika touto výlukou postižena nejsou. Může dojít k tomu, že některé pojišťovny budou přistupovat k takovýmto případům individuálně a dochází k prověření i dalších aspektů (lokální podmínky). Pokud k takové překlasifikaci (přeřazení do nižší zóny) dojde, risk manažer pojišťovny si předtím zmapuje objekt přímo na místě (Česká asociace pojišťoven, ©2014).

Konkrétní příklad rizikové zóny

Obrázek č. 5: Povodňová mapa ČR

Zdroj: Česká asociace pojišťoven, <http://www.cap.cz/>, Povodňové mapy

Po vstupu do aplikace Povodňové mapy na stránkách České asociace pojišťoven si klient může zvolit mezi dvěma způsoby určení místa, může vyhledat přesnou adresu či označit polohu na mapě. Pro tento konkrétní příklad zjištění nebezpečí výskytu povodně byla použita adresa nemovitosti nacházející se v obci Leděčko u řeky Sázavy.

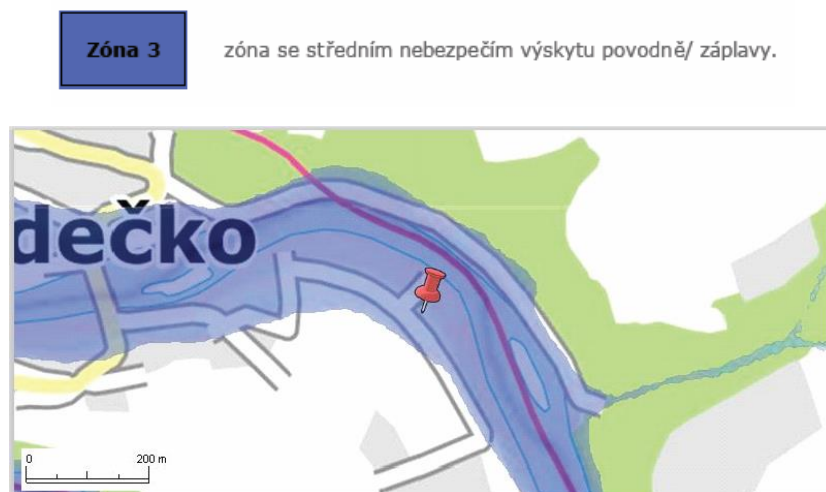
Kraj: Středočeský

Okres: Kutná Hora

Obec – část obce: Leděčko – Leděčko

PSČ: 28506

Obrázek č. 6: Riziková zóna pro vybranou adresu

Zdroj: Česká asociace pojišťoven, <http://www.cap.cz/>, Zpráva o nebezpečí povodně

Pokud má klient nemovitost ve vyšší rizikové zóně (myšlena zóna 2 a více), dochází k tomu, že je pojistné navýšeno o rizikový příplatek. K tomu dochází i v tomto případě (Obrázek č. 6). Nemovitost se sice nachází v blízkosti řeky Sázavy, konkrétně ve vzdálenosti cca 70 m, avšak paradoxem je fakt, že od roku 1997, kdy se povodně v České republice začaly hojně objevovat, až do současnosti nebyl nikdy povodní postižen. Nachází se totiž na vyvýšenině nad řekou. Přesto se jeho majitelům zvýšilo placené pojistné v důsledku toho, jak se po jednotlivých povodních povodňové mapy aktualizují. Ještě nedávno se nemovitost nacházela v první povodňové zóně, nyní od roku 2014 spadá už do 3. povodňové zóny.

Tabulka č. 18: Srovnání výše ročního pojistného v 1. a 3. zóně pro konkrétní případ

		Výše placeného pojistného (za rok)		Rozdíl
		1. povodňová zóna	3. povodňová zóna	
Typ	Přízemní dům	2 650 Kč	5 630 Kč	2 980 Kč
Pojištěn u	Česká pojišťovna			
Pojistná částka	2,5 mil. Kč			

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z Obchodního portálu České pojišťovny,

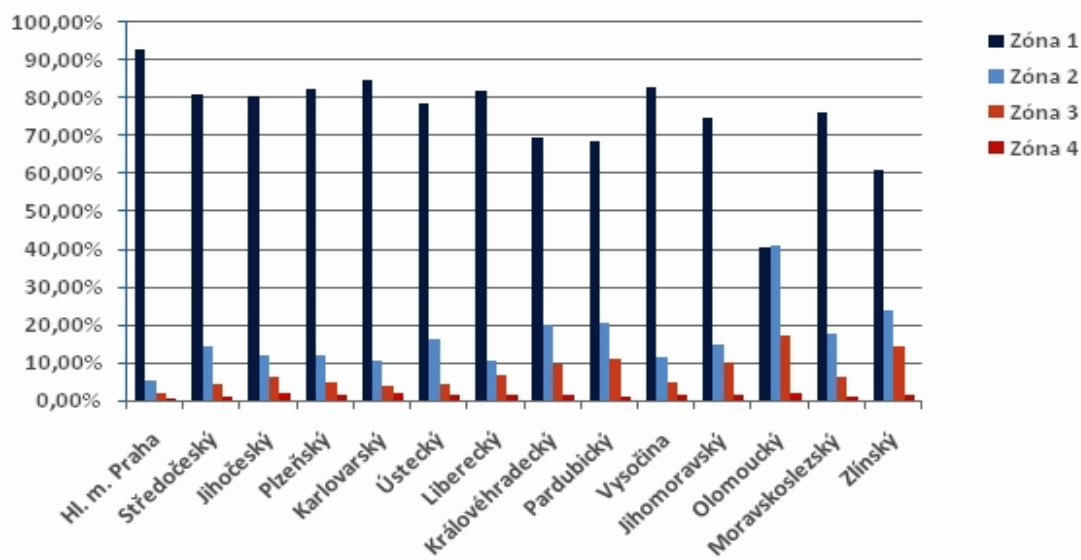
<http://www.obchodniportal.cpas.cz/>

Aktualizace povodňových map

Česká asociace pojišťoven naplánovala na rok 2014 z oblasti neživotního pojištění implementovat aktualizované povodňové mapy. Cílem bylo objektivněji a přesněji určit riziko povodně i záplavy v konkrétních lokalitách. Vzhledem k rostoucímu počtu živelních událostí za poslední roky bude zaměření specialistů v pojištění majetku spočívat v hledání vhodnějšího řešení v pojištění katastrofických rizik. V rámci přípravy na tuto aktualizaci bude pozornost zaměřena i na analýzu evropských systémů těchto pojištění.

Klienti se mohou s aktualizovanými mapami setkat již od září roku 2014. Jsou do nich zařazeny nové informace včetně vlivu nadměrných srážek, informace o menších tocích, i schopnost přesnějšího rozlišení terénu horizontálně i na výšku (Aktuálně.cz, ©1999-2015).

Graf č. 10: Umístění povodňových zón v krajích ČR

Zdroj: Hypoindex.cz, <http://www.hypoindex.cz/>, Dosáhne povodeň až k vašemu domu?

Jak je vidno z výše uvedeného grafu č. 10, nejméně rizikovým krajem z hlediska povodní je Hlavní město Praha, kde se zóna 1 nachází ve více než 90 % oblastí a místa s nejvyšším rizikem tvoří zanedbatelné procento. Praha má vybudovaný funkční protipovodňový systém podél Vltavy, který se při povodních velmi osvědčil. Z tohoto důvodu byla řada míst přeřazena do nižší zóny. Naopak mezi nejvíce rizikové kraje patří Zlínský a Olomoucký kraj. V Olomouckém kraji se pouze 40 % oblastí nachází v 1. zóně.

4.4 Pojištění majetku občanů jednotlivých pojišťoven

Tabulka č. 18: Obecná statistika pojištění domácnosti za 3 roky

Ukazatel	2013	2012	2011
Předepsané pojistné (v tis. Kč)	2 860 653	2 775 281	2 674 053
Vyplacené pojistné plnění (v tis. Kč)	1 055 934	655 258	660 433
Počet vyřízených pojistných událostí (v ks)	73 563	63 446	60 187
Počet nevyřízených pojistných událostí (v ks)	15 716	12 308	11 055

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013

Trend všech výše uvedených ukazatelů v tabulce č. 18 za poslední tři roky se dá pokládat za mírně rostoucí. Žádný radikální vzestup mezi jednotlivými roky se ve větší míře nekonal, za zmínku však stojí růst výše vyplaceného pojistného plnění u pojištění domácnosti v roce 2013 o 61,15 % oproti roku 2012, což je považováno za výraznou změnu.

Tabulka č. 19: Obecná statistika pojištění nemovitosti za 3 roky

	2013	2012	2011
Předepsané pojistné (v tis. Kč)	4 867 939	4 647 759	4 432 656
Vyplacené pojistné plnění (v tis. Kč)	2 634 537	1 520 098	1 537 041
Počet vyřízených pojistných událostí (v ks)	97 833	79 379	67 592
Počet nevyřízených pojistných událostí (v ks)	20 918	15 968	14 671

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České asociace pojišťoven,

<http://www.cap.cz/>, Výroční zpráva 2013

Vývoj ukazatelů u pojištění nemovitosti z tabulky č. 19 se dá přirovnat k vývoji u pojištění domácnosti. Opět mezi jednotlivými roky nedocházelo k výrazným změnám v růstu jednotlivých ukazatelů, trendy jsou mírně rostoucí, až na položku výše vyplaceného pojistného plnění v roce 2013, kdy tento objem vzrostl o 73,31 % oproti roku 2012.

Obsah následující kapitoly bude věnován pojištění majetku občanů, konkrétně pojištění nemovitosti a domácnosti. Cílem je porovnat konkrétní pojištění ze tří pojišťoven na českém trhu. Pojištění budou porovnána nejen z hlediska ukazatele celkového pojistného, které klient každý rok zaplatí, ale budou vzaty v potaz i parametry jako povodňové zóny, rozsah rizik jednotlivých variant a asistenční služby u jednotlivých pojištění. Je důležité, aby bylo možné pojištění srovnat dle stejných parametrů. Proto budou zvoleny co nejzákladnější varianty každého pojištění, musí však obsahovat riziko povodně a záplavy z důvodu možnosti porovnat výši pojistného i z hlediska povodňových zón.

Problémem většiny klientů je skutečnost, že se snaží pojištění vybírat dle jediného parametru – ceny, tedy výše pojistného. Ostatní parametry pojištění zůstávají v pozadí a to je chyba. Jednotlivá pojištění se liší i rozsahem pojistných rizik, které si klient může dle svého uvážení vybrat díky variantám pojištění. Pojišťovny v současné době mívají minimálně dvě varianty na výběr. Zde většinou nastává kámen úrazu. Roční pojistné je sice nejnižší ze všech pojišťoven, avšak po pojistné události jsou finanční ztráty ještě větší, než při výběru a platbě nejdražší varianty pojištění. A to například z takového důvodu, že klient si nevšiml absence rizika povodně a záplavy v základní variantě a právě událost povodně jeho nemovitost postihla. Všechny pojišťovny, jak bude patrné z následujících odstavců, nemají v nejlevnějších variantách zahrnuta všechna živelní rizika automaticky.

Kompletní pojištění proti živelním událostem je poskytováno většinou pojišťoven na trhu v rámci programů, které sdružují více rizik. Pokud si klient přeje sjednat pojištění na jednotlivá rizika, je důležité si ověřit, zda jsou rozsah krytí a limity pojistného plnění poskytnuty v dostatečné výši, které dokáží lépe vyřešit případnou pojistnou událost.

Vzhledem k podílu pojišťoven na celkovém pojistném a ukazatelům o pojistném konkrétně v oblasti neživotního pojištění, byly pro modelový příklad pojištění majetku občanů vybrány tři pojišťovny z prvních příček, dají se pokládat za „největší“ na českém pojistném trhu. Jsou jimi *Česká pojišťovna, a.s.*, *Kooperativa pojišťovna* a *Allianz pojišťovna*.

4.4.1 Česká pojišťovna, a.s.

Česká pojišťovna se na pojistném trhu vyskytuje již více než 185 let, má velmi bohatou tradici, je poskytovatelem životního i neživotního pojištění. Od roku 1991 zůstává největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. U České pojišťovny se dá sjednat jak individuální pojištění životní i neživotní, tak i pojištění pro malé i velké klienty proti průmyslovým a podnikatelským rizikům a rizikům v zemědělství (Česká pojišťovna, ©2015).

4.4.1.1 Současná nabídka produktů

Česká pojišťovna v rámci pojištění majetku nabízí svým klientům pojištění domácnosti, pojištění obytných budov a souvisejících staveb, pojištění bytů a souvisejících prostor, pojištění zařízení rekreačního objektu a individuální pojištění movitých věcí. V rámci každého pojištění je možné sjednat tzv. balíčky pojištění v jedné pojistné smlouvě. Česká pojišťovna si pro své klienty připravila 5 variant pojištění stavby a 5 variant pojištění domácnosti.

Česká pojišťovna nabízí tři druhy asistenčních služeb v rámci pojištění *domácnosti* a pojištění *stavby*, jež jsou následující:

Asistence Standard – její součástí je nonstop pomoc řemeslníka v nouzi do výše 10 000 Kč, tuto asistenci obsahují všechny varianty pojištění kromě varianty Start (ta neobsahuje žádný druh asistence)

Asistence Nadstandard – navíc proti Asistenci Standard zajišťuje přestěhování a náhradní ubytování do výše 20 000 Kč, dále právní pomoc při řešení sporu do výše 30 000 Kč

Asistence Exclusive / domácnost – navíc proti Asistenci Nadstandard obsahuje zajištění a úhradu dopravy nákupu a úhradu úklidu při úrazu nebo nemoci, zajištění a úhradu dopravy z/do nemocnice při úrazu nebo nemoci

Asistence Exclusive / stavba – navíc proti Asistenci Nadstandard obsahuje zajištění a úhradu úklidu sněhu při úrazu nebo nemoci, zajištění a úhradu zahradní práce, sekání dřeva při úrazu či nemoci

Tabulka č. 20: Varianty pojištění domácnosti a stavby u České pojišťovny, Asistenční služby

	Varianty				
Domácnost	Start	Standard	Exclusive	Exclusive Plus	Exclusive Max
Stavba	Start	Standard	Exclusive	Exclusive Plus	Exclusive Max
Asistenční služby (domácnost)	x	Standard	Nadstandard	Exclusive - domácnost	
Asistenční služby (stavba)	x	Standard	Nadstandard	Exclusive - stavba	

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z České pojišťovny, a.s.,

<http://www.ceskapojistovna.cz/>, Občané/Majetek

1. Pojištění domácnosti chrání zařízení domácnosti a věci sloužící jejím členům, klient si může libovolně podle své potřeby zvolit rozsah pojištění výběrem pěti variant tohoto pojištění – Start, Standard, Exclusive, Exclusive Plus a Exclusive Max. Součástí tzv. *balíčku Domácnost* je pojištění zařízení domácnosti a asistenční služby. Volitelně si klient může pojistit také individuální vybavení a odpovědnost.

Varianty pojištění domácnosti:

START – pojištění proti škodám živelním (požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, vichřice nebo krupobití, sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů, tíha sněhu nebo námrazy, zemětřesení)

STANDARD – oproti variantě Start navíc obsahuje rizika povodeň a záplava, vodovodní škody, odcizení krádeží vloupáním nebo loupeží a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Standard

EXCLUSIVE – oproti variantě Standard navíc obsahuje pojištění skel All Risk, pojištění přepětí a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Nadstandard

EXCLUSIVE PLUS – oproti variantě Exclusive navíc obsahuje loupežné přepadení, zatečení atmosférických srážek a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Nadstandard

EXCLUSIVE MAX – oproti variantě Exclusive Plus navíc obsahuje pojištění věcí v autě, sklokeramické desky, obsahu chladicího zařízení, pojištění vandalismu včetně sprejerství. Také obsahuje pojištění odpovědnosti občana v běžném občanském životě a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Exclusive / domácnost

2. Pojištění obytných budov a souvisejících staveb je vhodné pro rodinné a bytové domy, chaty, chalupy a související stavby, mezi které se řadí garáž, skleník, stodola, kůlna, altán atd. Klient si opět může zvolit mezi pěti variantami pojištění stavby.

Varianty pojištění stavby:

START – pojištění proti škodám živelním (požár, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, vichřice nebo krupobití, sesouvání půdy, zřícení skal nebo zemin, pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů, tíha sněhu nebo námrazy, zemětřesení)

STANDARD – oproti variantě Start navíc obsahuje rizika povodeň a záplava, vodovodní škody, pojištění skel All Risk a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Standard

EXCLUSIVE – oproti variantě Standard navíc obsahuje rizika odcizení krádeží vloupáním nebo loupeží, poškození stavebních součástí pachatelem, přepětí a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Nadstandard

EXCLUSIVE PLUS – oproti variantě Exclusive navíc zahrnuje poškození zateplené fasády ptáky, hlodavci, hmyzem, pojištění porostů na pozemku a dále pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Nadstandard

EXCLUSIVE MAX – oproti variantě Exclusive Plus obsahuje navíc rizika vandalismus včetně sprejerství, náraz vozidla, ztráty vody (závada), také obsahuje pojištění odpovědnosti občana – vlastníka nemovitosti a pojištění Asistence pro dům a byt v rozsahu Exclusive / stavba

3. Pojištění bytů a souvisejících prostor

Pojištění je určeno především pro byty v osobním vlastnictví. Součástí *balíčku Byt*, jež si může klient individuálně poskládat, je pojištění bytu, zařízení domácnosti a asistenční služby. Volitelně si klient v rámci balíčku může připojistit individuální vybavení, garáž na jiné adrese a odpovědnost. Je možné vyplatit škody na stavebních součástech bytu způsobené živelní událostí, havárií vodovodu, odcizením a vandalismem a povodní či záplavou.

4. Pojištění zařízení rekreačního objektu

Chrání vnitřní vybavení chat a chalup. Pokud se klient rozhodne pro *balíček Chata a chalupa*, obsahem tohoto balíčku je rekreační objekt, zařízení rekreačního objektu a asistenční služby. Volitelně si může klient připojistit individuální vybavení a odpovědnost.

5. Individuální pojištění movitých věcí

Toto pojištění je určeno pro věci, které není možné pojistit jiným pojištěním (např. jízdní kola, golfové potřeby, invalidní vozíky, hudební nástroje, starožitnosti, zahradní technika, stavební materiál aj.). Součástí pojištění je v základu individuální vybavení a volitelně lze opět připojistit odpovědnost (Česká pojišťovna, ©2015).

4.4.2 Kooperativa pojišťovna, a.s.

Kooperativa pojišťovna, a.s. se může chlubit rolí druhá největší pojišťovna na tuzemském trhu. Je součástí středoevropské pojišťovací skupiny Vienna Insurance Group. Její počátky sahají do roku 1991, kdy se stala první komerční pojišťovnou v bývalém Československu. Nabízí velký výběr pojistných produktů od pojištění životního, povinného ručení až po komplexní produkty pojištění průmyslu (Kooperativa, ©2015).

4.4.2.1 Současná nabídka produktů

Kooperativa pojišťovna v rámci pojištění majetku nabízí pojištění domácnosti, pojištění rodinného domu, pojištění rodinného domu a domácnosti Optimum, pojištění bytového domu, pojištění rekreační budovy a domácnosti a pojištění bytové jednotky. Rozsah jednotlivých pojištění bude blíže rozebrán.

1. Pojištění domácnosti

Toto pojištění chrání vybavení domácnosti a věci osobní potřeby proti různým rizikům. Existují dvě základní varianty pojištění, a to varianta Prima a Komfort. Klient si zvolením varianty určí, proti kterým pojistným nebezpečím chce svůj majetek pojistit.

Varianty pojištění domácnosti:

PRIMA – v této variantě jsou zahrnuty živelní pojistná nebezpečí včetně povodňových a vodovodních, dále krádež s překonáním překážky nebo loupež, úmyslné poškození nebo úmyslně zničení věci (vandalismus)

KOMFORT – navíc oproti variantě Prima obsahuje nebezpečí dočasného přepětí v elektrorozvodné nebo komunikační síti, podpětí v elektrorozvodné síti, riziko zatečení atmosférických srážek, únik vody z akvária či jiné nádrže, riziko havárie rozvodů, úhrada nákladů souvisejících s výměnou zámků vzhledem k vzniklé pojistné události a poškození nebo zničení osazených skel, kterou způsobí jakákoli nahodilá událost

Možnost připojištění:

V rámci pojištění domácnosti je možné sjednat pojištění odpovědnosti za újmu v běžném občanském životě, pojištění právní ochrany ve spotřebitelských vztazích, pojištění elektromotorů domácích spotřebičů, ručního nářadí či strojů a pojištění garáže a věcí v ní uložených.

2. Pojištění rodinného domu

Pojištění rodinného domu poskytuje ochranu proti nejrůznějším rizikům a vztahuje se na trvale obývaný rodinný dům, vedlejší objekty movité předměty (stavební materiál a ostatní věci sloužící k výstavbě rodinného domu). Je klientům nabízeno také ve dvou základních variantách Prima a Komfort.

Varianty pojištění stavby:

PRIMA – tato varianta zahrnuje živelní pojistná nebezpečí (včetně vodovodních i povodňových), pojištění elektromotorů (čerpadla, ventilátory, elektromotory sloužící k pohonu otevíracích systémů) proti zkratu či přepětí

KOMFORT – navíc proti variantě Prima obsahuje riziko krádeže s překonáním překážky nebo loupež, úmyslné zničení nebo poškození věci (vandalismus), dočasné přepětí nebo podpětí v elektrorozvodné nebo komunikační síti, riziko zatečení atmosférických srážek, zničení nebo poškození věci aerodynamickým třeskem, který vznikne při přeletu letadla, riziko mechanického poškození zateplení vnějšího pláště budovy kterýmkoli zvířetem, únik vody vzhledem k vodovodní pojistné události (úhrada vodného a stočného) a riziko havárie rozvodů

Možnost připojištění:

V rámci pojištění rodinného domu si klient může sjednat pojištění odpovědnosti vyplývající z vlastnictví nemovitosti, připojištění elektronických a strojních zařízení nemovitých objektů proti technickým nebezpečím, dále se dá sjednat připojištění skel

a konkrétně určených věcí, které za normálních okolností nejsou předmětem pojištění (např. sochy, různá díla)

3. Pojištění rodinného domu a domácnosti OPTIMUM

Jedná se o zvýhodněnou nabídku pojištění pro klienty, tzv. komplexní pojištění, ve kterém se současně nachází pojištění rodinného domu a domácnosti. Opět je možné si vybrat mezi variantami pojištění a to mezi již zmíněnými dvěma – Prima a Komfort. Záleží jen, zda se vztahují na domácnost či rodinný dům.

4. Pojištění bytového domu

Toto pojištění se vztahuje na bytový dům, vedlejší objekty včetně stavebních součástí a příslušenství, na movité předměty (stavební materiál, věci určené k výstavbě, opravě, údržbě). Dále se vztahuje na dočasné objekty zařízení staveniště, jež jsou potřeba k výstavbě a věci sloužící ke správě bytových domů. Na pojištění se vztahují stejné dvě varianty jako u pojištění stavby.

Možnost připojištění:

Pokud došlo ke sjednání pojištění ve variantě Prima, klient si k němu může zajistit připojištění *Prima Plus*. Pokud k tomu dojde, je bytový dům chráněn proti totožným pojistným rizikům jako v případě druhé varianty Komfort. Ale je tu jedna odlišnost, plnění pojistitele je omezeno limitem plnění, jehož výši si může každý klient v pojistné smlouvě nastavit podle sebe a svých potřeb.

Klient si může sjednat i řadu připojištění stejného rázu jako u rodinného domu, navíc je tu možnost připojištění odpovědnosti za škodu způsobenou členy orgánů (společenství vlastníků, bytové družstvo).

5. Pojištění rekreační budovy a domácnosti

Pojištění se vztahuje na rekreační objekt, přechodně obývanou rekreační budovu, vedlejší objekty nacházející se na stejném pozemku (skleník, garáž atd.), dále se vztahuje na stavební materiál (věci pro výstavbu a opravy) a na rekreační domácnost (movité předměty tvořící soubor zařízení).

Klient opět vybírá ze dvou variant pojištění stavby a domácnosti Prima a Komfort. S tím rozdílem, že varianta pojištění rekreační domácnosti Prima obsahuje jen živelní pojistná

nebezpečí (včetně vodovodních a povodňových) oproti variantě běžné domácnosti, která ve svém základu obsahuje více rizik.

Možnost připojištění:

K pojištění rekreačního budovy lze sjednat připojištění odpovědnosti z vlastnictví nemovitosti, připojištění elektronických a strojních zařízení, připojištění skel a jednotlivě určených věcí (např. sochy, fresky).

6. Pojištění bytové a nebytové jednotky

Předmětem pojištění je jednotka – byt či nebytový prostor, vedlejší místnosti, jež jsou určeny pro společné užívání s jednotkou (např. garáž, sklep), dále spoluvlastnický podíl na společných částech domu a movité předměty – stavební materiál pro výstavbu, opravu a údržbu.

Je možné vybírat ze dvou variant pojištění stavby Prima a Komfort a sjednat si stejná připojištění, která lze sjednat u pojištění staveb.

Asistenční služby k pojištění majetku

Kooperativa pojišťovna nabízí k pojištění majetku asistenční služby, které jsou zdarma součástí pojištění domácnosti, rodinného domu, bytové a nebytové jednotky a bytového domu. Asistenční služby se netýkají pojištění rekreačního objektu. Klient má nárok na asistenci v případě, že si sjedná základní pojištění majetku ve variantě Komfort nebo si sjedná pojištění bytového domu a to v jakékoli variantě (Kooperativa, ©2015).

Tabulka č. 21: Varianty pojištění domácnosti a stavby u Kooperativy, Asistenční služby

	Varianty	
	Prima	Komfort
Domácnost	Prima	Komfort
Stavba	Prima	Komfort
Domácí asistence	x	Ano
Asistence k bytovým domům	Ano	Ano

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z Kooperativy pojišťovny, a.s.,

<http://www.koop.cz/>, Pojištění majetku občanů

4.4.3 Allianz pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna spadá pod největší světový pojišťovací koncern Allianz Group, její začátky na českém trhu začaly v roce 1993 a může se pochlubit titulem 3. největší pojišťovna u nás. Jejím cílem je poskytnout nejširší krytí společně s nadstandardní péčí o své klienty (Allianz, ©2015).

4.4.3.1 Současná nabídka produktů

I Allianz pojišťovna má širokou nabídku pojištění domácnosti. Je možné si pojistit rodinný dům, byt v osobním vlastnictví, bytový dům (státní byt, soukromé, nájem), rekreační budovu i domácnost. Mezi základní pojištění tedy patří pojištění domácnosti, budovy a bytových domů. Allianz pojišťovna v souvislosti s majetkovým pojištěním dává velký důraz i na samotné pojištění odpovědnosti.

1. Pojištění domácnosti

Toto pojištění uhradí případné škody v domácnosti u klientů a Allianz pojišťovna nabízí pojištění ve třech základních variantách, které se od sebe liší rozsahem pojištěným rizik. Jsou jimi varianty Normal, Optimal a Exkluziv.

Varianty pojištění domácnosti

NORMAL – v základní variantě Normal jsou pojištěna rizika - požár, výbuch, imploze, úder blesku, pád letadla, vichřice, krupobití, únik vody z vodovodního zařízení a krádež vloupáním či loupež

OPTIMAL – tato varianta proti variantě Normal navíc zahrnuje riziko loupežného přepadení, povodně, záplavy, sesuvu půdy, zemětřesení, tíhy sněhu, pádu předmětů a mráz. Dále obsahuje pojištění proti nárazu vozidla

EXKLUZIV – poslední varianta proti variantě Optimal navíc kryje škody od rázových vln letadel, znečištění kouřem, škody způsobené atmosférickými srážkami, vodou z kanalizace či akvária. Dále přepětí, podpětí, rozbití skel, vandalismus a riziko chybné funkce sprinkleru či porucha chladicího zařízení.

2. Pojištění budovy a pojištění bytových domů

Pojištění budovy i pojištění bytových domů má na výběr stejné tři varianty jako pojištění domácnosti. I pojistitelná rizika jsou téměř totožná u každé z variant, až na pár výjimek. U

pojištění budovy je riziko rozbití skel již zahrnuto ve variantě Optimal a varianta Exkluziv oproti pojištění domácnosti obsahuje ještě navíc riziko zkratu v elektromotorech a poškození fasády domu. U pojištění bytových domů je součástí varianty Exkluziv i riziko ztráty nájemného.

Pojištění odpovědnosti u bytových domů

Allianz pojišťovna k pojištění bytových domů doporučuje i pojištění odpovědnosti, v rámci kterého je možnost si připojistit výkon vlastnictví bytového domu, tedy takové škody, za které zodpovídá vlastník domu. Pojištění je vztaženo na náhradu újmy při ublížení na zdraví či usmrcení. Dále na náhradu škody na věcech, škody z jiné újmy na jmění (převážně ztráty na výdělku, ušlé zisky), úhrada nákladů vynaložených na léčení zdravotní pojišťovnou, úhradu dávek nemocenského pojištění a soudních výloh proti nároků, jež byly vzneseny neoprávněně.

Asistenční služby k pojištění majetku Home Assistance

Allianz pojišťovna má ve své nabídce k pojištění majetku bezplatné asistenční služby. Jejím základem jsou **Urgentní asistenční služby**. Nonstop asistence zajistí pomoc od služeb instalatérských, zámečnických, sklenářských až po pokrývačské. U varianty Exkluziv je navíc možné využít pomoc při servisu domácích spotřebičů a při nutnosti deratizace či dezinfekce.

Nad jejich rámec pojišťovna nabízí tzv. službu **Modré stránky Allianz**. Cílem služby je pomoci klientům při zprostředkování dodavatelů služeb na opravy, stavební úpravy a rekonstrukci. Zaručení jsou kvalitní a prověřeni dodavatelé (Allianz, ©2015).

Tabulka č. 22: Varianty pojištění domácnosti a stavby u Allianz, Asistenční služby

	Varianty		
Stavba	Normal	Optimal	Exkluziv
Domácnost	Normal	Optimal	Exkluziv
Asistenční služby (Urgentní asistence)	Ano	Ano	Ano
Asistenční služby (Modré stránky)	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z Allianz pojišťovny, a.s., <http://www.allianz.cz/>, Produkty: Majetek

4.4.4 Modelový příklad – pojištění domácnosti a stavby

V následujících odstavcích bude popsán modelový příklad pojištění stavby a domácnosti pro konkrétní rodinný dům ze tří pojišťoven. Dojde ke komparaci cenových nabídek, poskytnutých slev na pojistném i cen v závislosti na umístění nemovitosti dle povodňových zón.

Pojištění bude sjednáno v nejzákladnější variantě, ale podmínkou je přítomnost ochrany proti riziku povodeň a záplava. Adresa nemovitosti ve smlouvě se bude nacházet v první povodňové zóně. Pro představu a orientaci bude pojistné z první povodňové zóny posléze porovnáno i se zónou druhou, třetí i čtvrtou. Pro lepší porovnání budou zvoleny pouze pražské adresy, jelikož konkrétně u pojištění domácnosti se roční platby pojistného v jednotlivých lokalitách ČR ve srovnání s Hlavním městem Praha bohužel výrazně liší. Na vině je větší frekvence krádeží ve velkých městech oproti menším městům či venkovským lokalitám. Další podmínkou je roční placení pojistného a zvolená co nejnižší spoluúčast u pojištění dle možností jednotlivých pojišťoven.

Obecné parametry na smlouvě k pojištění jsou následující:

Adresa: Mariánská 619, 14200, Praha 4

Povodňová zóna: 1.

Typ: rodinný dům

sklonitá střecha, bez obytného podkroví, patrový, podsklepený

Konstrukce: zděný

Počet nadzemních podlaží: 2

Počet podzemních podlaží: 1

Zastavěná plocha v m²: 100

Pojistná částka stavby: 4 700 000 Kč

Pojistná částka domácnosti: 800 000 Kč

Varianta pojištění stavby: Standard

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 4 136 Kč/rok

Spoluúčast: 0 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z pojistného plnění (min. 10 000 Kč)

Varianta pojištění domácnosti: Standard

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 3 247 Kč/rok

Spoluúčast: 0 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z pojistného plnění (min. 5 000 Kč)

Čekací doba k pojištění stavby a domácnosti: Česká pojišťovna udává, že za škodnou událost vzniklou z pojistného nebezpečí povodeň nebo záplava, jež nastala v průběhu *deseti dnů* od doby, kdy pojištění vzniklo pro pojistné nebezpečí povodně či záplavy, nebo od doby navýšení limitu plnění nebo od rozšíření o další předmět pojištění, není poskytnuto pojistné plnění. Pokud dojde ke zvýšení limitu plnění, pak je pojistné plnění za škody, jež vznikly v čekací době, omezené částkou limitu plnění před dobou, než k navýšení došlo.

Celkový přehled:

Pojištění obytných budov

Celkové roční pojistné: 4 136 Kč

Pojištění domácnosti

Celkové roční pojistné: 3 247 Kč

Celkem: 7 383 Kč

Varianta pojištění stavby: Optimal

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 4 277 Kč/rok

Spoluúčast: 0 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z pojistného plnění u nebezpečí povodně (min. 30 000 Kč), spoluúčast u nebezpečí záplavy 5 000 Kč

Varianta pojištění domácnosti: Optimal

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 3 419 Kč/rok

Spoluúčast: 0 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z pojistného plnění u nebezpečí povodně (min. 15 000 Kč), spoluúčast u nebezpečí záplavy 3 000 Kč

Čekací doba k pojištění stavby a domácnosti: Pojišťovna Allianz tuto problematiku nazývá odloženou účinností pojištění, kdy pojištění není vztaženo na škody, jež vznikly z pojistných nebezpečí povodeň a tíha sněhu, pokud k této škodě došlo během *deseti dnů* od začátku pojištění.

Celkový přehled:

Pojištění trvale obývané budovy

Celkové roční pojistné: 4 277 Kč

Pojištění trvale obývané domácnosti

Celkové roční pojistné: 3 416 Kč

Celkem: 7 693 Kč

Varianta pojištění stavby: Prima

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 3 290 Kč/rok

Spoluúčast: 1000 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z celkové výše pojistného plnění (min. 10 000 Kč)

Varianta pojištění domácnosti: Prima

Poskytnutá sleva: 30 %

Celkové pojistné po slevě: 3 248 Kč

Spoluúčast: 1000 Kč

Spoluúčast ke škodě způsobené povodní nebo záplavou: 1 % z celkové výše pojistného plnění (min. 10 000 Kč)

Čekací doba k pojištění stavby a domácnosti: Pojišťovna Kooperativa v článku o obecných výlukách z pojištění též uvádí, že pokud škoda nastane v důsledku povodně nebo v přímé souvislosti s povodní do *deseti dnů* po uzavření smlouvy, potom pojistitel není povinen z této škodní události poskytnout pojistné plnění.

Celkový přehled:

Pojištění rodinného domu

Celkové roční pojistné: 3 290 Kč

Pojištění domácnosti

Celkové roční pojistné: 3 248 Kč

Celkem: 6 538 Kč

4.4.4.1 Zhodnocení modelového příkladu

První znatelný rozdíl se mezi jednotlivými pojištěními jeví ve výši ročního pojistného. Ostatně je to jeden z nejčastějších parametrů, na který se klienti při výběru pojištění zaměří jako první. O výši pojistného u pojištění majetku se dá obecně prohlásit, že je závislé na výši pojistné částky či výši limitu pojistného plnění, dále závisí na velikosti spoluúčasti, kterou si klient zvolí a také na místě, na kterém se nemovitost s domácností nachází. Jednotlivé pojišťovny mají k těmto parametrům stanoveny své individuální podmínky a závisí tedy na klientovi, co považuje za důležité a pro kterou z pojišťoven se rozhodne. Vyplatí se před uzavřením smlouvy jednotlivé nabídky pečlivě porovnat. Pro srovnání výše ročního pojistného v různých povodňových zónách byly zvoleny tyto adresy:

- 1. povodňová zóna:** Mariánská 619, 142 00, Praha 4

2. **povodňová zóna:** Přívozní 1562, 170 00, Praha 7
3. **povodňová zóna:** Světova 523, 180 00, Praha 8
4. **povodňová zóna:** Na Kampě 498, 118 00, Praha 1

Tabulka č. 23: Celkové roční pojistné v jednotlivých povodňových zónách dle pojišťoven (v Kč)

	1. povodňová zóna	2. povodňová zóna	3. povodňová zóna	4. povodňová zóna
Česká pojišťovna				
Stavba	4 136	6 157	8 178	nepojistitelné
Domácnost	3 247	3 650	4 052	
Allianz				
Stavba	4 277	6 580	7 238	nepojistitelné
Domácnost	3 419	3 990	4 462	
Kooperativa				
Stavba	3 290	4 935	7 238	nepojistitelné
Domácnost	3 248	4 200	5 208	

Zdroj: vlastní zpracování

Nejprve se zaměříme pouze na parametr **ceny pojistného** jednotlivých nabídek a nebudeme brát v úvahu fakta, jež se mohou podílet na výkyvech ve výši cen pojistného u jednotlivých pojišťoven. Z výše uvedené tabulky č. 23 na první pohled není patrné, která pojišťovna nabízí nejnižší cenu. Pokud vezmeme v úvahu pouze 1. povodňovou zónu, pro kterou byla výchozí kalkulace vytvořena, potom se cenově nejvýhodněji jeví *pojištění u Kooperativa*. Pojištění stavby u této pojišťovny nedosáhlo hranice čtyř tisíc, na rozdíl od zbylých dvou pojišťoven. Cena pojištění domácnosti je srovnatelná se zbylými nabídkami. Tímto důvodem může být fakt, že Kooperativa jako jediná pojišťovna nenabízí možnost nulové **základní spoluúčasti**, ale minimální možná spoluúčast, je 1 000 Kč. O částku spoluúčasti bude posléze nižší pojistné plnění, pojištěný se spoluúčastí podílí na pojistné události. A platí zde pravidlo přímé úměry, čím vyšší spoluúčast, tím nižší placené pojistné. Závěrem lze říci, že pojišťovna Kooperativa na jednu stranu poskytuje levnější pojištění, na stranu druhou klient při výplatě pojistného plnění obdrží částku nižší

o zmíněných 1 000 Kč oproti Allianz a České pojišťovně. Kooperativa jako jediná pojišťovna nerozlišuje **spoluúčast při povodni a záplavě** pro pojištění stavby a domácnosti zvlášť, ale uvádí jednotnou výši 1 % z pojistného plnění, minimálně 10 000 Kč. Česká pojišťovna má tuto spoluúčast ohledně částek velmi podobnou, avšak rozlišuje minimální výši spoluúčasti u pojištění stavby 10 000 Kč a u pojištění domácnosti 5 000 Kč. Nejvíce rozmanitou spoluúčast z hlediska částek má Allianz. Rozlišuje jak pojištění stavby a domácnosti, tak i riziko povodně a záplavy. U pojištění stavby je uvedeno 1 % z pojistného plnění u povodně, minimálně 30 000 Kč a u záplavy rovných 5 000 Kč. U pojištění domácnosti je uvedeno 1 % z pojistného plnění u povodně, minimálně 15 000 Kč a u záplavy rovné 3 000 Kč. Pojišťovna Allianz má nejvyšší minimální výše spoluúčasti u povodni a jako jediná rozlišuje zvlášť částky pro povodeň a záplavu.

Placené pojistné též velmi závisí **na lokalitě**, na povodňových zónách. Česká pojišťovna i Kooperativa používají stejné označení povodňových zón jako Česká asociace pojišťoven, tedy od 1. do 4. zóny. Pojišťovna Allianz má své vlastní označení – zóna A, B1, B2 a C. Ve výsledku však odpovídají zmíněným čtyřem stupňům, proto je vše vyobrazeno v jedné tabulce. Z tabulky je patrné, že čím vyšší povodňová zóna, tím vyšší je i pojistné, jelikož se stupňuje i riziko povodně a záplavy. Cílem pojišťoven není pravidelné vyplácení škod napáchaných povodni v místech častého výskytu tohoto živlu a v místech, kde se toto nebezpečí dle povodňových map s jistotou dá očekávat, nýbrž krytí náhle a nečekaně vzniklých škod. Ani jedna z pojišťoven nesjedná pojištění majetku pro nebezpečí povodně a záplavy ve 4. povodňové zóně, pouze je možné sjednat pojištění na ostatní rizika nabízených pojišťovnou včetně základních živlů. Pokud si chce klient sjednat pojištění v nejvíce rizikové zóně, ve které je riziko povodně ještě pojistitelné, pak má dle tabulky nejvýhodnější nabídku z hlediska ceny *pojištění domácnosti u České pojišťovny a pojištění stavby u obou zbylých pojišťoven s náhodně stejnou částkou.*

Tabulka č. 24: Rozdíly v nárůstu pojistného vzhledem k povodňovým zónám (v %)

	Rozdíl mezi 1. a 2. zónou	Rozdíl mezi 2. a 3. zónou	Rozdíl mezi 1. a 3. zónou
Česká pojišťovna			
Stavba	48,86	32,82	97,73
Domácnost	12,41	11,01	24,79
Allianz			
Stavba	53,85	10,00	69,23
Domácnost	16,70	11,83	30,51
Kooperativa			
Stavba	50,00	46,67	120,00
Domácnost	29,31	24,00	60,34

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka č. 24 znázorňuje procentuální změny mezi jednotlivými povodňovými zónami vzhledem k výši placeného pojistného. Největší rozdíly mezi zónami má pojišťovna Kooperativa a to u pojištění stavby i domácnosti. Výše pojistného u pojištění stavby se dokonce mezi první a třetí zónou zvýší o 120 %, což už je znatelný rozdíl, jež nepotěší žádného klienta. I u pojištění domácnosti je oproti ostatním pojišťovnám výrazný vzestup. Pojistné se ve třetí zóně oproti první zvýší o 60,34 %. Pokud dojde ke změně povodňových map a nemovitost se díky své poloze posune do vyšší zóny, největší rozdíl v pojistném zaplatí klienti právě u Kooperativy. Druhé nejvyšší rozdíly v pojistném mezi první a třetí zónou má Česká pojišťovna, nejmírnější rozpětí částek mezi těmito zónami najdeme u pojišťovny Allianz. Pokud bychom hledali úplně nejnižší procentuální nárůst v pojistném, najdeme ho mezi druhou a třetí zónou u pojištění stavby pojišťovny Allianz. Placené roční pojistné se zvýší jen o 10 %.

Poskytnutá **sleva** na pojistném byla u všech pojišťoven ve stejné výši – 30 %. Klient si tedy u žádné z nich v tomto ohledu výrazně nepolepší a změny ve výši pojistného poskytnuté slevy nemají na svědomí. Jedná se o maximální slevu, kterou pojišťovny u tohoto typu pojištění mohou poskytnout. Česká pojišťovna i Kooperativa ji nazývají maximální slevou pro věrného dlouholetého klienta. Pojišťovna Allianz slevu zdůvodňuje jako poskytnutí jistého bonusu při dlouholetém bezeškodném průběhu pojištění.

Pokud se týká **variant pojištění**, nejširší nabídku má Česká pojišťovna s pěti variantami pojištění majetku, což klientovi umožňuje větší flexibilitu. Riziko povodně a záplavy je zahrnuto až ve druhé variantě, základní varianta jej neobsahuje. Pojišťovna Allianz zahrnula do své nabídky tři varianty pojištění a klient se může pojistit proti riziku povodně a záplavy také od druhé varianty. Pojišťovna Kooperativa dává na výběr pouze dvě varianty pojištění a klient je pojištěn proti nebezpečí povodní a záplav již v základní variantě.

Při sjednání pojištění stavby i domácnosti se po zadání základních parametrů týkajících se například rozlohy stavby, počtu podlaží, přítomnosti podsklepení či podlahové rozlohy domácnosti automaticky vygeneruje minimální **pojistná částka**, kterou by měl klient respektovat, v opačném případě bude majetek podpojištěn. Lze však zadat na přání klienta i částku vyšší. V modelovém příkladu byly částky zvoleny lehce nad minimum, na základě doporučení a zkušeností pracovníka pojišťovny na přepážce. Pojistná částka nebo limit pojistného plnění zároveň určují horní hranici pojistného plnění při škodě. Platí, že čím vyšší pojistná částka je, tím vyšší pojistné je placeno. Pro kalkulaci byly zvoleny částky stejné, aby bylo možno pojištění spravedlivě porovnat.

Limity pojistného plnění u jednotlivých specifických rizik jsou závislé na zadané pojistné částce. V našem případě je pojistná částka zvolena stejná, přesto se limity u jednotlivých pojišťoven liší, avšak rozdíly nelze považovat za nijak zásadní. Klient si navíc limity může navýšit dle svých pojistných potřeb. Například limit pojistného plnění u rizika povodně a záplavy u pojištění staveb České pojišťovny zní na částku 5 170 000 Kč. Je to z toho důvodu, že pojišťovna automaticky pojistí i vedlejší stavby (garáž, pergola, bazén, kůlna aj.) ve výši 10 % z pojistné částky, tedy limit pojistného plnění na vedlejší stavby činí 470 000 Kč. Stejný postup praktikují i zbylé dvě pojišťovny.

Čekací doba je v pojistných podmínkách všech tří pojišťoven uvedena ve stejném rozmezí. Pokud tedy dojde ke škodní události způsobené povodní během deseti dnů od počátku pojištění, žádná z pojišťoven není povinna za tuto škodu vyplatit pojistné plnění, klient si tedy u žádné z pojišťoven z hlediska jejich čekací doby nepolepší.

Zmíněné pojišťovny se liší i v poskytovaných **asistenčních službách**. Jako nejvýhodnější se v tomto ohledu jeví pojišťovna Allianz, jež poskytuje asistenci zcela zdarma, a to u všech zvolených variant pojištění majetku bez výjimky. Pojišťovna Kooperativa neposkytne asistenci k pojištění rekreačního objektu. Klient má možnost asistenci využít

u každého pojištění majetku v druhé variantě Komfort, nebo u pojištění bytového domu ve všech variantách. Zde již nastávají jistá omezení a klient s nimi musí počítat. I Česká pojišťovna má ohledně asistenčních služeb stanoveny podmínky. Výhodou pro klienta může být možnost výběru ze tří základních variant asistence, jež se liší v rozsahu služeb a pomoci od pojišťovny. Tento výběr předešlé dvě pojišťovny nemají. Avšak za každou variantu asistence u České pojišťovny se platí. Částka je již zahrnuta do celkového ročního pojistného stanoveného ve smlouvě. U varianty asistence Standard činí 100 Kč, u varianty Nadstandard 250 Kč a u varianty Exclusive 300 Kč. Ještě stojí za zmínku, že základní varianta pojištění majetku Start u České pojišťovny žádný druh asistence neobsahuje, klient tedy za asistenci neplatí.

Tabulka č. 25: Celkový souhrn parametrů pojištění majetku u tří pojišťoven

	Česká pojišťovna		Allianz		Kooperativa	
	Stavba	Domácnost	Stavba	Domácnost	Stavba	Domácnost
Varianta	Standard	Standard	Optimal	Optimal	Prima	Prima
Pojistná částka	4 700 000	800 000	4 700 000	800 000	4 700 000	800 000
Sleva	30%	30%	30%	30%	30%	30%
Spoluúčast základní	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	1 000 Kč	1 000 Kč
Spoluúčast při povodni	1% z poj.plnění (min. 10 000 Kč)	1% z poj.plnění (min. 5 000 Kč)	1% z poj.plnění u povodně (min. 30 000 Kč), u záplavy 5 000 Kč	1% z poj.plnění u povodně (min. 15 000 Kč), u záplavy 3 000 Kč	1% z poj. plnění (min. 10 000 Kč)	1% z poj. plnění (min. 10 000 Kč)
Čekací doba	10 dnů	10 dnů	10 dnů	10 dnů	10 dnů	10 dnů
Asistenční služby	Ano, zpoplatněné	Ano, zpoplatněné	Ano, zdarma	Ano, zdarma	Ano, zdarma	Ano, zdarma

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Dotazníkové šetření – neživotní pojištění: majetek občanů

Cílem provedeného dotazníkového šetření zaměřeného na neživotní pojištění je zjistit, jaký je postoj občanů České republiky k majetkovému pojištění, tedy pojištění nemovitosti a domácnosti, které úzce souvisí nejen s pojistnou událostí povodeň a záplava. Výsledek šetření upozorní i na případné chyby, kterých se občané v souvislosti s pojištěním dopouští, tím se zmírní případné negativní následky při vzniku škodní události a pomůže jim lépe se s událostí vypořádat, a to převážně z finančního hlediska.

Dotazníkové šetření proběhlo formou online výzkumu na internetovém portálu www.vyplnto.cz, který slouží k provádění komplexních online průzkumů. Šetření se konalo v období od 12. února 2015 do 13. března 2015 a zúčastnilo se ho celkem 200 respondentů. Podoba dotazníku je vložena do příloh.

Zprvu byly pokládány otázky obecnějšího rázu, například co si respondenti obecně myslí o pojištění majetku, zda ho shledávají důležitým, či si vůbec jsou vědomi rozdílů mezi pojištěním nemovitosti a domácnosti. Respondenti dále absolvovali podrobnější otázky například ohledně finanční hodnoty jejich majetku, o výši případné škody při pojistné události, jež jejich majetek zasáhla nebo konkrétní pojišťovně, kde mají pojištění sjednáno. Na konci dotazníku je čekalo zodpovězení otázek demografického charakteru týkající se věku, pohlaví, současného zaměstnání atd.

4.5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Zprvu se šetření zaměří na obecné demografické a ekonomické charakteristiky respondentů. 70,37 % respondentů z dotazníkového šetření tvoří ženy, nejvíce zastoupená věková skupina je v rozmezí 19 – 30 let, která tvoří 41,67 % respondentů. Nejmenší podíl tvoří věková skupina nad 60 let, pouhých 8,33 %. Více jak polovina dotázaných je vysokoškolsky vzdělaných (53,7 %), nejmenším podílem přispěli ve výzkumu lidé se základním vzděláním (2,78 %). 45,37 % respondentů je zaměstnancem a 23,15 % studentem, nejmenším podílem k dotazníku přispěli nezaměstnaní (0,93%). Největší zastoupení mají lidé s příjmem celé domácnosti do 45 000 Kč (30,56 %) a nejmenší podíl mají respondenti s příjmem nad 80 000 Kč (0,93 %). Nejvíce, tedy 37,04 % dotázaných žije ve vlastním bytě a nejméně v bytě družstevním (13,89 %). Nejčastěji mají respondenti velikost domácnosti v rozmezí 61 – 80 m² (31,48 %) a pouze 3,7 % dotázaných uvedlo

nejmenší možnost rozlohy, konkrétně do 20 m². Většina dotázaných žije v Hlavním městě Praha (54,63 %) a Středočeském kraji (23,15 %), ostatní kraje mají zanedbatelné procento.

První úvodní otázka se týkala názorů na pojištění majetku. Celých 92,59 % dotázaných si myslí, že je důležité chránit svůj majetek prostřednictvím pojištění. Pouze 7,41 % respondentů odpovědělo záporně, tedy neshledávají pojištění majetku za důležitý krok. Tato skupina osob, jež odpověděla záporně, byla tvořena převážně mladými lidmi ve věku od 19 do 30 let, konkrétně 37,5 % všech dotázaných, jejichž příjem za celou domácnost je do 15 000 Kč (62,6 %) a bydlí v pronájmu (50 %). Důvodem může být fakt, že mladí lidé ještě nejsou příliš zodpovědní, nemají zkušenosti a neuvědomují si možnost rozsáhlých následků škod, hlavně z finančního hlediska. Dle příjmu domácnosti lze soudit, že tito lidé zatím žijí sami a v případě života v pronajatém bytě spoléhají na majitele. Výsledek lze v souhrnu považovat za pozitivní, neboť převážná většina lidí uvažuje zodpovědně a nechtějí nechat nic náhodě.

Graf č. 11: Obecný postoj občanů k pojištění majetku

Zdroj: Dotazníkové šetření

43,52 %, tedy většina respondentů udalo, že hodnota jejich nemovitosti, pokud by došlo k pořízení v současné době, je do 4 mil. Kč. 26,85 % dotázaných má nemovitost v hodnotě do 2 mil. Kč a 17,59 % v hodnotě nad 4 mil. Kč. Zbytek udává hodnotu jejich nemovitosti v nejnižším nabízeném rozmezí a to do 1 mil. Kč, konkrétně 12,04 % respondentů.

Následovala podobná otázka, ale tentokrát ohledně hodnoty zařízení domácností, tedy všech movitých věcí. 33,33 % respondentů vybralo hodnotu do 300 000 Kč. 29,63 lidí má hodnotu zařízení v domácnosti nad 300 000 Kč, 22,22 % respondentů do 200 000 Kč a zbytek dotázaných, jež tvoří 14,81 %, odhadli hodnotu zařízení do 100 000 Kč, tedy nejnižší rozpětí, jež bylo na výběr.

Další otázka se týkala problematiky, zda si lidé uvědomují a je jim znám hlavní rozdíl mezi pojištěním nemovitosti a domácnosti. Tuto skutečnost potvrdilo 74,07 % respondentů. Avšak 25,93 % dotázaných si rozdíl mezi těmito dvěma druhy pojištění není vědomo. Opět tuto skupinu lidí žijících v nevědomosti tvoří nejnižší věková skupina z dotazníku, tedy lidé od 19 do 30 let, konkrétně 50 %. Trochu zarážející může být zjištění, že jsou to převážně lidé s vysokoškolským vzděláním (57,14%), kteří by určité povědomí o funkci a účelu majetkového pojištění měli mít. Tato otázka souvisí i s otázkou první, ohledně důležitosti majetkového pojištění. Většina lidí, kteří pojištění pokládají za zbytečné, rovněž zaškrtnla odpověď ne u otázky, zda si jsou vědomi rozdílu mezi pojištěním nemovitosti a domácnosti.

Graf č. 12: Rozdíly v pojištění domácnosti a nemovitosti

Zdroj: Dotazníkové šetření

Další otázka, kterou lze pokládat za jednu z nejdůležitějších v šetření zněla, zda lidé mají uzavřenou pojistnou smlouvu na pojištění majetku, ve výsledku 80,56 % dotázaných odpovědělo pozitivně. Což je velmi dobré zjištění. 14,81 % lidí žádné pojištění nemá a zbytek 4,63 % neví.

Graf č. 13: Uzavřená smlouva na pojištění majetku

Zdroj: Dotazníkové šetření

Největší zastoupení v uzavřeném majetkovém pojištění má věková skupina 41-50 let, všichni v tomto věku mají majetkové pojištění sjednáno. Naopak nejméně pojištěnou skupinou jsou lidé ve věku od 19 do 30 let, 66,67 % z nich pojištění má. Z výzkumu vyplývá, že s věkem pojištěnost stoupá, avšak nejedná se o úměru přímou, ale ukazatel pojištěnosti spíše závisí na životním období člověka, které je též úzce spjato s finanční situací a velikostí příjmu. Na tuto problematiku poukazuje druhá tabulka, ze které je patrné, že respondenti s nejvyšším měsíčním příjmem za domácnost, který byl na výběr, vykazují nejvyšší pojištěnost (100 %). Zato nejnižší pojištěnost je prokázána u skupiny s nejnižšími měsíčními příjmy za domácnost, kde dosahuje pouhých 52,63 %.

Tabulka č. 26: Pojištěnost podle věku (v %)

Věková skupina	Sjednáno pojištění		
	Ano	Ne	Nevím
19 - 30 let	66,67	24,44	8,89
31 - 40 let	90,00	10,00	0,00
41 - 50 let	100,00	0,00	0,00
51 - 60 let	85,71	14,29	0,00
Nad 60 let	77,78	11,11	11,11

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z Dotazníkového šetření

Tabulka č. 27: Pojištěnost podle měsíčního příjmu domácnosti (v %)

Příjem (v Kč)	Sjednáno pojištění		
	Ano	Ne	Nevím
Do 15 000	52,63	36,84	10,53
Do 30 000	80,00	20,00	0,00
Do 45 000	90,91	3,03	6,06
Do 60 000	90,48	4,76	4,76
Do 80 000	77,78	22,22	0,00
Nad 80 000	100,00	0,00	0,00

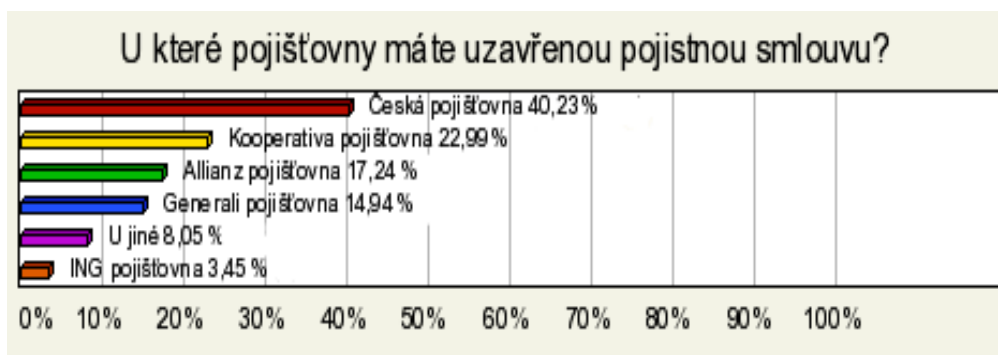
Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z Dotazníkového šetření

Pojištěnost dle výzkumu také závisí na současné hodnotě nemovitosti a hodnotě zařízení domácnosti, s vyšší hodnotou majetku totiž stoupá i počet pojištěných. Většina pojištěných respondentů má hodnotu nemovitosti do 4 mil. Kč (37,96 %) a domácnosti do 300 000 Kč (36,78 %), což jsou jedny z nejvyšších možností na výběr. Naopak hodnota majetku nepojištěných respondentů se pohybuje v nejnižších číslech, které bylo možné zvolit. Hodnotu zařízení domácnosti do 100 000 Kč udalo 56,25 % a hodnotu nemovitosti do 1 mil. 43,75 % dotázaných.

Jako nejčastější důvod nepojištění lidé uvedli pocit nedůvěry vůči pojišťovnám a jiné důvody, obě možnosti mají shodně po 37,5 %. Další častou příčinou nepojištění je finanční situace a to, že lidé pojištění považují za zbytečné, opět oba důvody mají 18,75 %. Jako nejméně častý důvod nepojištění respondenti uvedli nedostatečnou informovanost o nabízených produktech. Odpovědělo tak 12,5 % dotázaných.

Nejvíce dotazovaných, kteří odpověděli na předchozí otázku kladně, konkrétně 40,23 % z nich má pojistnou smlouvu na pojištění majetku uzavřenu u České pojišťovny. Což odpovídá faktu, že tato pojišťovna je dosavadní jedničkou na českém trhu. 22,99 % respondentů má pojištění sjednáno u pojišťovny Kooperativa, 17,24 % u pojišťovny Allianz, 14,94 % u pojišťovny Generali, necelé 4 % u pojišťovny ING a zbylých 8,05 % respondentů u jiných pojišťoven. Vzhledem k podílu pojišťoven na celkovém pojistném se na prvních příčkách drží právě Česká pojišťovna, Kooperativa a Allianz. Dotazníkové šetření tomu i odpovídá a zmíněné pojišťovny získaly největší sympatie od respondentů.

Graf č. 14: Preference pojišťoven

Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud se lidé rozhodují o tom, u jaké pojišťovny hodlají pojištění uzavřít, tak je pro ně nejdůležitější doporučení a zkušenosti od jiných lidí. Odpovědělo tak 42,53 % dotázaných. Mezi další důležitá kritéria patří cena pojistného (37,93 %), možnost výběru pojistných rizik (26,44 %) a také zkušenosti s předešlou likvidací pojistné události (14,94 %). Podle informací pracovníků pojišťoven na přepážkách, kde docházelo k tvorbě kalkulace pojištění majetku a následnému srovnání tří pojišťoven, se lidé nejčastěji ptají na cenu pojištění. Což rozhodně není nejdůležitějším kritériem při výběru. V dotazníkovém šetření se však tato možnost objevila až na druhém místě. Předstihlo ji tedy doporučení od jiných lidí.

95,4 % respondentů majících sjednané pojištění je se svou stávající pojišťovnou spokojeno. Toto lze považovat za velmi pozitivní výsledek.

Nejčastěji dochází ke sjednání pojistné smlouvy na obchodním místě, tedy v konkrétní pojišťovně. Zvolilo tak 36,78 % pojištěných respondentů. Druhý nejoblíbenější způsob je prostřednictvím makléře (28,74 %) a výhradního pojišťovacího agenta VPA (27,59 %). Jen 8,05 % respondentů si pojištění sjednalo pomocí internetu a 2,3 % z nich telefonicky. Z tohoto zjištění vyplývá, že ne vždy lidé chtějí sjednat pojištění v pohodlí domova, nýbrž se raději vydají za zkušenou osobou, která jim případně zodpoví nejrůznější dotazy tváří v tvář.

Další otázka se týkala problematiky, zda klienti často aktualizují své stávající pojistné smlouvy, pokud například dojde k rekonstrukci či dovybavení domácnosti. Dotazníkové šetření v tomto případě neposkytlo pozitivní výsledek. 85,06 % dotázaných uvedlo, že jejich smlouvy aktualizovány nejsou. Je to překvapivě velké číslo a z tohoto důvodu

posléze dochází k podpojištění majetku, kdy aktuální hodnota majetku neodpovídá pojištění.

Další část dotazníku se zabývala konkrétními pojistnými událostmi. U 62,04 % respondentů k žádné škodní události během uplynulých let nedošlo. 37,04 % dotázaných škodní událost zaznamenalo a zbylých 0,93 % si není jista. Z respondentů, u kterých v uplynulých letech došlo ke škodní události, pouze 2,5 % z nich pojištěno nebylo. Je to poněkud malé číslo, ale stále takoví lidé existují a tento krok je považován za velkou chybu. V drtivé většině případů byl tedy majetek zodpovědně zabezpečen pojištěním.

Graf č. 15: Existence pojištění majetku u respondentů s proběhlou škodní událostí

Zdroj: Dotazníkové šetření

U respondentů, kteří na předchozí otázku odpověděli kladně a zažili škodní událost, se nejčastěji v uplynulých letech objevila povodeň a záplava (30,95 %). Druhou nejčastější událostí byla krádež či loupež (19,05 %), dále vodovodní událost (16,67 %), vichřice a krupobití (9,52 %), požár (7,14 %) a úder blesku jen v 2,38 % případů. 14,29 % dotázaných zvolilo jinou událost, jež nebyla na výběr.

Graf č. 16: Nejčastější škodní události

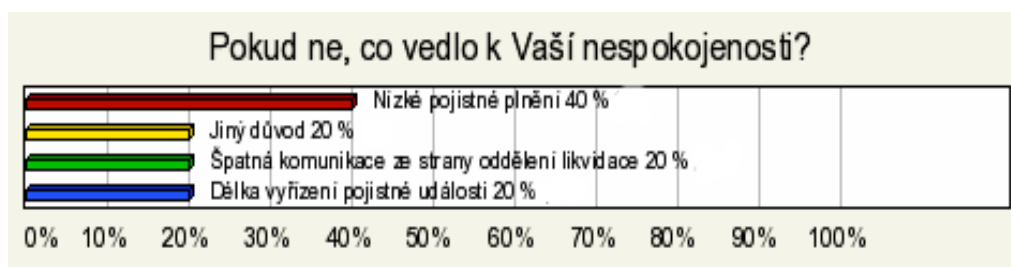

Zdroj: Dotazníkové šetření

Povodně a záplavy lidé nejčastěji zažili v roce 2006 (46,15 %), dále v roce 2002 (38,46 %) a 2013 (15,38 %). Jiné roky se v dotazníkovém šetření neobjevily. Pokud se zaměříme na přibližnou výši škod způsobených povodní, tak respondenti psali částky v rozmezí od 7 000 Kč až do 2,5 mil. Kč. Z toho vyplývá, že povodně mohou napáchat jak menší škody, tak i velmi závažné, kdy by se občané se situací bez pojištění vyrovnávali těžce. Respondenti, kteří zažili za uplynulé roky druhou nejčastější pojistnou událost krádež či loupež, uvedli rozmezí přibližného rozsahu poškození od 18 000 Kč do 100 000 Kč. Nejčastěji například docházelo k odcizení elektroniky, cenností, mobilního telefonu či krádež jízdních kol a náradí z dílen a garáží. Rozmezí u poškození z vodovodní události (např. prasklé vodovodní potrubí, vyteklá voda z pračky) již bylo značně nižší, a to od 2 000 Kč do 20 000 Kč.

Když poté došlo k likvidaci pojistné události, s výsledkem bylo spokojeno 75 % dotazovaných. Nespokojení respondenti jako nejčastější důvod jejich zklamání uváděli nízké pojistné plnění (40 %), dále špatnou komunikaci ze strany oddělení likvidace (20 %) a délku vyřízení pojistné události (20 %). Zbýlých 20 % respondentů zvolilo jiné důvody.

Graf č. 17: Důvody nespokojenosti s likvidací

Zdroj: Dotazníkové šetření

5 Výsledky a diskuse

Do problematiky neživotního pojištění neodmyslitelně patří pojem riziko. Pojištění je definováno jako nejčastější způsob přenosu rizika negativních dopadů nahodilosti, které se přenáší z ekonomického subjektu na specializovanou instituci - pojišťovnu. Nepojistitelnou se stává událost, jež určitě nastane, jež není nahodilá. V diplomové práci došlo k analýze několika oblastí neživotního pojištění dle určitých parametrů. Jednalo se především o podíl samotného neživotního pojištění na českém trhu, tuzemské pojišťovny, pojistná plnění a pojistné události z hlediska jednotlivých rizik se zaměřením na živelní rizika, jednotlivé povodňové události a jejich následky s nezbytnými opatřeními pojistného trhu. Též došlo k analýze majetkového pojištění občanů a k průzkumu ohledně zmíněného pojištění pomocí dotazníkového šetření. Stanovený cíl práce byl tímto splněn.

Procentuální podíl neživotního pojištění na českém pojistném trhu dle posledních dostupných výsledků z výročních zpráv z roku 2013 byl převažující. Trh jím byl tvořen z 61 %. Mezi pojišťovny s největším podílem na celkovém pojistném se na první místo zařadila Česká pojišťovna, za ní pojišťovna Kooperativa na třetím místě byla pojišťovna Allianz. Proto byly tyto zmíněné pojišťovny zařazeny i do modelového příkladu ohledně komparace pojištění majetku. Dle parametrů předepsaného smluvního pojistného i podílu na trhu byly výsledky stejné.

Dle výsledků vyplývajících z analýzy vyplaceného pojistného plnění v neživotním pojištění za posledních pět let lze prohlásit, že tento trend je rostoucí a pojistné plnění se oproti roku 2012 rapidně zvýšilo. Na celkovém vyplaceném pojistném plnění v roce 2013 se neživotní pojištění oproti životnímu podílelo 46 % a převažující vliv tímto nebyl potvrzen. V konkrétní výši ve vyplaceném pojistném plnění dle rizik vede havárie

motorových vozidel a v celkovém úhrnu všech rizik je trend opět rostoucí. Analýza počtu vyřízených pojistných událostí vykazuje též rostoucí výsledky a z 59 % se na nich podílela odvětví neživotního pojištění. Škody na pojistných událostech v živelním pojištění i počet těchto událostí zaznamenávají výkyvy v jednotlivých letech. Je to převážně způsobeno ničivými povodněmi, které se v těchto letech staly a čísla náhle zvýšily.

Proběhla též podrobná analýza čtyř nejničivějších povodní z hlediska celkových ekonomických škod od počátku devadesátých let. Tyto události jsou z let 1997, 2002, 2010 a 2013, přičemž nejvyšší celkové ekonomické škody napáchaly povodně z roku 2002, zhruba 73 mld. Kč. Po provedené komparaci dvou nejničivějších povodní, tedy z roku 1997 a 2002 se dospělo k zajímavým skutečnostem. Pojištěné škody roku 1997 tvořily pouhých 15 % z celkových škod a v roce 2002 se toto číslo vyšplhalo na zhruba 50 % celkových škod. Je to výrazný skok a znak toho, že lidé poznali sílu živlu na vlastní kůži a do budoucna nechtěli ponechat nic náhodě. Stejně uvažovali i ti, které povodeň sice nezasáhla, nýbrž možnost dalšího výskytu povodní se tímto stala do budoucna pravděpodobnější. V důsledku těchto ničivých živelních událostí postupně docházelo ke změnám na pojistném trhu a byla přijata nová nezbytná opatření. Mezi ty hlavní patří zvýšení sazeb pojistného u pojištění občanů i podnikatelů, nové nižší limity pojistného plnění u povodňových škod, vyšší spoluúčast, nová doplňková pojištění katastrofických rizik, snaha provádět lepší risk management a tvorba scénářů při zásahu určitých míst povodní. Také byla vytvořena důležitá aplikace s názvem Povodňové mapy, díky které je možné zobrazit záplavové zóny konkrétní lokality a tím určit riziko povodně a záplavy. Tato aplikace slouží nejen občanům, ale také pojišťovnám při uzavírání pojištění.

Cílem modelového příkladu majetkového pojištění bylo upozornit na základní odlišnosti těchto pojištění u tří tuzemských pojišťoven. Vzhledem k provedené analýze nelze jednoznačně určit, která pojišťovna má oproti ostatním dvěma pojišťovnám výrazná pozitiva a které pojištění je tak pro klienta nejlepší dle všech dostupných hledisek.

Výši pojistného obecně ovlivňuje pojistná částka, spoluúčast a lokalita dle povodňových zón. Patří mezi ukazatele, na které se klient zaměří jako první. Placené pojistné je tedy ovlivňováno i několika dalšími parametry, které má každá pojišťovna jinak nastavené. Jeden z parametrů se může jevit jako výhoda oproti ostatním, nýbrž v celkovém výsledku to může být pouze zanedbatelná část všech pozitiv. Vezměme si například zpoplatněné

asistenční služby u České pojišťovny oproti ostatním, což na první pohled působí negativním dojmem. Tato pojišťovna má však na druhou stranu nejširší výběr z možných variant pojištění, jež se liší rozsahem rizik, na rozdíl od pojišťovny Kooperativa, která poskytuje pouze dvě možné varianty, ale asistenci nabízí zcela zdarma. Je to individuální rozhodnutí každého, co je pro něho nejdůležitější. Pokud vezmeme v potaz jen cenové hledisko (celkové roční pojistné za pojištění majetku), nejlevněji pro první a druhou povodňovou zónu vychází pojištění u pojišťovny Kooperativa, pro třetí povodňovou zónu u pojišťovny Allianz. V případě, že se v důsledku povodní pozmění povodňové mapy a nemovitost se tím posune do vyšší povodňové zóny, nejvíce si na ročním pojistném připlatí klient pojištěný u Kooperativy. Hned za ní je Česká pojišťovna a pojišťovna Allianz má rozdíly v placeném pojistném mezi zónami nejmírnější.

V závěrečném shrnutí lze poukázat na pár skutečností vyplývajících z dotazníkového šetření, kdy se občané v pojištění majetku dopouští chyb. Stále existují lidé domnívající se, že se jim nic nemůže přihodit, pojištění považují za nedůležité a vůbec se nepojistí. Avšak riziko škodní události je celkem vysoké.

Dalším problémem je podpojištění majetku, kdy pojištění neodpovídá jeho aktuální hodnotě a tím jsou klienti vystaveni zbytečnému riziku. Při vzniku škodní události je škoda uhrazena částečně. Lidé by si měli uvědomit, že se hodnota majetku s uplynulými roky mění a to nejen z důvodu nových investic. Například u rodinného domu, který byl pojištěn začátkem devadesátých let, jeho hodnota s naprostou pravděpodobností vzrostla.

Dalším nedostatek je nevědomost ohledně rozdílů mezi pojištěním nemovitosti a domácnosti. Klient se mylně domnívá, že v pojištění nemovitosti je zahrnuto vše, včetně zařízení a posléze je nemile překvapen. Je dobré se při sjednání pojištění sejit s pojišťovacím poradcem a raději se na vše zeptat dříve, než dojde k chybě, či si pečlivě prostudovat pojistné podmínky dané pojišťovny.

Stejně tak se nevyplácí na pojištění šetřit, tato skutečnost může posléze vést ještě k větším finančním potížím. Jak již bylo zmíněno v kapitole zabývající se modelovým příkladem pojištění majetku, pro většinu lidí je cena tím, čeho si všimnou nejdříve a čím se posléze i řídí. Není vhodné tedy brát v úvahu jen kritérium ceny, ale prozkoumat i ostatní parametry a dle nich se rozhodnout. Klíčová otázka dotazníkového šetření týkající se pojištěnosti mimo jiné prokázala, že pojištěnost je ovlivněna věkem, celkovým měsíčním

příjmem domácnosti a též současnou hodnotou nemovitosti a zařízením domácnosti. Nejnižší pojištěnost je prokázána u dotazovaných ve věkové skupině 19 – 30 let (žádný respondent nebyl ve věku do 18 let), zároveň je nejnižší podíl pojištěných respondentů s příjmem za domácnost do 15 000 Kč, což opět představuje nejnižší rozmezí, jež bylo na výběr. A nakonec s vyšší současnou hodnotou majetku pojištěnost stoupá. Ve výsledku je nutné říci, že finanční situace hraje významnou roli ve vztahu k pojištěnosti a jako nejčastější důvod nepojištění lidé uvedli pocit nedůvěry vůči pojišťovněm.

Dobře sjednané pojištění majetku sice nedokáže eliminovat počet vzniklých pojistných událostí, ale dokáže velmi dobře zmírnit dopad následků, pokud k událostem dojde. Česká asociace pojišťoven se již několik let snaží občanům pojištění více přiblížit díky tzv. měsíci pojištění, kdy je každým rokem určen jeden konkrétní měsíc, během něhož dochází k nejrůznějším akcím na podporu významnosti pojištění.

6 Závěr

Český pojistný trh je charakteristický dlouhodobým rostoucím trendem. Pojišťovnictví spadá pod finanční trh a je ovlivňováno mnoha faktory, například ekonomickým vývojem i stoupající životní úrovní obyvatel. Komerční a podnikatelské aktivity tvoří základy současného pojišťovnictví a to má tedy i pevnou vazbu s podnikáním. Jeho účelem je uspokojení náročných potřeb všech klientů pomocí svých pojistných produktů. Požadavkem tržního mechanismu, ve kterém se stále více a více zvětšuje konkurenční prostředí, je vzhledem k pojištění to, aby samotné komerční pojišťovny vystupovaly v rolích komerčních společností, jejichž cílem je dosažení žádaného ekonomického efektu. Důležitým cílem je vysoká úroveň a kvalita nabízených produktů směřujících k rozvoji a rozvoje je možné dosáhnout právě díky příjmům a následnému hospodářskému výsledku, díky kterému budou splněny i závazky pojišťoven. Lepší konkurenceschopnost pojišťoven je zajištěna jejich kvalitními službami pro klienty. Místo předražených reklamních spotů je pro pojišťovny výhodnější za sebou zanechat spokojené zákazníky, kteří se žádné reklamě nevyrovnají. Se spokojeností zákazníků souvisí i následná likvidace škod a s ní vzniklé závazky. V současné době objem náhrady škod z globálního hlediska stoupá a správně stanovená výše náhrady klientům se stává postupem času čím dál tím více významnější. Povodně lze považovat za nejzávažnější živelní škody na našem území. Objevují se však i v jiných státech Evropy a v celosvětovém měřítku dochází ke změnám klimatu. Čím

častější je frekvence výskytu povodní, tím stoupá i pojištěnost majetku obyvatel a pojišťovny (i zajišťovny) se ke vzniklé situaci musí postavit čelem a řádně na ni reagovat. Aby pojišťovny dostály svých závazků, musí se také zaměřit na zvýšenou frekvenci ostatních škod na majetku. Pro tuzemské pojišťovny je nezbytná úprava sazeb u pojištění majetku, zavedení nových částek u spoluúčasti a limitů pojistného plnění, dále je důležité zaměřit se na řešení katastrofických rizik pojištěním ze specifického hlediska a klást na ně větší důraz, nastolit lepší ocenění příslušných rizik či vytvářet modelace situací, kdy dojde k povodni v určitých lokalitách. Povodně v roce 1997 byly specifické především nepřipraveností lidí na tuto událost a ti si poté museli rozsáhlé škody hradit ze svých úspor. K novým opatřením ze strany pojišťoven došlo převážně na začátku roku 2003, tedy rok po nejničivějších povodních z hlediska celkových ekonomických škod v roce 2002. Nebyl to ale jediný rok, kdy se ceny zvedly, i v dalších letech mohou klienti zaznamenat zdražování pojistné ochrany.

Pokud se týká výběru jednotlivých pojistných produktů, je nutné vzít v úvahu neustále se rozvíjející pojistný trh a s tím spojené zlepšování a inovace aktuálních produktů, či zavádění produktů nových s cílem porazit konkurenty. Produkty, jež byly v minulosti u klientů populární, se mohly postupem času změnit a být nahrazeny produkty lepšími. Například u pojištění majetku mohlo dojít k rozšíření nabídky, dříve nabízené pojištění rodinného domu a bytového domu je doplněno i o pojištění rekreačního objektu. To se týká i rozrůstající se nabídky možných pojistitelných rizik. Je velmi pravděpodobné, že v případě opětovného provedení analýzy za pár let by výsledky byly značně odlišné a pojišťovny by se v závislosti na druzích pojištění majetku posunuly z jejich současných příček na jiné. Každý jedinec by si měl také uvědomit podstatu a význam pojištění, vytvořit si obecný přehled, jenž mu v budoucnu pomůže lépe zvládnout ne vždy snadnou situaci po pojistné události. Domov je často brán jako největší životní investice a měl by být chráněn pojištěním.

Neživotní pojištění nemá rezervotvorný charakter, funguje tedy pouze za účelem krytí rizik. Jeho rozsah rizik, které je možno pojistit, je oproti životnímu pojištění velmi rozsáhlý. Oblast neživotního pojištění lze charakterizovat tvrzením, že pojistit je možno cokoliv, jen je stěžejní otázkou za kolik. Neživotní pojištění vždy pro klienty zůstane klíčovým nástrojem v boji s nepřízní osudu.

7 Seznam použitých zdrojů

LITERÁRNÍ ZDROJE:

BÖHM, Arnošt, JANATKA, František. Pojištění úvěrových rizik v mezinárodním obchodě. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 204 s. ISBN 80-247-0816-7.

BÖHM, Arnošt, MUŽÁKOVÁ, Karina. Pojišťovnictví a regulace finančních trhů. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7431-035-5.

CIPRA, Tomáš. Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 260 s. ISBN 80-247-0838-8.

ČEJKOVÁ, Viktória. Pojistný trh. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 120 s. ISBN 80-247-0137-5.

DAŇHEL, Jaroslav. K řešení povodňového rizika pojištěním: K řešení rizikovosti nepříznivých změn klimatu v ČR pojištěním. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 47 s. ISBN 80-245-0644-0.

DAŇHEL, Jaroslav a kol. Pojistná teorie. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.

DAŇHEL, Jaroslav, DUCHÁČKOVÁ, Eva, RADOVÁ, Jarmila. Analýza globálních trendů ve světovém a českém komerčním pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 63 s. ISBN 978-80-245-1256-3.

DAŇHEL, Jaroslav, DUCHÁČKOVÁ, Eva. Teorie pojistných trhů. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

HOPKIN, Paul. Fundamentals of Risk Management: Understanding, evaluating and implementing effective risk management. 2nd edition. London: Kogan Page Limited, 2012. 407 s. ISBN 978-0-7494-6539-1.

HRADEC, Milan, ZÁRYBNICKÁ, Jana. Vybrané statě z pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2003. 116 s. ISBN 80-86754-09-X.

HRADEC, Milan, KŘIVOHLÁVEK, Václav, ZÁRYBNICKÁ, Jana. Pojištění a pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2005. 216 s. ISBN 80-86754-48-0.

JANATA, Jiří. Metodika přípravy rizikové zprávy pro pojistné trhy. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 138 s. ISBN 978-80-7431-032-4.

JANATA, Jiří. Pojištění a management majetkových podnikatelských rizik. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004. 87 s. ISBN 80-86419-64-9.

KAHOUN, Vilém, KUČEROVÁ, Božena, VURM, Vladimír. Vybrané kapitoly z pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Triton, 2008. 87 s. ISBN 978-80-7387-130-7.

KOZÁK, Jan T. a kol. Povodně v Českých zemích. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 146 s. ISBN 978-80-8694-639-9.

LANGHAMMER, Jakub. Změny v krajině a povodňové riziko: Sborník příspěvků semináře Povodně a změny v krajině. Praha: Přírodovědecká fakulta UK v Praze, 2007. 251 s. ISBN 978-80-86561-87-5.

NOWAK, Thomas. Non-life insurance – Linked securities: Risk and Pricing Analysis. Karlsruhe: Verlag Versicherungswirtschaft, 2014. 286 s. ISBN 978-3-89952-838-1.

RAIS, Karel, SMEJKAL, Vladimír. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 3. vyd. Praha: Grada, 2009. 360 s. ISBN 978-80-247-3051-6.

ŘEZÁČ, František. Řízení rizik v pojišťovnictví. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2011. 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.

TICHÝ, Milík. Ovládání rizika: Analýza a management. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415-5.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Aktuálně.cz, Ekonomika: Nové povodňové mapy zohledňují i přívalové deště [online].

© Centrum.cz, Atlas.cz 1999-2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z WWW:

<<http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nove-povodnove-mapy-zohlednuji-i-privalove-deste/r~2c5df06234db11e48e74002590604f2e/>>.

Allianz pojišťovna, a.s., Vše o Allianz: O společnosti [online]. © Allianz 2015 [cit. 2015-03-

10]. Dostupné z WWW: <<http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>>.

Allianz pojišťovna, a.s., Produkty: Majetek [online]. © Allianz 2015 [cit. 2015-03-10].

Dostupné z WWW: <<http://www.allianz.cz/produkty/majetek/>>.

Allianz pojišťovna, a.s., Produkty, Majetek: Pojistné podmínky – trvale obývané objekty

[online]. © Allianz 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z WWW:

<http://www.allianz.cz/file/4470/PP_trvale_obyvane_objekty_2014_v_9._4._14.pdf>.

Česká asociace pojišťoven, O nás, Výroční zprávy: Výroční zpráva 2013 [online].

© ČAP 2014 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/images/o-nas/vyrocnizpravy/2013.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, O nás, Výroční zprávy: Výroční zpráva 2012 [online].

© ČAP 2014 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/www/cap/images/o-nas/vyrocnizpravy/2012.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, Vše o pojištění: Pojištění majetku [online].

© ČAP 2014 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/nejcastejsi-dotazy/355-nejcastejsi-dotazy-pojisteni-majetku>>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-

03-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/2011-5.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-

03-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/2012-5.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/2013-5.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z WWW: <http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/zivelni_skody/STAT2014Q3ZIVEL20141024.pdf>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Mimořádné živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z WWW: <http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/zivelni_skody/CAPPovodne2013Vysledek_20131130.pdf>.

Česká asociace pojišťoven, Statistické údaje: Mimořádné živelní škody [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/2010-24.pdf>>.

Česká asociace pojišťoven, Tiskové centrum: S pojištěním proti živlům [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.cap.cz/images/Brozury/CAP_zivly_03.pdf>.

Česká asociace pojišťoven, Kalkulačky a aplikace: Povodňové mapy [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/kalkulacky-a-aplikace/povodnove-mapy>>.

Česká asociace pojišťoven, Kalkulačky a aplikace: Zpráva o nebezpečí povodně [online]. © ČAP 2014 [cit. 2015-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.cap.cz/kalkulacky-a-aplikace/povodnove-mapy>>.

Česká národní banka, Dohled a regulace: Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013 [online]. © Česká národní banka 2003-2015 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z WWW: <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf>.

Česká pojišťovna, a.s., Obchodní portál [online]. © Česká pojišťovna 2015 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z WWW: <<https://obchodniportal.cpas.cz/>>.

Česká pojišťovna, a.s., O nás: Profil [online]. © Česká pojišťovna 2015 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/profil>>.

Česká pojišťovna, a.s., O nás, Občané: Majetek [online]. © Česká pojišťovna 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/obcane/p?majetek>>.

Česká pojišťovna, a.s., Občané, Majetek: Všeobecné pojistné podmínky – pojištění Domova [online]. © Česká pojišťovna 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z WWW: <<https://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50012/majetek-pp.pdf>>.

Český hydrometeorologický ústav, Projekt vyhodnocení povodní v červnu 2013 [online]. © Český hydrometeorologický ústav 2000-2014 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z WWW: <http://voda.chmi.cz/pov13/DilciZprava_DU_4_2_Ekon-dopady_final.pdf>.

Hypoindex.cz, Dosáhne povodeň až k vašemu domu? [online]. © Fincentrum 2008-2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.hypoindex.cz/dosahne-povoden-az-k-vasemu-domu/>>.

Kooperativa pojišťovna, a.s., O nás: Základní informace [online]. © Kooperativa pojišťovna, a.s. 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/>>.

Kooperativa pojišťovna, a.s., Naše produkty: Pojištění majetku občanů [online]. © Kooperativa pojišťovna, a.s. 2015 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.koop.cz/nase-produkty/pojisteni-majetku-obcanu/>>.

Kooperativa pojišťovna, a.s., Naše produkty, Pojištění majetku občanů: Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti občanů [online]. © Kooperativa pojišťovna, a.s. 2015 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z WWW: <http://www.koop.cz/data/files/file_27_GENERAL.pdf>.

Nejlepší banka, Novinky [online]. © 2008-2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z WWW:
<<http://www.nejbanka.cz/aktualne/novinky>>.

Pojistný obzor, Archiv čísla 8/1998 [online]. © Česká asociace pojišťoven 2011 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.pojistnyobzor.cz/Archiv/Cisla/1998/Pojistny_Obzor_1998_8.pdf>.

Pojistný obzor, Archiv čísla 9/2003 [online]. © Česká asociace pojišťoven 2011 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z WWW:
<http://www.pojistnyobzor.cz/Archiv/Cisla/2003/Pojistny_Obzor_2003_9.pdf>.

8 Seznam obrázků, grafů a tabulek

SEZNAM OBRÁZKŮ:

- Obrázek č. 1:* Struktura rizik neživotní pojišťovny dle odhadu a zkušenosti
- Obrázek č. 2:* Proces řízení rizik neživotní pojišťovny
- Obrázek č. 3:* Vztah mezi frekvencí povodně a velikostí způsobených škod povodní
- Obrázek č. 4:* Meziroční změny vyplaceného pojistného plnění (v %)
- Obrázek č. 5:* Povodňová mapa ČR
- Obrázek č. 6:* Riziková zóna pro vybranou adresu

SEZNAM GRAFŮ:

- Graf č. 1:* Hrubé předepsané pojistné (v mld. Kč)
- Graf č. 2:* Hrubé předepsané pojistné roku 2013 (v mld. Kč)
- Graf č. 3:* Podíl odvětví neživotního pojištění na předepsaném pojistném (v %)
- Graf č. 4:* Pojišťovny dle jejich zaměření v roce 2013
- Graf č. 5:* Pojišťovny s největším podílem na celkovém pojistném v roce 2013 (v %)
- Graf č. 6:* Podíl vyplaceného pojistného plnění v roce 2013
- Graf č. 7:* Podíl pojištění na celkovém počtu vyřízených pojistných událostí v roce 2013
- Graf č. 8:* Podíl pojištěných škod na škodách celkových v roce 1997 a 2002
- Graf č. 9:* Poměr zasaženého majetku z hlediska občanů a podnikatelů během povodní 1997 a 2002
- Graf č. 10:* Umístění povodňových zón v krajích ČR
- Graf č. 11:* Obecný postoj občanů k pojištění majetku
- Graf č. 12:* Rozdíly v pojištění domácnosti a nemovitosti
- Graf č. 13:* Uzavřená smlouva na pojištění majetku
- Graf č. 14:* Preference pojišťoven
- Graf č. 15:* Existence pojištění majetku u respondentů s proběhlou škodní událostí
- Graf č. 16:* Nejčastější škodní události
- Graf č. 17:* Důvody nespokojenosti s likvidací

SEZNAM TABULEK:

- Tabulka č. 1:* Změny finančního hospodaření pojistitelů
- Tabulka č. 2:* Předepsané pojistné dle odvětví neživotního pojištění
- Tabulka č. 3:* Postup pojistitele při pojištění majetku
- Tabulka č. 4:* Pojišťovny s nejvyšším předepsaným smluvním pojistným a podílem na trhu v neživotním pojištění v roce 2013
- Tabulka č. 5:* Vyplacená celková pojistná plnění podle jednotlivých rizik (v tis. Kč)
- Tabulka č. 6:* Počet vyřízených pojistných událostí podle jednotlivých rizik (v ks)
- Tabulka č. 7:* Škody na pojistných událostech v živelním pojištění dle druhu škod (v tis. Kč)
- Tabulka č. 8:* Počet pojistných událostí v živelním pojištění dle druhu škod (v ks)
- Tabulka č. 9:* Celkový počet nahlášených pojistných událostí při povodních 1997
- Tabulka č. 10:* Průběh vyřizování pojistných událostí z povodní 1997
- Tabulka č. 11:* Průběh vyřizování pojistných událostí z roku 2002
- Tabulka č. 12:* Struktura pojištěných škod z povodní 2002
- Tabulka č. 13:* Statistika povodní ze srpna 2010
- Tabulka č. 14:* Vyplacená pojistná plnění při povodních v srpnu 2010
- Tabulka č. 15:* Statistika povodní z června 2013
- Tabulka č. 16:* Celkové škody z povodní v červnu 2013 dle krajů
- Tabulka č. 17:* Srovnání největších povodní z hlediska celkových ekonomických škod
- Tabulka č. 18:* Obecná statistika pojištění domácnosti za 3 roky
- Tabulka č. 19:* Obecná statistika pojištění budov a staveb za 3 roky
- Tabulka č. 20:* Varianty pojištění domácnosti a stavby u České pojišťovny, Asistenční služby
- Tabulka č. 21:* Varianty pojištění domácnosti a stavby u Kooperativy, Asistenční služby
- Tabulka č. 22:* Varianty pojištění domácnosti a stavby u Allianz, Asistenční služby
- Tabulka č. 23:* Celkové roční pojistné v jednotlivých povodňových zónách dle pojišťoven (v Kč)

Tabulka č. 24: Rozdíly v nárůstu pojistného vzhledem k povodňovým zónám (v %)

Tabulka č. 25: Celkový souhrn parametrů pojištění majetku u tří pojišťoven

Tabulka č. 26: Pojištěnost podle věku (v %)

Tabulka č. 27: Pojištěnost podle měsíčního příjmu domácnosti (v %)

9 Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník k pojištění majetku

Příloha č. 2: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Česká pojišťovna

Příloha č. 3: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Allianz

Příloha č. 4: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Kooperativa

Příloha č. 5: Oznámení škodní události z pojištění majetku

Příloha č. 6: Žádost o změnu pojistné smlouvy

Příloha č. 7: Žádost o ukončení neživotního pojištění

Příloha č. 8: Potvrzení o předložení návrhu na pojistnou smlouvu

Příloha č. 9: Souhlas klienta ke sjednání pojištění

Příloha č. 10: Prohlášení o vlastnictví předmětu pojištění

Příloha č. 11: Formulář pro seznam odcizených a poškozených věcí

Příloha č. 12: Formulář pro pojištění staveb

Příloha č. 13: Formulář pro výpočet hodnoty u pojištění domácnosti

Příloha č. 1: Dotazník k pojištění majetku

- 1** Myslíte si, že je důležité chránit svůj majetek prostřednictvím pojištění?

Ano
Ne

- 2** Dokážete odhadnout, jaká by byla výše hodnoty Vaší nemovitosti, pokud by došlo k jejímu pořízení v současné době?

Do 1 000 000 Kč
Do 2 000 000 Kč
Do 4 000 000 Kč
Nad 4 000 000 Kč

- 3** Dokážete odhadnout, jaká by byla výše hodnoty Vašeho současného zařízení v domácnosti (movité věci), pokud by došlo k jeho pořízení v současné době?

Do 100 000 Kč
Do 200 000 Kč
Do 300 000 Kč
Nad 300 000 Kč

- 4** Víte, jaké jsou základní rozdíly v pojištění domácnosti a v pojištění nemovitosti?

Ano
Ne

- 5** Máte uzavřenou pojistnou smlouvu na pojištění majetku - domácnosti či nemovitosti?

Ano
Ne
nevím

- 6** Jaký je důvod vašeho nepojištění?

Finanční situace
Nedostatečná informovanost o produktech
Pojištění je zbytečné
Pocit nedůvěry vůči pojišťovnám
Jiné důvody

- 7** U které pojišťovny máte uzavřenou pojistnou smlouvu?

Allianz pojišťovna
Česká pojišťovna

Generali pojišťovna
ING pojišťovna
Kooperativa pojišťovna
U jiné

8 Dle jakých kritérií jste se rozhodovali při volbě pojišťovny?

Cena pojistného
Zkušenost s předešlou likvidací pojistné události
Možnost výběru pojistných rizik
Doporučení jiných lidí

9 Jste s Vaší stávající pojišťovnou spokojeni?

Ano
Ne

10 Jakou cestou došlo ke sjednání pojistné smlouvy na pojištění?

Pomocí internetu
Telefonicky
Na obchodním místě (pojišťovna)
Prostřednictvím makléře
Prostřednictvím VPA (výhradní pojišťovací agent)

11 Dochází často k aktualizaci vašich pojistných smluv? Např. když dojde k přestavbě, rekonstrukci, dovybavení.

12 Došlo u vás v uplynulých 3 letech ke škodní události?

Ano
Ne

13 Pokud ano, k jaké?

Povodeň a záplava
Krádež, loupež
Vichřice, krupobití
Vodovodní událost
Požár
Výbuch
Úder blesku
Jiné

14 V jakém roce k povodni došlo?

1997

2002

2006

2009

2010

2013

V jiném roce

15 Jaký byl rozsah poškození? (v Kč)

16 Když došlo k likvidaci pojistné události, byli jste s výsledkem spokojeni? (výše pojistného plnění, postoj pojišťovny a jednání, délka likvidace.)

Ano

Ne

17 Pokud ne, co vedlo k vaší nespokojenosti?

Nízké pojistné plnění

Délka vyřízení pojistné události

Špatná komunikace ze strany oddělení likvidace

18 Pohlaví:

Muž

Žena

19 Věk:

Do 18 let

19 – 30 let

31- 40 let

41-50 let

51-60 let

Nad 60 let

20 Vzdělání:

Základní

Středoškolské s maturitou

Vyšší odborné

Vysokoškolské

21 Jsem (povolání):

Student
Důchodce
Zaměstnanec
Živnostník, podnikatel
Rodič na mateřské dovolené
Nezaměstnaný
Jiné

22 Typ nemovitosti, kde právě bydlíte:

Rodinný dům
Vlastní byt (družstvo)
Byt v pronájmu

23 Velikost domácnosti:

Do 20 m²
21- 40 m²
41 – 60 m²
61 – 80 m²
81 – 100 m²
Nad 100 m²

24 Místo bydliště (kraj):

Hlavní město Praha
Středočeský
Jihočeský
Plzeňský
Karlovarský
Ústecký
Liberecký
Královéhradecký
Pardubický
Vysočina
Jihomoravský
Olomoucký
Moravskoslezský
Zlínský

Příloha č. 2: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Česká pojišťovna

Domácnost		Limit (Kč)	Varianta			
Rozsah pojištění/pojistná nebezpečí			Standard	Exklusivní	Exklusivní PLUS	Exklusivní MAX
Živelní		Plná PČ	-	-	-	-
Povodeň a záplava		Plná PČ	-	-	-	-
Vodovodní		Plná PČ	-	-	-	-
Odcizení věci krádeží vloupáním		Plná PČ	-	-	-	-
Odcizení věci loupeží (v bytě, v domě...)		Plná PČ	-	-	-	-
Asistence Standard	Technická asistence – havárie, zablokování dveří, pomoc řemeslníka v nouzi	10 000	-	-	-	-
Pojištění skel „All-Risk“		20 000 ↑	-	-	-	-
Přepětí		10 000 ↑	-	-	-	-
Asistence Nadstandard	Právní asistence – pomoc při řešení sporů	30 000	-	-	-	-
	Přestěhování a náhradní ubytování	20 000	-	-	-	-
Odcizení věcí loupeží (loupežným přepadením) kdekoli v ČR		30 000	-	-	-	-
Zatečení atmosférických srážek		20 000	-	-	-	-
Sklokeramická deska v rámci pojištění skel		20 000	-	-	-	-
Porucha chladicího zařízení – znehodnocení obsahu		10 000	-	-	-	-
Vandalismus – nezjištěný pachatel		Plná PČ	-	-	-	-
Sprejerství v rámci vandalismu		20 000	-	-	-	-
Asistence Excl domácnost	Nákup/úklid po hospitalizaci či imobilitě	bez limitu	-	-	-	-
	Doprava z/do nemocnice a dovoz léků	2 500	-	-	-	-
Věci v zavazadlovém prostoru automobilu		20 000	-	-	-	-
Odpovědnost za škodu v běžném občanském životě		3,5 mil.	-	-	-	-
	Fixace ceny na 5 let	- ↑	-	-	-	-
Benefit	Peníze za jednoduchou škodu do 2 dnů	-	-	-	-	-
	Elektronický archiv domácnosti	-	-	-	-	-

Obytné budovy a související stavby		Limit (Kč)	Varianta			
Rozsah pojištění/pojistná nebezpečí			Standard	Exklusivní	Exklusivní PLUS	Exklusivní MAX
Živelní		Plná PČ	-	-	-	-
Povodeň a záplava		Plná PČ	-	-	-	-
Vodovodní		Plná PČ	-	-	-	-
Asistence Standard	Technická asistence – havárie, zablokování dveří, pomoc řemeslníka v nouzi	10 000	-	-	-	-
Pojištění skel „All-Risk“		20 000 ↑	-	-	-	-
Odcizení věci krádeží vloupáním nebo loupeží		10 000 ↑	-	-	-	-
Poškození nebo zničení stavebních součástí		10 000 ↑	-	-	-	-
Přepětí		10 000 ↑	-	-	-	-
Asistence Nadstandard	Právní asistence – pomoc při řešení sporů	30 000	-	-	-	-
	Přestěhování a náhradní ubytování	20 000	-	-	-	-
Poškození zateplené fasády (ptáky, hlodavci, hmyzem...)		10 000	-	-	-	-
Pojištění porostů na pozemku		20 000 ↑	-	-	-	-
Vandalismus – nezjištěný pachatel		20 000 ↑	-	-	-	-
Asistence Excl stavba	Úklid sněhu po hospitalizaci či imobilitě	2 500	-	-	-	-
	Zahradní práce, sekání dřeva	2 500	-	-	-	-
Sprejerství v rámci vandalismu		30 000	-	-	-	-
Zbrata vody – náhrada výdajů v rámci vodovodních nebezpečí		30 000	-	-	-	-
Náraz vozidla		Plná PČ	-	-	-	-
Odpovědnost za škodu vlastníka nemovitosti		3,5 mil. ↑	-	-	-	-

Od 1. 8. 2014 navýšeny limity viz. Veřejný přístup
 Základní limit lze navýšit
 V ceně
 Lze připojistit za peníze
 Nelze připojistit

Proč se pojistit u České Pojišťovny?

Nenabízíme vám pouhou likvidaci pojistné události, **pomáháme vám znovu bydlet.**

- **Nezůstanete bez střechy nad hlavou** – V případě škody, která způsobí neobyvatelnost domácnosti, zajistíme a zaplatíme **náhradní ubytování.**
- **Pomůžeme vám, když to potřebujete** – Prasklo vám topení? Zabouchli jste si dveře? Do 1 hodiny vám pošleme řemeslníka. Poradíme s hlášením a dokládáním škody i jak postupovat při řešení celé situace (co zajistit, zkontrolovat, na co dát pozor). Jsme tu pro vás **24 hodin denně/7 dní v týdnu.**
- **Šetříme váš čas** – Chcete opět bydlet co nejdříve? Využijte k nahlášení škody naši aplikaci „Pojišťovna“ pro chytré telefony, kde rychle a pohodlně odešlete fotografie z místa škody. A navíc při jednoduché škodě **peníze odešleme do 2 dnů.**

TIP „FUNGUJE TO VŠUDE“

- Pojištění nejen v místě bydliště, ale **kdekoli v ČR** – pojištěny jsou osobní věci, které máte na sobě a při sobě nebo v osobním automobilu
- **Na zahradě či terase** – pojištění pokrývá také zahradní nábytek, dekorativní předměty či dětské atrakce (houpačka, trampolína, skluzavka aj.)
- **Na chatě i chalupě** – pro rekreační domácnosti nově součástí také rizika přepětí a vandalismu (včetně nezjištěného pachatele)

TIP „JEDNODUŠE A PROFESIONÁLNĚ“

- Pojištění vedlejších staveb s limitem 10 % z pojistné částky **již v ceně** a bez nutnosti určování samostatných pojistných částek
- V případě úrazu nebo nemoci **pomoc s úklidem sněhu či posekání trávníku**

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Pomáháme vám jít dál

Příloha č. 3: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Allianz

Předmět pojištění, pojistné nebezpečí, pojištěné náklady - domácnost	Limity pojistného plnění		
	Normal	Optimal	Exkluziv
Cennosti - celkem (za 1 věc) - zvýšení limitu (dvojnásobek) - v trezoru (za 1 věc)	10 % (5 %) nelze sjednat 20 % (10 %)	20 % (5 %) 40 % (10 %) 40 % (10 %)	40 % (10 %) nelze sjednat 60 % (15 %)
Peníze a ceniny - v trezoru	nehradí se nehradí se	1 % 5 %	3 % 6 %
Vklady - v trezoru	1 % 2 %	2 % 5 %	5 % 10 %
Stavební součásti	5 %	10 %	20 %
Zvířectvo	1 %	2 %	5 %
Malá plavidla	20 tis. Kč	30 tis. Kč	70 tis. Kč
Příslušenství a náhradní díly motorových vozidel	20 tis. Kč	30 tis. Kč	70 tis. Kč
Věci ve vedlejších prostorech - navýšení limitu 1 - navýšení limitu 2 - navýšení limitu 3	2 %, max. však 20 000 Kč nelze sjednat nelze sjednat nelze sjednat	5 %, max. však 50 000 Kč o 150 tis. Kč o 200 tis. Kč o 300 tis. Kč	10 %, max. však 100 000 Kč o 150 tis. Kč o 200 tis. Kč o 300 tis. Kč
Loupežné přepadení	nehradí se	2 %	5 %
Náhradní ubytování	5 %, max. 6 měsíců	10 %, max. 6 měsíců	20 %, max. 6 měsíců
Vyčistění a vysušení bytu	1 %	2 %	5 %
Následná škoda	10 %	20 %	40 %
Mráz na vodovodu a topném systému	nehradí se	2 %	5 %
Vandalismus	nehradí se	nehradí se	první škoda v poj. roce, max. 10 %
Vniknutí atmosfér. srážek	nehradí se	nehradí se	první škoda v poj. roce, max. 20 %
Rozbití skla (nepojištěným nebezpečím)	nehradí se	nehradí se	první škoda v poj. roce, max. 10 %
Škody způsobené poruchou chladicího zařízení	nehradí se	nehradí se	první škoda v poj. roce, max. 5 %
Chybná funkce sprinkleru	nehradí se	nehradí se	první škoda v poj. roce, max. 5 %

60

Předmět pojištění, pojistné nebezpečí, pojištěné náklady - budova	Limity pojistného plnění		
	Normal	Optimal	Exkluziv
Vedlejší stavby	nehradí se	10 %	15 %
Mráz na vodovodu / na topném systému - zvýšení limitu (dvojnásobek)	nehradí se, nelze sjednat	2 % 4 %	5 % nelze sjednat
Ostatní škody na stavebním materiálu, mechanismech a nářadích (mimo krádež vloupáním, loupež)	max. 10 000 Kč (za pojistný rok)	max. 30 000 Kč (za pojistný rok)	max. 150 000 Kč (za pojistný rok)
Vandalismus	nehradí se	nehradí se, v případě připojištění první škoda v pojistném roce, max. 30 000 Kč	první škoda v pojistném roce, max. 150 000 Kč
Krádež vloupáním a loupež stavebních součástí, materiálů, mechanismů a nářadí	max. 10 000 Kč (za pojistný rok)	max. 30 000 Kč (za pojistný rok)	max. 150 000 Kč pro budovy ve výstavbě, max. 500 000 Kč pro budovy dokončené (za pojistný rok)
Následné škody (mimo krádež vloupáním, loupež, vandalismus, mrazu na vnějších dešťových svodech nebo poškození zateplené fasády)	5 %	10 %	15 %
Rozbití skla (nepojištěným nebezpečím)	nehradí se	první škoda v pojistném roce, max. 10 000 Kč	první škoda v pojistném roce, max. 150 000 Kč
Náhrada za ztrátu vody	nehradí se	nehradí se	první škoda v pojistném roce, max. 150 000 Kč
Škody způsobené zkratem	nehradí se	nehradí se, v případě připojištění max. 30 000 Kč (za pojistný rok)	max. 150 000 Kč (za pojistný rok)
Mobilní hasicí přístroje , vybavení hydrant, skříň a spol. prádelny	nehradí se	max. 30 000 Kč (za pojistný rok)	max. 150 000 Kč (za pojistný rok)
Movité věci ve vlastnictví bytového družstva nebo SVJ	nehradí se	max. 50 000 Kč (za pojistný rok)	max. 150 000 Kč (za pojistný rok)
Poškození zateplené fasády zvířaty a hmyzem	nehradí se	nehradí se	max. 150 000 Kč (za pojistný rok)
Skleníky	nehradí se	nehradí se	první škoda v pojistném roce, max. 150 000 Kč
Atmosférické srážky	nehradí se	nehradí se	první škoda v pojistném roce, max. 20 000 Kč
Náhradní ubytování	nehradí se	nehradí se	20 000 Kč, max. po dobu 6 měsíců/bytová jednotka
Chybná funkce sprinkleru	nehradí se	nehradí se	první škoda v pojistném roce, max. 150 000 Kč
Ztráta nájemného	nehradí se	nehradí se, v případě připojištění max. 300 000 Kč (za pojistný rok)	max. 500 000 Kč (za pojistný rok)

65

Příloha č. 4: Limity pojistného plnění, pojištění majetku – Kooperativa

Pojištění rodinného domu

- **Limity pojistného plnění**

Rodinný dům, rekreační budova, bytová a nebytová jednotka	PRIMA	KOMFORT
Movité věci	35 000 Kč	70 000 Kč
Stav. součásti sloužících k podnikatelské činnosti	25 000 Kč	50 000 Kč
Elektromotory	10 000 Kč	10 000 Kč
Nezjištěný vandal		30 000 Kč
Přepětí, podpětí		30 000 Kč
Zatečení atmosférických srážek		20 000 Kč
Mech. poškození zateplení vnějšího pláště budovy jakýmkoliv zvířetem		20 000 Kč
Únik vody v důsledku PU způsobené vodovodní událostí		20 000 Kč
Havárie rozvodů		5 000 Kč
Odcizení zabudovaného příslušenství budov a staveb (výstavba)		100 000 Kč
- jedná-li se o odcizení uvnitř budovy zabezpečené minimálně způsobem uvedeným ve Všeobecných pojistných podmínkách (výstavba)		250 000 Kč
Úklid a úprava pozemku postiženého živelní pojistnou událostí		10 000 Kč

Pojištění domácnosti

- **Limity pojistného plnění**

Domácnost	PRIMA	KOMFORT
Elektronické a optické přístroje, nosiče informací	15 %	30 %
Cennosti	10 %	20 %
Věci zvláštní hodnoty	10 %	20 %
Stavební součásti	10 %	20 %
Peněžní hotovost, vkladní a šekové knížky, platební karty	10 000 Kč	20 000 Kč
Zvířata	30 000 Kč	60 000 Kč
Věci sloužící k výdělečným účelům	30 000 Kč	60 000 Kč
Náklady na náhradní ubytování	30 000 Kč	60 000 Kč
Zatečení atmosférických srážek	Nepojištěno	20 000 Kč
Porucha chladicího zařízení	Nepojištěno	5 000 Kč
Havárie rozvodů	Nepojištěno	5 000 Kč
Skla – všechna rizika	Nepojištěno	5 % z pojistné částky
Věci uložené v nebytovém prostoru	5 %-10% z pojistné částky (byť v BD) 10%- v případě lepšího způsobu zabezpečení nebytového prostoru, uvedeného ve VPP M-500/12 čl.7, odst. 2b); 15 % z pojistné částky (byť v RD)	
Mimo místo pojištění Nosiče informací – nově	5 % z pojistné částky bez limitu plnění	

Příloha č. 5: Oznámení škodní události z pojištění majetku

**ČESKÁ
POJIŠŤOVNA**

**Oznámení škodní události
z pojištění majetku**

MAJ Verze 01

Číslo pojistné smlouvy

Pojištěný

Příjmení/Název firmy

Jméno

Titul

Rodné číslo/IČ

Ulice (místo)

Č.p./č.or.

Obec (pošta)

PSC

Telefon

Fax

E-mail

Základní údaje o škodě:

Datum vzniku

Hodina vzniku

Místo, kde došlo ke škodě a jeho popis:

Ulice (místo)

Č.p./č.or.

Obec (pošta)

PSC

Bližší identifikace místa (např. část budovy, patro, místnost atd.)

Popis škodní události (jak ke škodě došlo, příčina vzniku škody):

Seznam poškozených, zničených nebo odcizených věcí

Číslo položky	Popis věci	Stáří	Cena	Poškozeno/zničeno/odcizeno
0 1				
0 2				
0 3				
0 4				
0 5				
0 6				
0 7				
0 8				
0 9				
1 0				

TC09003002013

Číslo PU

Vyplňte podle vzoru: A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Seznam poškozených, zničených nebo odcizených věcí

Číslo položky	Popis věci	Stáří	Cena	Poškozeno/zničeno/odcizeno
1 1				
1 2				
1 3				
1 4				
1 5				
1 6				
1 7				
1 8				
1 9				
2 0				
2 1				
2 2				
2 3				
2 4				

Pozn. Nestačí-li místo, uveďte další položky na zvláštní příloze, kterou podepíšete a opatříte datem vyhotovení.

U položek typu ANO x NE vždy zakřížkujte možnost podle nastalé skutečnosti.

Bylo šetřeno policií? ANO NE

Která policie škodu šetřila?

Ulice (místo) Č.p./č.or.

Obec PSČ

Č. jednací policejního spisu

Zasahoval v místě Hasičský záchranný sbor? ANO NE

Jste vlastníkem věci, která byla postižena škodní událostí? ANO NE

Byly poškozeny, zničeny nebo odcizeny také cizí věci? Jaké?

Sloužila poškozená, zničená nebo odcizená věc k podnikatelské činnosti? ANO NE

Jste plátcem DPH? ANO NE

Jste pro případ této škody pojištěn u jiné pojišťovny? ANO NE

Pořizoval jste fotodokumentaci poškozených, zničených nebo odcizených věcí? Před škodou ANO NE Po škodě ANO NE

Byla škoda zaviněna konkrétní osobou? (Pokud ano, uveďte jméno, příjmení a adresu viníka) ANO NE

Příjmení/Název firmy

Jméno

Ulice (místo) Č.p./č.or.

Obec (pošta) PSČ

Jaká je výše škody podle Vašeho odhadu? Kč

Byla provedena prohlídka místa škody pracovníkem ČP? ANO NE

Prohlašuji, že všechny údaje mnou uvedené v tomto tiskopisu jsou pravdivé a že jsem nic nezamlčel.

V dne

Podpis klienta

Číslo pojistné smlouvy

Datum počátku pojištění

Strana 2 z 2

T.č. 4913/10/2011 MHA Česká pojišťovna a.s., Spálená 75/16, 113 04 Praha 1, Česká republika, IČ 45272956, zapsaná v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 1464

Příloha č. 7: Žádost o ukončení neživotního pojištění

		ŽÁDOST O UKONČENÍ NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	
		Číslo pojistné smlouvy	
UČASTNÍCI POJIŠTĚNÍ	Pojistitel: Česká pojišťovna a.s., Spálená 75/16, 113 04 Praha 1, IČ: 45272956, DIČ: CZ699001273, zapsaná v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 1464		
	Pojistník / Žadatel *) Příjmení / Název firmy _____ Pohlaví ☐ muž ☐ žena		
	Jméno _____ Titul _____		
	Rodné číslo / IČ _____		
	Adresa trvalého / jiného pobytu: Ulice (místo) _____ Č. p. _____ Obec (pošta) _____ PSČ _____ Telefon / E-mail _____		
*) Osoba odlišná od pojistníka jedná na základě doloženého dokladu prokazujícího oprávněnost žadatele (plná moc, úmrtí list apod.)			
ZPŮSOB UKONČENÍ	Vypište blok A nebo blok B		
	A Žádost o ukončení pojištění ze subjektivních důvodů: (je-li vyplněn blok A, již nevyplňujte DŮVODY ZÁNIKU)		
	☐ 1. Vypovídám pojištění: ☐ ke konci pojistného období ☐ do dvou měsíců od uzavření ☐ po pojistné události ☐ 2. Ukončuji pojistnou smlouvu pro nesouhlas se změnou výše pojistného ☐ 3. Odstoupení od smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory (do 14 dnů od uzavření) ☐ 4. Navrhuji ukončení pojištění ke dni *) _____ Podávám žádost / výpověď pouze ohledně těchto pojištění *): _____		
DŮVODY ZÁNIKU	B Oznámení o zániku z objektivních důvodů:		
	☐ změny v osobě vlastníka ☐ vyřazení vozidla z evidence ☐ úmrtí ☐ odcizení vozidla ☐ přepracování na poj. sml. č. _____ ☐ *přestěhování ☐ zániku poj. rizika (ukončení prac. činnosti, ...) _____ Zánik pojistné smlouvy ke dni: _____ 2 0 _____ *platí pouze pro ONŽP		
VRÁCENÍ PŘEPŁATKU	Žádám o vrácení případného přeplatku pojistného:		
	☐ Na pojistnou smlouvu č.: _____		
	☐ Na účet _____ Předčísí a číslo účtu _____ Kód banky _____ Název banky _____		
	☐ Na adresu: Jméno a příjmení / Název firmy _____ Ulice (místo) _____ Č. p. _____ Obec (pošta) _____ PSČ _____		
PŘÍLOHY	Přílohy: _____		
	Prohlášení zástupce pojistitele, který není správcem pojištění: Prohlašuji, že jsem žadatele seznámil s tím, že může být v nejbližších dnech telefonicky kontaktován specialistou ČP, který doplní konkrétní informace o nárocích a dopadech spojených s ukončením pojištění. Upozornění: Vystupuje-li za právnickou nebo fyzickou osobu zaměstnanec či zmocněnec, musí být u podpisu žadatele tyto náležitosti: vlastnoruční podpis, jméno a příjmení jednatel/ osoby, role, v níž jedná na základě plné moci nebo jiného dokumentu potvrzujícího oprávněnost žadatele k podání žádosti. Pojišťovací zprostředkovatel / zaměstnanec ČP musí být vždy identifikován ziskatelským číslem. V _____ dne 2 0 _____ Pokud od nás do 30 pracovních dnů od podání této žádosti neobdržíte jiné sdělení, bude Vaše žádost zpracována. Správce PS ANO ☐ NE ☐ Ziskatelské číslo _____ V případě, že se rozhodnete pojištění ponechat v platnosti, můžete pro návrh odvolání této žádosti využít speciální telefonní linku 800 237 339 v pracovních dnech od 8 do 17 hodin, a to nejpozději do dne ukončení pojištění.		
PROHLÁŠENÍ A PODPISY	Podpis žadatele / číslo OP _____		
	Jméno, příjmení a podpis pojišťovacího zprostředkovatele zastupujícího Českou pojišťovnu a.s. na základě plné moci/zaměstnanec České pojišťovny a.s. (nehodící se škrtněte) _____		

TC09936001055

*) Dohoda o ukončení pojištění vyžaduje schválení pojistitele.

Příloha č. 8: Potvrzení o předložení návrhu na pojistnou smlouvu

Potvrzení o předložení návrhu na uzavření pojistné smlouvy číslo

Pojistník

Příjmení, jméno, titul

Adresa

Prostřednictvím výpočetní techniky byl připraven návrh pojistné smlouvy obsahující tato pojištění:

Roční pojistné v Kč

☐ Pojištění domácnosti	
☐ Pojištění obytných budov a souvisejících staveb	
☐ Pojištění zařízení rekreačního objektu	
☐ Pojištění bytu a souvisejících prostor	
☐ Individuální pojištění movitých věcí	
☐ Pojištění odpovědnosti občana	
☐ Pojištění odpovědnosti z výkonu práva myslivosti	
☐ Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání	
☐ Atypické pojištění odpovědnosti	
☐ Pojištění asistence pro dům a byt	
☐	

Celkem předepsané roční pojistné v Kč

Písemná forma návrhu bude pojistníkovi zaslána poštou.

Návrh pojistné smlouvy lze přijmout zaplacením pojistného za první pojistné období ve výši Kč

nejpozději do, na účet České pojišťovny a.s. č. 246246/5500 pod variabilním symbolem

Pojistná smlouva je uzavřena, jakmile bylo pojistné zaplaceno.

Pojistné za první pojistné období ve výši Kč bylo inkasováno zástupcem ČP dne

blokem číslo

Pojistník prohlašuje, že veškeré jím poskytnuté informace a odpovědi v pojistné smlouvě jsou pravdivé, a zavazuje se oznámit pojišťovně bez zbytečného odkladu všechny změny.

Pojistník současně potvrzuje, že převzal předmluvní informace, všeobecné pojistné podmínky, doplňkové pojistné podmínky a sazebník poplatků, které jsou součástí pojistné smlouvy, a že je seznámen s jejich obsahem.

V dne

.....
Podpis pojistníka.....
Podpis a razítko zástupce ČP

Příloha č. 9: Souhlas klienta ke sjednání pojištění

Já,

Jméno

Příjmení

Rodné číslo

Bytem

jakožto pojištěný z pojistné smlouvy č., ze dne,
dávám souhlas se sjednáním pojištění sjednaného ve výše uvedené pojistné smlouvě.

V Dne Podpis.....

Příloha č. 10: Prohlášení o vlastnictví předmětu pojištění

Čestné prohlášení o vlastnictví předmětu pojištění

Já , r.č. bydliště čestně prohlašuji, že byla
"vypiš jednu ze skutečností prodána/darována" nemovitost pojištěná pojistnou smlouvou
č.....a tímto žádám ve smyslu příslušných ustanovení pojistných podmínek o ukončení
výše uvedené pojistné smlouvy k datu této žádosti.

V dne

.....
podpis prohlašujícího

Č. občanského průkazu:

Za Českou pojišťovnu a.s. ověřil:

jméno, příjmení, identifikace
podpis zástupce pojistitele

Příloha č. 11: Formulář pro seznam odcizených a poškozených věcí

**ČESKÁ
POJIŠŤOVNA**

P.O. BOX 305
601 00 Brno

Škodní událost č.:
Pojistná smlouva č.:
Formulář nelze použít pro oznámení jiné škodí události

Seznam odcizených a poškozených věcí

Pojištění

Příjmení:

Jméno:

Titul:

Datum narození:

Rodné číslo:

PSČ:

Bydliště:

Uvedte popis věci, typ, výrobní číslo, kdy a kde a za jakou cenu byla věc pořízena, předložte doklad o nákupu, případně jiný doklad, prokazující výši ceny a vlastnictví. U věcí připojištěných k výdělečné činnosti navíc uveďte k popisu položek, zda se jedná o inventář, movité věci, zásoby určené ke spotřebě nebo zpracování, nebo movité věci převzaté k poskytnutí služeb.

Položka č.	Podrobný popis věci	Pořízeno měs./rok	Cena v Kč	Doklad — Účet
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				

Příloha č. 12: Formulář pro pojištění staveb

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Pojištění staveb

Údaje o klientovi

Jméno a příjmení: RČ / IČ:
Adresa:

Údaje o nemovitosti

Místo pojištění, liší-li se od adresy klienta:

Specifikace domu: přízemní patrový podsklepený zděný dřevěný

Typ střechy: plochá sklonitá

Počet podlaží: Zastavěná plocha (m²):

Kolikrát bylo místo pojištění postiženo povodní / záplavou v posledních 10 letech?

Jedná se o novostavbu, tzn. od vydání stavebního povolení uplynulo max. 18 měsíců?

(pro získání trvalé 20% slevy nutno doložit kopii stavebního povolení, nebo číslo stavebního povolení a datum jeho vydání)

Je stavba nebo některá ze staveb na pozemku poškozena nebo zničena?

Je stavba nebo některá ze staveb na pozemku v rekonstrukci?

Přibližná hodnota vedlejších staveb je:

Doplňující informace pro správnou volbu varianty pojištění

Co klienta zajímá více? cena bez ohledu na rozsah krytí rozsah krytí za odpovídající cenu

Jaká rizika klienta nejvíce zajímají?

Zajímají klienta asistence? ano ne

Má klient zájem o pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka nemovitosti? ano ne

(Vztahuje se na škody způsobené cizím osobám: spadne sníh ze střechy na cizí auto, strom na sousedovu zahradu, ...)

Poznámky:

Příloha č. 13: Formulář pro výpočet hodnoty u pojištění domácnosti

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Pojištění domácnosti - výpočet hodnoty

Údaje o klientovi

Jméno a příjmení:

Adresa:

Pomocník pro výpočet hodnoty domácnosti

Položka:	Hodnota:	Celkem základní PČ:
ZÁKLADNÍ ZAŘÍZENÍ (veškerý nábytek včetně kuchyňské linky a vestavěného nábytku, koberce, osvětlení, ...)		
ODĚVY, OBUV, LŮŽKOVINY (veškeré ošacení a obuv všech členů domácnosti)		
BÍLÁ TECHNIKA, ELEKTROSPOTŘEBIČE (ledničky, pračky, sušičky, drobné kuch. spotřebiče, vysavač, fén, ...)		
AUDIO, VIDEO, IT TECHNIKA (mobily, PC, notebooky, fotoaparáty, kamery, TV, hi-fi věže, DVD, nosiče dat, ...)		
SPORTOVNÍ POTŘEBY (jízdni kola, lyžařské, potápěčské, horolezecké vybavení, snowboardy, zbraně, ...)		
OSTATNÍ (hudební nástroje, zdravotní pomůcky, knihy, nádobí, nářadí, dekorace, léky, brýle, ...)		
VĚCI ZVLÁŠTNÍ HODNOTY, UMĚLECKÉ PŘEDMĚTY, STAROŽITNOSTI, SBÍRKY (drahé kovy, ceniny, medaile, známky, ...)		
VĚCI V NEBYTOVÝCH PROSTORECH (sklep, garáž, zahradní chatka, ...)		
STAVEBNÍ SOUČÁSTI (dveře, příčky, zabudované osvětlení, snížené stropy, tapety, plovoucí podlahy, dlažba, obklady)		

Poznámky

č. 4913 10/2011 MHA Česká pojišťovna a.s., Spálená 75/16, 113 04 Praha 1, Česká republika, IČ 45272956, zapsaná v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 1464